

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU a făcut o vizită de lucru în unități agricole din mai multe județe

La C.A.P. Scornicești, unitate distinsă în mai multe rinduri cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste”

Desene pe asfalt

Un cartier bucureștean

...Trecere întâmplătoare printr-un cartier (aflat cindva la marginea orașului) cuprins între Moșilor-Tei, Vechiul Obor, cartier al copilăriei mele — ori doar al primei mele copilării — al primei clase primare întrerupte de război...

Senzația e copleșitor-stenică: cartierul acesta, avind acum el singur proporțiile unui oraș, e nu numai vast ci și frumos, deschis soarelui, iluminărilor vegetale și tinereții. Cu greu izbutese să identifice sub talpa uriașelor blocuri, cu inspirație desenindu-se în văzduh acele clădiri constituind sarmăna zes-

tre edilitară a Oborului de odinioară. Micul pile de cafelele găzduite într-un soi de chioșcuri cu tichii de tablă, circiuma „La stejarul verde” în fața căreia așteptau trăsuri ponosite, cinematograful „Ileana” avind proporțiile unei băcănii și scheletul halclor. Unde sint maghernițele, bordeiele săpate în grădinile cu varză și așezându-ne la gura... preistoriei, unde e praf, acel praf roșu purtat de vânt peste oameni și frunze?

Arhitecții, constructorii au operat „nemilos” suprimind de pe harta Bucureștilor un cartier sordid, înlocuindu-l cu un altul,

demn nu doar de amurgul vechului în care viețuim, ci și de începutul celui ce vine... Desenul e sigur și sobru, zveltețea noilor zidiri e slujită de un remarcabil simț funcțional, nimic monoton în arhitectura coloșilor de beton, nimic vetust. Nu numai harul conduce la asemenea izbini ci și dragostea. Trebuie să-ți iubești cu adevărat orașul pentru a izbuli să-l dăruiești cu asemenea palate, parcuri, pasaje subterane (care au prefigurat apariția așteptată a metroului), magazine, școli, toate purtind nobila pecete a

respectului pentru viața celor în mijlocul cărora trăiești.

Citeva întreprinderi (una dintre ele, cea de Mecanică fină, e o adevărată mândrie națională) animă viața unui cartier acum bogat și în școli după cum a rămas bogat în amintiri. Amintirea legendarului loc în care strămoșii invocau jertfa moșilor lor (loc devenit tirgul Moșilor), a casei lui Heliade („între vii”), a unor cioburi de pădure inconjurind conacele ghiculeștilor semeți...

Desemn vărătic. Într-un spațiu mai degrabă al primăverii...

GHEORGHE TOMOZEI ■

De Ziua Miliției

Linistea, nu e întâmplătoare. Pentru ea se muncește!

(Pagina 18)

Ancheta noastră

Trenuri vin, trenuri pleacă, rămîne GARA!

(Paginile 20-21)

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Analizind starea culturilor de păioase în unități agricole din județul Giurgiu

La întreprinderea agricolă de stat Redea - Olt

Inscriindu-se în practica statornică a conducătorului partidului și statului nostru de a dezbate direct, la fața locului, cu făuritorii bunurilor materiale, cu factori de răspundere din economie, cu factori politici, principalele aspecte ale ridicării necontenite a întregii activități la noi cote, superioare, de eficiență și calitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut miercuri o vizită de lucru în unități agricole din mai multe județe ale țării. Printre obiectivele înscrise pe agenda vizitei s-au aflat: în județul Giurgiu — Cooperativa Agricolă de Producție Adunații Copăceni, Cooperativa Agricolă de Producție Ghimpași; în județul Olt — Întreprinderea Agricolă de Stat Redea, Cooperativa Agricolă de Producție Scornicești; în

județul Dolj — Cooperativa Agricolă de Producție Băilești, Consiliul Unic Agroindustrial de Stat și Cooperativist Ploșor, Cooperativa Agricolă Puțuri din Consiliul Agroindustrial Zănoaga; au fost vizitate și obiective din județele Teleorman și Argeș.

Întâlnirea secretarului general al partidului cu oamenii muncii din agricultură s-a desfășurat în climatul de activitate rodnică, de puternică angajare patriotică, revoluționară a tuturor lucrătorilor ogoarelor țării pentru înfăptuirea indemnurilor, indicațiilor și orientărilor cuprinse în cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al III-lea al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărâni, al consiliilor

oamenilor muncii din industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor — document adoptat, prin hotărârea unanimă a celor 11 000 de participanți la forumul agriculturii românești, drept program de acțiune și de muncă pentru organele și organizațiile de partid, pentru organele de stat și economice, pentru organizațiile de masă și obștești, pentru toți cei care lucrează în aceste sectoare importante ale economiei naționale. Noul dialog de lucru a avut ca obiectiv analiza modului în care se acționează pentru efectuarea în cele mai bune condiții a tuturor lucrărilor din actuala campanie agricolă. Au fost supuse unei atente examinări starea de vegetație a culturilor cerealiere, tehnice și legumicole, felul în

care se efectuează lucrările de întreținere a acestora și felul în care sînt respectate programele de irigare, studiul pregătirii campaniei de recoltare a cerealelor păioase, astfel încît să se asigure obținerea unei producții cât mai mari.

Pe tot parcursul vizitei, conducătorul partidului și statului a făcut aprecieri și a adresat indemnuri care au fost primite cu deosebită însuflețire de cei prezenți cu aclamații și urale. Iată, de pildă, cuvintele adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu celor cu care s-a întâlnit la I.A.S. Redea: „Mi-au făcut o impresie bună culturile de pe terenurile vizitate, cit și cele văzute din elicopter, ceea ce arată că se depun efor-

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

In zona colinară a Consiliului unic agroindustrial de stat și cooperatist Ploșor — Dolj

Pe terenurile cu păioase ale unităților agricole din Teleorman

turi pentru a se asigura realizarea în cele mai bune condiții a lucrărilor agricole, pentru a se obține producții tot mai mari. Aici am constatat că producția la orz este evaluată bine. Așa cum am discutat cu primul secretar, cu ceilalți tovarăși, trebuie să se acționeze pentru a se obține pe județ o producție de cel puțin 7 000 de kilograme de orz la hectar, de circa 6 000 și, dacă este posibil, de peste 6 000 de kilograme la griu, iar la cultura de porumb, fiind seama de suprafața irigată, să se depășească 8 000 de kilograme de porumb boabe la hectar. La această cultură trebuie obținute chiar 10 000 de kilograme de porumb boabe la hectar. Aveți rezultate bune. După felul cum se prezintă culturile, există condiții pentru a

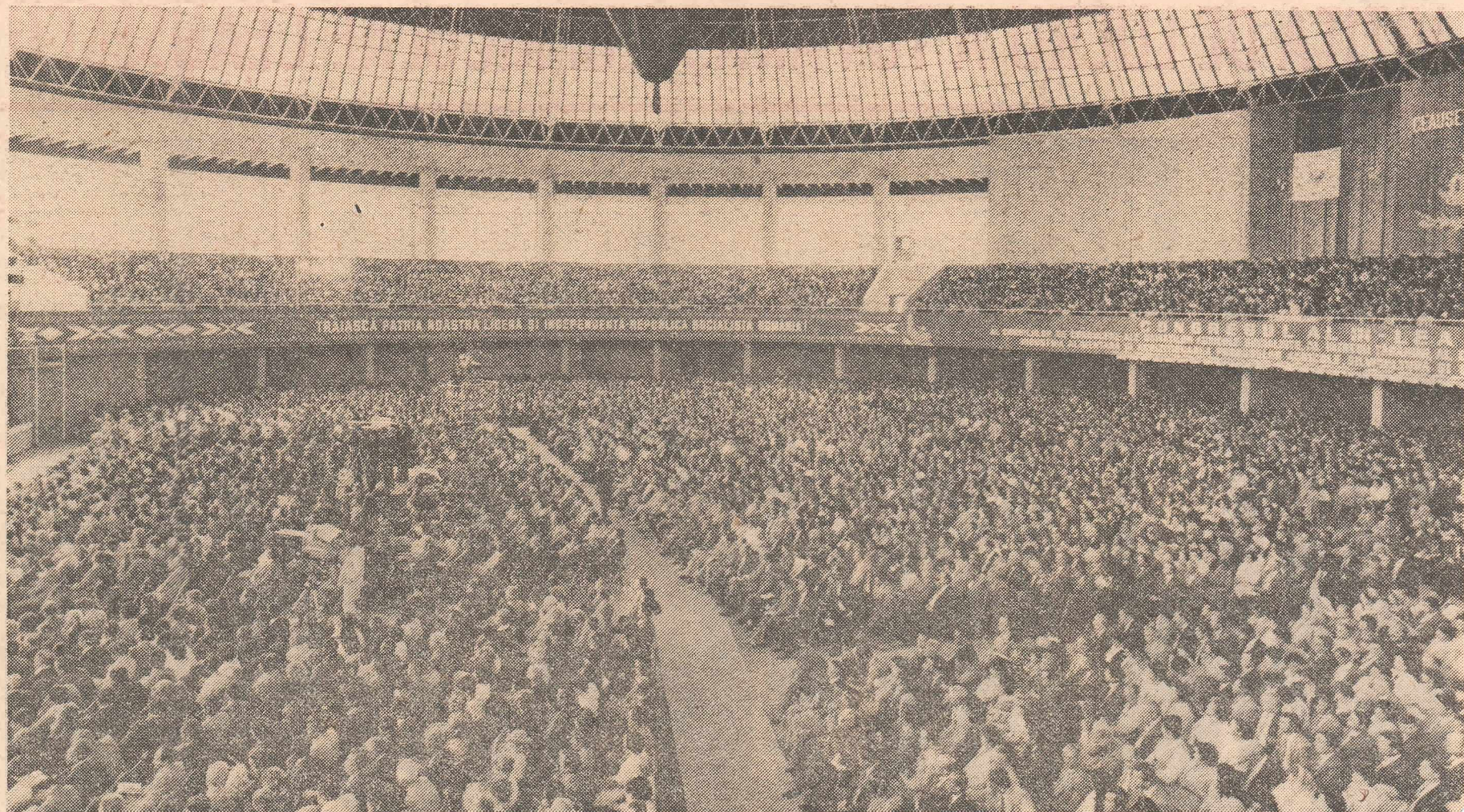
se obține producții mari. Adresez felicitări cooperativilor, tuturor oamenilor muncii de la sate. Vă urez să obțineți locul I în agricultură, dar nu numai în agricultură, ci și în industrie! Vă urez în continuare succese tot mai mari, multă sănătate și fericire!"

În timpul vizitei, primii secretari ai comitetelor județene de partid au exprimat tovarășului Nicolae Ceaușescu, în numele comunistilor, al tuturor oamenilor muncii, cele mai calde sentimente de profundă stimă, de adincă recunoștință pentru grija sa statornică pentru dezvoltarea și modernizarea agriculturii, pentru ridicarea nivelului de bunăstare și de civilizație a satului românesc și au informat pe conducătorul partidului și statului nostru despre

modul în care acționează organele locale de partid, direcțiile agricole, consiliile unice agroindustriale, întreprinderile agricole de stat și cooperativele agricole de producție în vederea creșterii producției și a productivității muncii, în vederea sporirii eficienței economice, pentru îndeplinirea sarcinilor pe acest an, pe întregul cincinal, potrivit indicațiilor și orientărilor cuprinse în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la recentul congres al agriculturii, obiectivelor stabilite pentru această ramură de importanță vitală a economiei naționale de Congresul al XIII-lea al partidului. Pretutindeni, oamenii muncii din agricultură, aflați pe cimp, la lucru, au reafirmat tovarășului Nicolae Ceaușescu sentimentele

lor de stimă și prețuire pentru activitatea neobosită pe care o desfășoară în vederea dezvoltării intensive și modernizării agriculturii, a tuturor ramurilor economiei naționale, în vederea creșterii bunăstării țărănimii, a întregului popor, ridicării gradului de civilizație a satului românesc și înfloririi continue a patriei. În același timp, ei s-au angajat să acționeze cu toată energia pentru îmbunătățirea permanentă a muncii, pentru instaurarea unui înalt spirit de ordine și disciplină, în vederea obținerii unor recolte tot mai bogate, sigure și stabile, pentru îndeplinirea obiectivelor noii revoluții agrare.

ION CODRU

Marele forum democratic al agriculturii românești, ale cărui lucrări s-au desfășurat la București, între 29 și 31 mai, readuce în memoria noastră o pagină de istorie al cărei înțeles deplin abia odată cu trecerea anilor am avut a-l desprinde în toată luminoasa lui semnificație. Să ne reamintim: cînd, în 1965, fusese investit cu cea mai înaltă funcție de conducere în partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu făcea prima vizită de lucru, la vremea culesului griului, printre țărani unei comune din Bărăgan. Au trecut de-atunci, iată, douăzeci și unu de ani iar puterea evocatoare, a zilei aceleia păstrate în memoria noastră comună întemeiază, într-adevăr, înțelesul unui gest plin de semnificație. De amintirea ei se leagă expresia de început a unui mod nou de a concepe făurirea istoriei în această țară, alături de oamenii acestei țări, prin efortul și puterea lor de creație și spre bunăstarea și fericirea lor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu aducea în viața politică a României un spirit descătușat de prejudecăți și reticente, o formă inedită de a înțelege actul conducerii și de a-l exercita printr-un dialog perpetuu cu poporul însuși. Iar calea aceasta, a contactului direct cu oamenii, cea mai dreaptă și cea mai sigură cale prin care tovarășul Nicolae Ceaușescu se adresa poporului spre a-i afla vrea și năzuințele, a constitui o caracteristică definitorie a vieții politice românești pe parcursul celor mai bine de două decenii care au trecut de

atunci. Redimensionarea cadrului social și crearea, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, a unor forme instituționalizate de participare a maselor la actul de conducere a societății au produs în anii de după Congresul al IX-lea al partidului o schimbare radicală a poziției fiecărui cetățean în raport cu întreg procesul istoric și cu idealurile de progres și bunăstare ale țării. Congresul al III-lea al consiliilor de condu-

poporului și a națiunii române — a avut un rol hotărîtor în păstrarea ființei și în dezvoltarea națiunii noastre, a dat grele jertfe în lupta împotriva asupritorilor străini, pentru independența patriei, precum și în luptele de eliberare socială și națională, constituind o forță de bază a progresului patriei noastre, a independenței sale. În lumina acestor cuvinte, care constituie un crez afirmat cu vigoare de-a lungul anilor,

revoluții agrare, să dobîndească dimensiunea realității. Treptat, un nou spirit de întrecere și de autodepășire a cuprins munca și năzuințele tuturor celor ce fac pîinea țării și în această privință revelatoare sînt rezultatele obținute în cursul cincinalului trecut, cînd producția agricolă a crescut cu peste 10 la sută și, în ciuda condițiilor climatice destul de dificile, s-a obținut o producție de cereale de 1 000 de kilograme pe lo-

materiale pe care statul a pus-o la dispoziția lor, pe măsura cheltuielilor pe care le face statul pentru diversificarea gamei de mașini agricole, pentru chimizare, pentru asigurarea unor soiuri de plante și a unor rase de animale cit mai productive. Așa cum arăta secretarul general al partidului, oamenii muncii de pe frontul cercetării științifice au datoriat de a reprezenta un factor tot mai activ în înlăturarea revoluției agrare, în creșterea producției agricole în toate sectoarele. Perfecționarea activității unor organisme de conducere colectivă cu atribuții în agricultură, intensificarea activității politico-educative, de ridicare a nivelului de cunoștințe generale și de formare a omului nou, eliminarea rutinei, a birocrăției și concentrarea întregii activități chiar acolo unde se hotărăște soarta recoltelor fiind alte imperative ale înlăturării noii revoluții agrare, ale dezvoltării unei agriculturi moderne și de înaltă eficiență. În același timp, arăta secretarul general al partidului, este necesar să se aplice cu toată hotărîrea noul mecanism economico-financiar, astfel încît toate unitățile să funcționeze pe baza principiului autoconducerii și autogestunii, să-și acopere din venituri proprii cheltuielile, apelînd cit mai puțin la credite. Trebuie, de asemenea, să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru o creștere mai puternică a productivității muncii, să se aplice cu fermitate acordul global, care asigură înlăturarea principiului socialist de retribuție, astfel încît veniturile fiecărui cooperator, ale fiecărui om al muncii din agricultură să fie determinate de rezultatele obținute în muncă.

Astfel, ca și atunci cînd într-o comună din vatra acestei țări s-a întîlnit cu sfatul bătrînilor, ca și atunci cînd într-alt loc a discutat cu specialiștii despre introducerea unor elemente de progres tehnic, cuvintele secretarului general al partidului au exprimat și la recentul forum al agriculturii noastre o analiză atentă a realităților satului românesc și a formulat soluții practice, concrete, ale devenirii sale și ale progresului acestei ramuri economice de bază care este agricultura. Avînd cîntea de a se afla ca de atîtea ori în preajma secretarului general al partidului, de a-i asculta îndemnul și bunele sfaturi, muncitorii pămîntului nostru, țărani și specialiști, au putut desprinde și de această dată din cuvintele secretarului general al partidului lecția încrederii neștrămătate în ei înșiși, laolaltă cu cerința de a proba necontenit prin fapte că întreg să-și facă datoria alături de toți făuritorii bunurilor și avuției acestei țări. Politică fiecărui țaran fiind, înainte de toate, în spiritul acestei datorii,

DUMITRU ELIADE ■

Pentru noua revoluție agrară, pentru noul destin al satului românesc

cere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărâni, al consiliilor oamenilor muncii din industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor a reprezentat o vie ilustrare a temeiniciei acestui nou cadru democratic statornic în viața publică românească. În cuvîntarea rostită în deschiderea lucrărilor marelui forum al agriculturii noastre, secretarul general al partidului spunea: „Trebuie să declarăm, și la acest congres, că viața a demonstrat, cu puterea faptelor de netăgăduit, superioritatea agriculturii socialiste, forța creatoare a țărânimii, care, de-a lungul întregii istorii — de la nașterea

putem înțelege pe deplin și valoarea de simbol a primii vizite de lucru pe care o întreprindea secretarul general al partidului în 1965. Cel plecat din vatra unuia dintre satele acestei țări alegea să înceapă dialogul său cu țara, cu oamenii ei, înfîlîndu-se înții cu muncitorii pămîntului, iar semnificația acestui gest de omagiu față de cei ce-au dus întotdeauna greul în încercările zbuciumatei istorii a țării acesteia s-a împlinit în răstimpul celor douăzeci și unu de ani care au trecut de atunci prin deschiderea unor orizonturi noi de civilizație și prin înnoirea din temelii a satului românesc, în primul rînd prin faptul că țărani au putut să aspire, cu o îndreptățire mai limpede decît oricînd, la o bună-năstare binemeritată prin munca lor grea. Dezvoltarea în ritmuri spectaculoase a unei industrii naționale moderne care a creat în mod sistematic posibilitățile și mijloacele de a ușura în bună măsură această muncă precum și, pe de altă parte, reconsiderarea rolului agriculturii în cadrul economiei naționale prin investirea ei cu demnitate și răspunderea unei ramuri economice de bază au determinat trecerea într-o etapă superioară, a unei noi revoluții agrare, alături de muncii cit și a vieții, în general, a satelor noastre. La inițiativa și sub direcția îndrumare a secretarului general al partidului s-au elaborat programe speciale pentru creșterea producției agricole și este un fapt cunoscut că, bunăoară, Programul național de îmbunătățiri funciare reprezintă cea mai mare lucrare de investiții din istoria țării noastre. Obiectivele acestui program fiind asigurarea unor producții agricole sigure și stabile și gospodărirea cu maximă eficiență dar și cu maximă chibzuință a celei mai mari avuții naționale, pămîntul țării. Aceleași orientări de esență se datorează uriașele resurse financiare alocate de stat pentru ca programele acestea cetezătoare, parte integrantă a noii

cuitor, ceea ce reprezintă unul dintre obiectivele importante ale Programului partidului, ale noii revoluții agrare. Subliniind, cu satisfacție, aceste rezultate, și apreciind că ele constituie o dovadă elocventă a justiției politice partidului în domeniul agriculturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat cu claritate în cuvîntarea rostită la Congres direcțiile de viitor. „Planul cincinal 1986—1990 are o însemnătate deosebită — s-ar putea spune, hotărîtoare — pentru înlăturarea obiectivelor noii revoluții agrare, astfel încît, în perspectiva anilor 2000, agricultura românească să realizeze pe deplin obiectivele stabilite de Programul partidului, asigurînd satisfacerea în bune condiții atît a necesităților bunei aprovizionări a întregului popor, cit și a celorlalte cerințe ale economiei naționale“. În acest cincinal va trebui să obținem o producție de cereale de circa 30—33 milioane de tone iar aceasta impune, după cum sublinia secretarul general al partidului, să fie luate toate măsurile pentru a generaliza experiența bună pe care o avem în diferite unități agricole de stat și cooperatiste, recoltele peste 8 000 kilograme de griu și de peste 20 000 kilograme știuleți de porumb la hectar ce au fost obținute în diferite unități frunțase ca și recoltele medii din unele județe atestînd cu putere că dispunem de condițiile necesare realizării obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului pentru agricultură, în scopul creșterii mai accentuate a producției vegetale și animale. Pentru atîngerea acestui scop este necesar ca toți cei care contribuie la realizarea producției agricole să-și concentreze eforturile în vederea asigurării unei noi calități a muncii lor, noua revoluție agrară presupunînd o transformare radicală a vieții și muncii tuturor locuitorilor satelor noastre, a tuturor specialiștilor din agricultură, pe măsura procesului de modernizare a solidei baze tehnico-

Fii nemuritori ai gliei

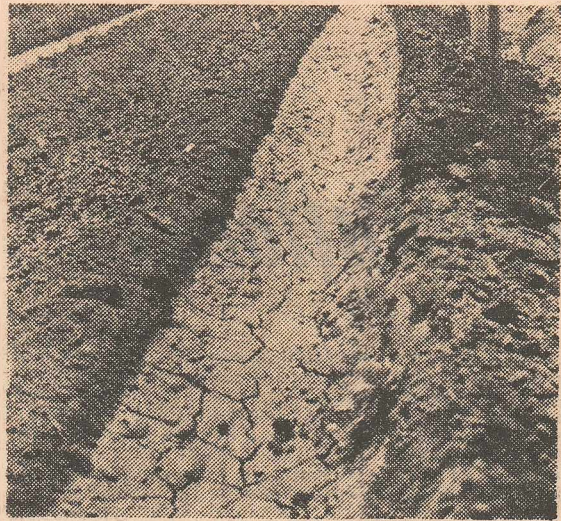
Sîntem lanuri și podgorii și livezi de roadă pline.
Anotimpurile intră prin noi în această țară;
Înima-n pămînt ne bate și în ciocirlii de vară;
Bate-n piinea de pe masă — ceas cu-o mie de rubine.

Ceasul nostru nu-ntîrzie, ceasul nostru ni-l reglează
Raza soarelui — Partidul, cu intensa lui lumină.
Sub cupola României bate ora de amiază;
Ni-i recolta tot mai mare — din rodirea ce-o să vină!

65 de cercuri are trunchiul de lumină clară,
65 de zări senine de Partid ne-au fost deschise —
Jubileu fără de moarte, ce-n carate se măsoară —
De iubire, de dreptate, de victorii și de vise.

Sîntem lanuri și podgorii și livezi de soare pline.
Noi pășim cu țara-ntreagă spre visatul viitor —
Fii nemuritori ai gliei, mirosind a zori și-a piinea.
Piinea e credința noastră, stînd pe masa tuturor.

DIM. RACHICI ■

Un pământ mai insetat ca n'ciodată pe care nu-l poți ajuta decit cu apă, zi și noapte, picătură cu picătură

Potolind setea pământului

Pe ogoarele județului Galați, ca și în atâtea alte zone, se resimte lipsa de precipitații. În urma ședinței comandamentului județean pentru agricultură din 23 mai, au fost stabilite măsuri, unele originale, pentru diminuarea efectelor secetei. Întreaga populație din teritoriu este implicată în acest efort. Ziarul local are în fiecare număr un articol în pagina întâi, unde se analizează felul în care se desfășoară combaterea secetei. Este o secetă asemănătoare cu cele din anii 1980 și 1985.

29 mai, ora 16.15. Ne aflăm la sediul I.A.S.-ului Șendreni, împreună cu Cristian Dobrescu, inginerul-șef, și cu inginerul Ioan Pavel, șeful sectorului hidro. Găsim, ca pretutindeni în amenajările din județ, cum ni se spune și cum ne vom convinge în cele 24 de ore care vor urma, un program al irigațiilor în care sunt fixate orele pentru mutarea aripilor de ploaie, pentru funcționarea agregatelor de pompare, pentru întreținerea lor. Este prima zi în care sunt convinși că își vor depăși planul la irigații. Aflăm că nu au reușit să-o facă până acum pentru că se întâmpla să aibă motorină planificată pentru 20 de ore din 24 și atunci udau numai culturile aflate în cel mai mare pericol. Discutăm despre priorități. Toate culturile sunt valoroase. Deși grâul și porumbul sunt estimate altfel decât furajele, nici fără furaje nu se poate descurca zootehnia. Totuși, de câteva zile motorina a fost asigurată. Oamenii muncii din industrie au hotărât să economisească cantități mari care sunt repartizate în agricultură. Apoi, multe motopompe au fost transformate și pompează acum folosind energia electrică. În cîmp, electricianul Stoian Dumitrache folosește un astfel de agregat. Umblăm împreună pe canalele pe care vine apa și aflăm că au fost în zilele din urmă transformate din canale de scurgere în canale de aducțiune. Siretul este foarte mic. Îl trecem și apa nu urcă de piept. Stația de absorbție de acolo, o stație plutitoare, stă cu patinele pe mil. Apa însă urcă în cîmp. La electropompă, și asta ca pretutindeni în județ, este o condică de funcționare în care cine hotărăște oprirea ei scrie de ce a oprit-o și pentru cit timp, în așa fel încît să se stabilească dacă electropompa a fost folosită rațional, la capacitatea maximă.

Ora 10. Sîntem la o distanță de aproximativ 20 km de Șendreni, la Baza 17, încep, sub conducerea activistului de partid Iulian Lungu, radioconferința zilnică la care participă toți conducătorii formațiilor de lucru. Iată ce aflu:

Se iriga manual 3 781 ha. S-au inventariat recipientele existente în unități, în casele membrilor cooperatori, în unitățile industriale din municipiile Galați și Tecuci și din orașele Bujor și Beresti: 2 035 de autocisterne, mașini de pompieri, bazine de toate tipurile, căzi și butoaie, sacale. Sunt folosite 1 039 mijloace la transportul apei în cîmp. Participă atelajele cooperative agricole de producție și ale celorlalți oameni ai muncii, cooperatori sau nu, din județ.

● 14 300 de membri cooperatori și 8 880 elevi participă la irigarea manuală.

Mai notez: o dată pe săptămînă se fac analize cu toți șefii de sistem (sînt 8 sisteme de irigații) și cu șefii de formații pentru remedierea avariilor și pentru alegerea soluțiilor optime în cele șapte sisteme care udă, pentru folosirea la întreaga capacitate a forțelor.

● Lăcătuși, instalatori, sudori de la întreprinderile din Galați și Tecuci participă cu echipele de intervenții la remedierea defecțiunilor care apar în sisteme.

● S-au asigurat mijloace de transport pentru echipele de udători, între cîmp și casă.

● Pentru supravegherea aripilor de ploaie s-a amenajat în fiecare unitate agricolă și de stat cite un tractor echipat cu patru proiectoare deasupra cabinei, cu posibilitatea de a fi manevrate din cabina de doi mecanici gata să intervină pe timp de noapte și să remedieze în cel mai scurt timp orice defecțiune.

● Unde există deficit de forță de muncă, participă și navetiștii la udarea culturilor.

● 29 mai, ora 20.30. S-a depășit cu 540 ha suprafața programată pentru a fi irigată. E vineri seara, oamenii încă lucrează, fiind convinși că vor realiza programul săptămînal de udare a culturilor.

AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

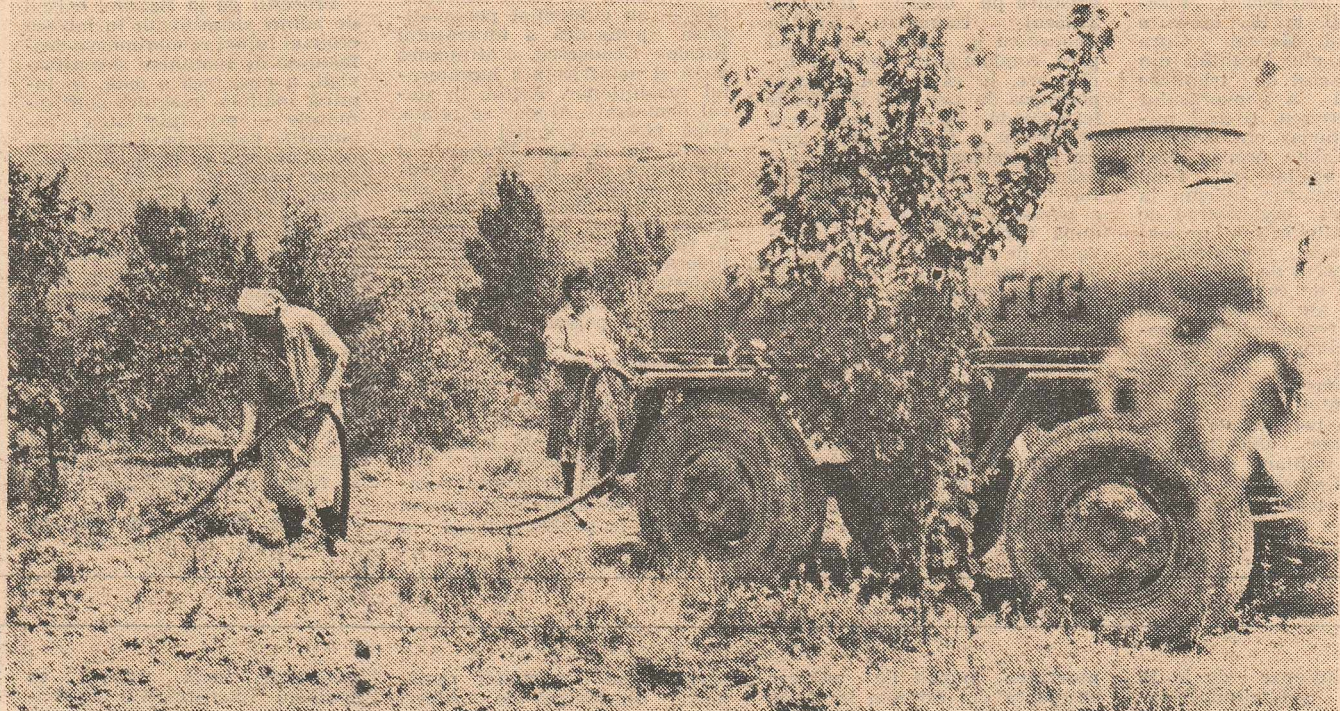
Fotografii de ELENA GHERA ■

Siretul la ora prinzului poate fi trecut cu piciorul..

Renumișii grădinari din comuna Matea alternează brazdele de legume cu cele de apă. Iată un secret de milioane

Cooperatorii din comuna Smîrdan, organizați în schimburi, au reușit ca, în trei zile, să ude, rădăcină cu rădăcină, 30 de hectare cu cași

Apă pentru fiecare plantă — o urgență pe care a înțeles-o toată suflarea satelor: cooperatori, copii și chiar... navetiști

P.S. — Ploaia care a căzut în aceste ultime zile și în Cîmpia Covurluiului avea să-i ajute pe oameni foarte mult. Cu toate acestea, veghea lor continuă!

50 de ani de la procesul luptătorilor comuniști și antifasciști de la Brașov

Strălucit exemplu de eroism revoluționar

Unitatea, dăruirea pentru cauza misiunii ei istorice, demnitatea în acțiune, capacitatea de asumare a înalțelor responsabilități revoluționare sînt trăsături care au conferit dintotdeauna mișcării muncitorești, revoluționare din țara noastră calitatea de exponentă a intereselor fundamentale ale întregului popor, capacitatea de acțiune politică, ceea ce a dus la victoria revoluției socialiste și făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate — ca etapă esențială a înaintării României spre comunism.

Toate aceste trăsături se regăseseră în atitudinea pilduitoare, cu valoare de simbol, a celui mai iubit fiu al patriei noastre, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, în anul 1936, cînd abia împlinise 18 ani, se afla în fruntea grupului de luptători comuniști și antifasciști judecați de Consiliul de Război al Corpului V Armată din Brașov. Acest proces, cu un puternic și statornic ecou în epocă, și, deopotrivă, ampla mișcare de solidaritate pe care a generat-o, se înscriu în șirul momentelor de referință ale afirmării politicii Partidului Comunist Român în viața social-politică a țării, care au dat expresie stării de spirit a proletariatului, a celorlate forțe democratice, patriotice din România deceniului al patrulea, potrivnice fascismului, politicii războinice și revizioniste, afirmînd hotărîrea fermă de a apăra cu orice preț independența, suveranitatea și integritatea statului național român, făurit prin Marca Unire din 1918.

Eforturile Partidului Comunist Român de transformare a procesului de la Brașov într-un mijloc de luptă revoluționară, de demascare a primejdiei fasciste și de afirmare a necesității coalițării tuturor forțelor patriotice, antifasciste, pentru salvarea libertății și independenței poporului român, au fost admirabil slujite de atitudinea curajoasă, fermă și principială pe care au avut-o luptătorii comuniști și antifasciști pe tot parcursul procesului. Personalitate de excepție, exemplul suprem al eroului patriot, tovarășul Nicolae Ceaușescu — căruia partidul comunist i-a încredințat rolul principal în orientarea procesului — a devenit din cauza acuzatorilor, demascînd cu virulență pericolul fascismului și al războiului și pronunțîndu-se pentru apărarea intereselor naționale fundamentale ale poporului român, ale țării.

Experiența pe care o dobîndise în cadrul Comitetului Național Antifascist, calitățile sale deosebite, ilustrate cu prilejul participării la numeroase acțiuni revoluționare, organizate și desfășurate de partidul comunist, au fost tot atîtea argumente care au determinat conducerea P.C.R. să-i încredințeze, în toamna anului 1935, sarcina de mare răspundere de secretar al Comitetului Regional Prahova al Uniunii Tineretului Comunist. Numirea tînarului militant comunist Nicolae Ceaușescu în această funcție se înscria în orientarea partidului comunist de întărire a activității sale în cadre muncitorești călitate în aspre bătălii de clasă, capabile să transpună în practică linia sa politică patriotică, obiectivele de însemnătate primordială ale acelei perioade istorice — lupta împotriva pericolului fascist, pentru apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a patriei.

În această calitate, tînarul comunist Nicolae Ceaușescu a desfășurat o asiduă acțiune politică și organizatorică pentru consolidarea Regionalei Prahova a U.T.C. și extinderea posibilităților sale de manifestare legală — prin înființarea unor filiale locale ale Blocului Democrat —, pentru promovarea, în rîndul tinerii generații, a maselor populare a liniei politice revoluționare, antifasciste, profund patriotice, a Partidului Comunist Român. Toate acestea, ca și prodigioasa activitate revoluționară desfășurată anterior, au fost motivele pentru care secretarul Comitetului Regional Prahova al U.T.C. și, alături de el, un grup de tineri comuniști și antifasciști, fuseseră arestați, la 15 ianuarie 1936, la Ulmi, Moreni, Gura Oeniței și în alte localități din regiune. În actul de trimitere în judecată a tovarășului Nicolae Ceaușescu, tînarul militant revoluționar era caracterizat ca „un bun propagandist comunist și antifascist”, fiind „învinuit” pentru „îndemn la grevă”, pentru organizarea de întruniri și alte acțiuni protestatarie de masă, precizîndu-se că este „cunoscut de multă vreme ca atare de către organele securității și ale justiției”. Era, implicit, o recunoaștere a bogatei și îndelungate activități revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu puse în slujba poporului român.

În întreaga perioadă de detenție, de aproape cinci luni de zile, tînarul militant revoluționar Nicolae Ceaușescu a constituit pentru tovarășii săi un

exemplu de tărie, de comportare curajoasă și demnă, care, în timpul procesului, ce se va desfășura între 27 mai și 5 iunie, va dobîndi noi dimensiuni. În cadrul dezbaterilor procesului, ca și la interogatoriul, neobositul revoluționar Nicolae Ceaușescu, a pus, mai presus de toate, dorința de a folosi și aceste prilejuri pentru a-și expune cu demnitate și mîndrie revoluționară concepțiile politice, comuniste, scopurile luptei sale. În acel moment al istoriei, cînd trebuia apărat viitorul poporului român, independența și integritatea patriei în fața pericolului expansiunii fasciste, tînarul militant comunist s-a dovedit a fi exponentul celor mai înaintate forțe ale societății românești, care și-au asumat nobila misiune a luptei împotriva celui mai mare flagel care s-a abătut vreodată asupra omînității — fascismul. Flacăra fermității convingerilor sale revoluționare a dat curaj martorilor apărării, care au spus în fața instanței adevăruri despre condițiile de viață ale arestaților, despre calitățile lor morale, au vorbit despre abuzurile săvîșite la anchetă, iar singurul martor admis tovarășului Nicolae Ceaușescu a vorbit despre concepțiile sale politice cu privire la legitimitatea luptei împotriva pericolului fascismului și războiului, pentru crearea Frontului Popular.

În ziua de 5 iunie 1936, după o deliberare care a durat cinci ore, Consiliul de Război al Corpului V Armată a pronunțat sentința prin care tinerii militanți comuniști și antifasciști implicați în procesul de la Brașov erau condamnați la închisoare pe diferite termene. Tînarul comunist Nicolae Ceaușescu a primit cea mai grea condamnare: doi ani închisoare, la care s-a adăugat pedeapsa de șase luni și 2.000 de lei amendă; de asemenea, eroul procesului a fost singurul dintre cei condamnați cărui i s-a adăugat și pedeapsa „suplimentară” de „un an interdicție de a părăsi domiciliul părintesc”, după executarea pedepsei privative de libertate. Nu este lipsit de importanță faptul că la socotirea datei de la care începea executarea pedepsei, instanța militară a refuzat să-i ia în considerație perioada celor 143 de zile de prevenție (15 ianuarie — 5 iunie 1936).

Strădania Consiliului de Război, de a aplica tovarășului Nicolae Ceaușescu pedepsele maxime, de a-i îngreuna situația prin neluarea în considerare a perioadei petrecute în arest,

prin tot felul de pedepse „suplimentare”, demonstra, o dată în plus, intențiile autorităților de a izola cit mai mult timp pe tînarul comunist de mediul muncitoresc din cauza capacității de mobilizare și de inițiere pe care o dovedise, a prestigiului de care se bucura în fața maselor, a exemplului personal prin care le însuflețea, recunoscîndu-i rolul de frunte în lupta partidului comunist.

Astfel se încheia procesul de la Brașov — moment cu profunde și multiple semnificații în istoria mișcării muncitorești și antifasciste din România, a partidului comunist — care, timp de 10 zile, polarizase atenția maselor de oameni ai muncii, a opiniei publice democratice din țara noastră. „La Brașov — se releva într-un manifest redactat, în acel timp, de C.C. al P.C.R. —, muncitorii petroliști din Valea Prahovei și județul Dimbovița au fost condamnați pentru că au luptat pentru pîine și libertate!”

Procesul de la Brașov, ca și cele desfășurate în alte orașe ale țării, a sporit prestigiul politic al Partidului Comunist Român, care a demonstrat că avea forța politică și organizatorică de a asigura izbînda misiunii sale istorice de a conduce poporul pe calea transformării revoluționare a societății, că formase militanți comuniști, cu convingeri revoluționare ferme, profund devotați cauzei partidului și poporului. Relevînd largul ecou în rîndul maselor largi populare al procesului de la Brașov, zărele vremii — începînd cu „Știința” ilegală și sfîrșind cu cele de mare tiraj din Capitală și din provincie, de orientare burghezo-democratică — au evidențiat personalitatea puternică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, atitudinea dirză și neînfîcțată a luptătorului revoluționar. Astfel, în ziarul democrat „Arena” se relatea, după elogierea luptei duse de tinerii din Valea Prahovei și Dimbovița, că „În fața consiliului de război se află 19 petroliști, în frunte cu Nicolae Ceaușescu” și că acest proces, la fel ca și celelalte care se judecau pe teritoriul țării, dovedește cit de impopular este fascismul la noi și cit de amplă este lupta poporului împotriva sa.

În numărul următor, același ziar consacră două pagini procesului de la Brașov, în care, în primul plan, se evidențiază atitudinea exemplară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, impresiunea sa activitate revoluționară, elogiînd comportarea sa fermă în proces, punînd în

relief înaltele sale calități dovedite cu fiecare prilej și încheind cu cuvintele: „Pentru pîine, pace, libertate, tînarul Ceaușescu va întîlni în ocele țării peste 1.500 de deținuți”. Publicînd o discuție cu tînarul revoluționar la închisoarea de la Brașov, ziarul „Cuvîntul liber” releva, în articolul intitulat „Impresii de la un proces”, că, prin profunzimea concepțiilor politice, a atitudinii consecvent antifasciste și patriotice, în pofida virulenței, interlocutorul său prezenta „o inteligență de o maturitate impresionantă”.

Procesul de la Brașov, atitudinea neînfîcțată a militanților implicați în proces au generat largi mișcări de solidaritate internațională cu cauza luptătorilor comuniști și antifasciști din România. Asa, de pildă, la o săptămîină după pronunțarea sentinței în procesul de la Brașov, scriitorul Romain Rolland s-a adresat primului ministru român Gh. Tătăreanu cu rugămintea de a pune capăt „acestor scandalose abuzuri, care aduc un prejudiciu incalculabil României”. Intervenția cunoscutului scriitor francez se încadra, de altfel, în contextul mai larg al mișcării de solidaritate cu luptătorii politici antifasciști din România. Mișcare organizată în Franța de „Comitetul de apărare a antifasciștilor români” care activa la Paris sub conducerea unor intelectuali și luptători antifasciști. O atitudine asemănătoare au avut și membrii „Ligii Howard” din Anglia, impresionați de faptul că în procesul de la Brașov au fost judecați și condamnați tineri pentru săvîșirea de infracțiuni politice.

Procesul de la Brașov, episod de adîncă semnificație în tabloul eroic al luptei revoluționare desfășurate de comuniști și antifasciști, a pus, încă o dată, în lumină înaltele trăsături politicomorale — principialitatea comunistă, patriotismul înflăcărat, devotamentul în slujirea intereselor vitale ale clasei muncitore, ale poporului și țării, abnegația, dirzenia și neînfîcțarea în luptă pentru cauza socialismului și a păcii — ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, care, prin voința unanimă a comunistilor, a întregului popor, se află astăzi în fruntea partidului și statului, conducînd, de peste două decenii, cu neasemuită strălucire, destinele României pe calea progresului și civilizației socialiste, afirmării ei demne, libere și independente în rîndul națiunilor lumii.

Dr. GHEORGHE UNC ■

După Statele Unite ale Americii, Belgia este cea de a doua țară în care apare o traducere a binecunosutei lucrări a istoricilor români general locotenent doctor Ilie Ceaușescu, doctor Florin Constantin și maior doctor Mihail E. Ionescu, **200 de zile mai devreme. Rolul României în scurtarea celui de-al doilea război mondial**. Editura Groeninghe din Courtrai a tipărit în excelente condiții grafice versiunea franceză a acestei lucrări sub titlul **200 jours plus tôt. La seconde guerre mondiale ecourtée grâce à la Roumanie**. Interesul specialiștilor și al marelui public belgian pentru contribuția României la înfrîngerea Germaniei naziste nu este întîmplător. Istoricul Jacques de Lanay, binecunoscut cititorilor români prin lucrările sale despre istoria celui de-al doilea război mondial, a tratat în lucrările sale diverse aspecte și momente ale istoriei poporului român, scriînd chiar două lucrări speciale, una consacrată președintelui Nicolae Ceaușescu ca luptător pentru pace și dezarmare, cealaltă marelui nostru diplomat Nicolae Titulescu. Un alt binecunoscut istoric din Bruxelles, Roger Gheysens este cel dintîi specialist belgian în istoria celui de-al doilea război mondial care a scris un studiu special despre

Actul revoluționar de la 23 August 1944, subliniindu-i însemnătatea internațională. În sfîrșit, Henri Bernard a întocmit un articol bine informat despre țara noastră în **Enciclopedia celui de-al doilea război mondial**, tipărită în Belgia. S-ar putea spune, așadar, că terenul era pregătit pentru receptarea acestei lucrări repre-

puternice poziții de apărare strategică din Europa, iar apoi, după abandonarea acestui alianțament, să reziste pe lanțul munților Carpați, revoluția română din august 1944 a creat condițiile pentru o străbătărie rapidă a teritoriului aflat sub autoritatea statului român (nord-vestul României smuls prin Dictatul de la Viena fusesse

perimetrului petrolifer românesc, considerată de Albert Speer, fostul ministru al industriei de armament al Reich-ului, drept un punct de cotitură în evoluția economiei de război a Germaniei hitleriste și, deci, a desfășurării războiului însuși. Demonstrația autorilor confirmă pe de-a întregul aprecierea publicistului german Siegfried Ko-

puternică tentă politică: ea spulberă interpretările tendențioase din unele lucrări apărute în străinătate, care încearcă să minimalizeze valoarea aportului românesc la obținerea victoriei asupra Germaniei lui Hitler.

Apariția ediției belgiene a acestei lucrări dă măsura interesului pentru rezultatele istoriografiei românești într-o problematică fundamentală a istoriei contemporane. Cartea celor trei istorici români înfățișează un capitol glorios al istoriei naționale, care dovedește în chip peremptoriu că un popor mic, identificat cu idealul libertății și suveranității naționale este capabil chiar în cele mai vitrege împrejurări să săvîșească fapte de însemnătate mondială. La atîtea momente de istorie românească cu rezonanță continentală sau mondială, revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, organizată și condusă de Partidul Comunist Român adaugă o nouă mărturie a atașamentului românilor la ideile de libertate și neîntîrnare. Sîntem convinși că drumul internațional al cărții **200 de zile mai devreme** este la început și că alte ediții străine vor urma celei americane și celei belgiene.

ANDREI BUSUIOCEANU ■

Rolul României în scurtarea celui de-al doilea război mondial

zentative a istoriografiei românești, întemeiată pe o amplă bază de informație, și pe o analiză de profunzime a surselor. Documentele și lucrările apărute în țară și peste hotare după redactarea primei ediții românești i-au confirmat în întregime concluziile. Împiedicînd Wehrmacht-ul să organizeze un front pe aliniamentul Focșani-Nămoloasa-Brăila, considerat în epocă drept una dintre cele mai

incorporat Ungariei horthyste) de către forțele militare sovietice, care nu au mai trebuit să întreprindă două operații strategice de anvergură, însumînd, prin comparație cu alte operații din cel de-al doilea război mondial, circa 200 de zile. La aceste consecințe strategice se adaugă cele politice — agravarea crizei politice din Finlanda, Bulgaria, Ungaria și Croația — ca și cele logistice — pierderea

gelfranz, după care Actul de la 23 August are un caracter unic în istorie, intrucît niciodată un singur eveniment nu a provocat într-un timp atît de scurt pierderea unor efective atît de numeroase și a unor teritorii atît de întinse ca cele provocate de revoluția română din august 1944 Reich-ului hitlerist. **200 de zile mai devreme** este o lucrare științifică de înaltă valoare, care are în același timp și o

Fizica — asalt continuu asupra materiei

„marele spectacol al lumii“, fizica are o prezență care uimește, dă speranțe sau tulbură pe omul contemporan. De la cercetările asupra plasmelor fierbinți, destinate a finaliza reactoarele energetice termonucleare, până la fizica stării solide a materiei, ce a revoluționat informatica prin introducerea microprocesoarelor, totul arată că la baza noilor tehnologii stă cercetarea fundamentală a legilor materiei. Cunoașterea în fizică, în particular în fizica microscopică, a devenit o obligație conștientă a epocii noastre. Cercetarea fundamentală a structurii materiei joacă un rol esențial în progresul social, iar consecințele

ei depășesc cu mult teritoriul laboratorului de fizică. În locul cercetătorului solitar și relativ izolat de fluxul marilor probleme sociale și tehnologice, apare marea echipă de lucru, unde simbioza cu inginerul fizician și cu calculatorul electronic ridică eficiența muncii științifice. Programele de cercetare în fizică sînt părți ale programelor de dezvoltare socială, după cum prognozele estimative în știință devin repere ale prognozelor de dezvoltare și orientare tehnologică a marilor producții industriale.

Această succesiune de înlănțuiri vizibile în viața oricărei societăți moderne are, totuși, un punct de ple-

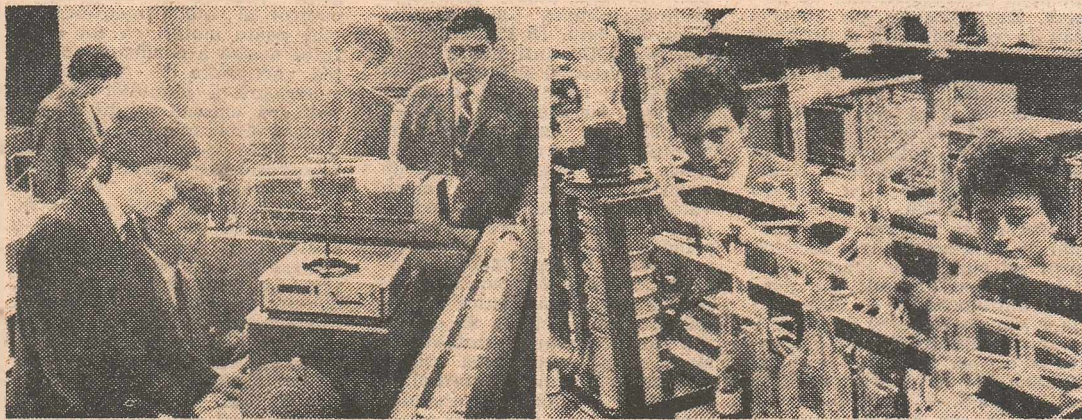
care, ce scapă adesea unui cîmp vizual sensibil doar la „rezultate“ — și acest punct de plecare este chiar laboratorul de cercetare. Acestui „punct“ îi rezervăm grupajul de față, dezvăluind citeva din preocupările laboratoarelor din cadrul Catedrei de fizică a Institutului Politehnic București, avînd speranța, și chiar convingerea că din „particulele“ de cunoaștere și inteligență pe care le cristalizează munca în asemenea colective se vor dezvolta, precum într-o reacție de fișiere, certitudinile progresului științific și tehnologic atât de vital pentru mersul înainte al patriei noastre.

Noi insule într-un ocean necunoscut

„Cunoștințele noastre despre materie, oricît de vaste ar fi, sînt doar ca niște insule care răsar dintr-un ocean necunoscut; înseși progresele care au fost realizate de la începutul secolului au drept straniu revers să ne facă materia mai puțin familiară și mai puțin naturală. Așa progresează știința: ea nu deschide căi noi doct cu prețul părăsirii celor vechi“. Aceste cuvinte aparțin lui Alfred Kastler, fizician și profesor de renume mondial, distins cu Premiul Nobel în 1966 pentru cercetările sale în domeniul opticii cuantice și fizicii atomice și nucleare (metodele optice ale spectroscopiei hertziene), întemeietor al unei școli științifice de studiere a nivelurilor atomice și determinare a unor mărimi specifice nucleare. Numele său este cunoscut la noi în țară de pe coperta cărții „Această stranie materie“, apărută acum patru ani în „Idei contemporane“, dar n-am zăbovi, poate, asupra acestor date dacă în laboratoarele de fizică ale Școlii Normale Superioare din Paris, conduse de profesorul Kastler, nu și-ar fi făcut o rodnică specializare cel care era pe atunci tînărul asistent Ion M. Popescu, același cu distinsul om de știință și prorectorul de astăzi al Politehnicii Bucureștene.

Înțelegînd **avant la lettre** ceea ce fostul său profesor avea să spună peste ani, că „știința nu deschide căi noi decît cu prețul părăsirii celor vechi“, prof. univ. dr. ing. Ion M. Popescu a continuat preocupările sale din vremea aceea în domeniul metodelor optice ale spectroscopiei hertziene pe o cale complet nouă în domeniul laserilor. „În fond, explicitează profesorul, s-a întîmplat un lucru deloc curios; după cum se știe, la începutul secolului XX, optica s-a întîlnit cu electronica și au pus bazele cercetărilor experimentale în domeniul fizicii atomice. Ulterior, prin deceniile trei și patru ale acestui secol, cele două domenii s-au despărțit, dezvoltîndu-se autonom. Descoperirea laserilor și holografia au făcut, însă, ca optica să-și regăsească tinerețea și să oblige electronica la o lărgire a spectrului de frecvențe utilizate, adică la o deplasare a ei

din domeniul hertzian și al microundelor spre domeniul optic. Așa s-a impus necesitatea elaborării unor metode optice — obiect de cercetare fundamentală, dar căreia, ulterior, i s-au găsit aplicații dintre cele mai spectaculoase în țările foarte avansate tehnologic“. Vom mai adăuga doar că activitatea de peste două decenii în acest domeniu a profesorului Ion M. Popescu s-a concretizat nu numai într-o operă științifică, ci și în una didactică. Aceasta din urmă se referă la cristalizarea respectivei căi de cercetare, pe care s-au angajat apoi succesive promoții de studenți și absolvenți, la „croirea“ unei veritabile școli științifice a domeniului, care include acum fizicieni, electroniști, chimiști — în cea mai bună formulă interdisciplinară — și, nu în ultimul rînd, la punerea la punct (ca organizare și îndrumare, a activității, dar și ca dotare cu instalații experimentale construite după concepție proprie) a unor laboratoare speciale în cadrul Catedrei de fizică a Institutului Politehnic. Dintre acestea, Laboratorul de optoelectronică pare a fi cel mai spectaculos sub raportul cercetărilor pe care le promovează, dacă avem în vedere faptul că unul din obiectivele științifice ale respectivului colectiv este de a realiza instalații de transmisie de date (TV și date de calculator) cu viteza luminii! Oricît ar părea de senzațional (dincolo de asta n-ar mai rămîne decît viteza gîndului!), obiectivul acestui laborator, condus de conf. dr. ing. Paul Sterian, este de a realiza transpunerea semnalelor pe purtătoare optică și extragerea, la recepție, a respectivelor semnale de pe purtătoare optică. Informația va fi purtată de foton, prin canalul cîrind lumina. De acest canal, care asigură legătura între instalațiile de emisie și de recepție concepute în acest laborator, se ocupă un alt colectiv de la Facultatea de Tehnologie chimică, condus de prof. dr. ing. Petre Baltă. Este vorba de Laboratorul de tehnologia siliciilor care studiază și realizează ceea ce se numesc fibrele optice. Acestea sînt fire de sticlă cu un diametru de 50 mi-

De la cercetare pură — studiul plasmelor laser, la aplicații certe — transmisia optică a informațiilor

croni, deci mult mai subțiri decît firele de păr uman, dar la fel de elastice și rezistente, care pot transporta razele concentrate de lumină (produse de diode emițătoare sau de laseri semiconductori, de modularea cărora se ocupă Laboratorul de optoelectronică). Pe lîngă lărgimea de bandă, foarte mare, semnalele transmise sînt și practic insensibile la zgomet și la interferențe, datorită izolării electrice.

Valorile lărgimii de bandă sînt impresionante. Pe o fibră de sticlă se poate transporta de zeci de mii de ori mai multă informație decît pe firele obișnuite ale telefonului. De exemplu, un cablu cu 12 astfel de fibre, corect protejate și întărite, poate asigura mai mult de 200 canale de televiziune, precum și posibilitatea comunicării în dublu sens. Fibrele de sticlă sînt mai durabile decît cele de cupru și nici nu suferă efectul de coroziune, iar protejate în plastic, au aceeași trîncie ca oțelul. În plus, oferă o securitate a informației mai mare decît cablurile convenționale, deoarece pentru interceptări ele ar trebui tăiate, operație ce poate fi ușor detectată. În sfîrșit, viața laserilor de injecție este de un milion de ori mai mare.

Revenind la „emisia“ și „recepția“ semnalelor purtate de astfel de fibre optice, la domeniul optoelectronicii deci, un alt obiectiv al laboratorului condus de conferențiarul Sterian îl constituie studiile de bistabilitate optică, vînzînd realizarea în viitor a tranzistorului optic — similar prin funcțiuni, dar și prin efectele de revoluționare a domeniului, cu tranzistorul electronic. Colectivul laboratorului a

elaborat unele modele teoretice de analiză și proiectare a unor astfel de dispozitive, rezultatele fiind publicate în țară și peste hotare. „La acest capitol, spune conferențiarul Sterian, cercetarea fundamentală și cea aplicativă nu pot fi separate, tehnologia cere să știi ce se întîmplă teoretic la nivele imperceptibile ale structurii materiei, și reciproc — calculele trebuie să fină seama de duritatea exigențelor tehnologice. Conceperea acestor magistrale optice pentru circulația informației este una dintre cele mai temerare și mai severe probe de inteligență tehnică, ale gîndirii umane, în general. Aceasta pentru că, între cercetarea fundamentală (optică cuantică) și cercetarea tehnologică (optică integrată) există o simbioză perfectă“.

Un al treilea obiectiv al laboratorului îl constituie cercetările de optică neliniară, studiile privind generarea de armonici optice — domeniu fundamental și aplicativ, în care s-au obținut rezultate prestigioase, publicate în țară și peste hotare. De altfel, pentru „Lucrări de laser și optică neliniară“, prof. univ. dr. ing. Ion M. Popescu, conf. dr. ing. Paul Sterian și un grup mai larg de colaboratori au primit, în 1983, Premiul pentru fizică „Constantin Miculescu“ al Academiei R.S.R., iar o altă lucrare realizată de un colectiv condus de conferențiarul Sterian („Sistem de transmisie în infraroșu a semnalelor TV utilizînd tehnici P.L.L.“) a obținut premiul I pe țară pentru creație științifică, în 1977.

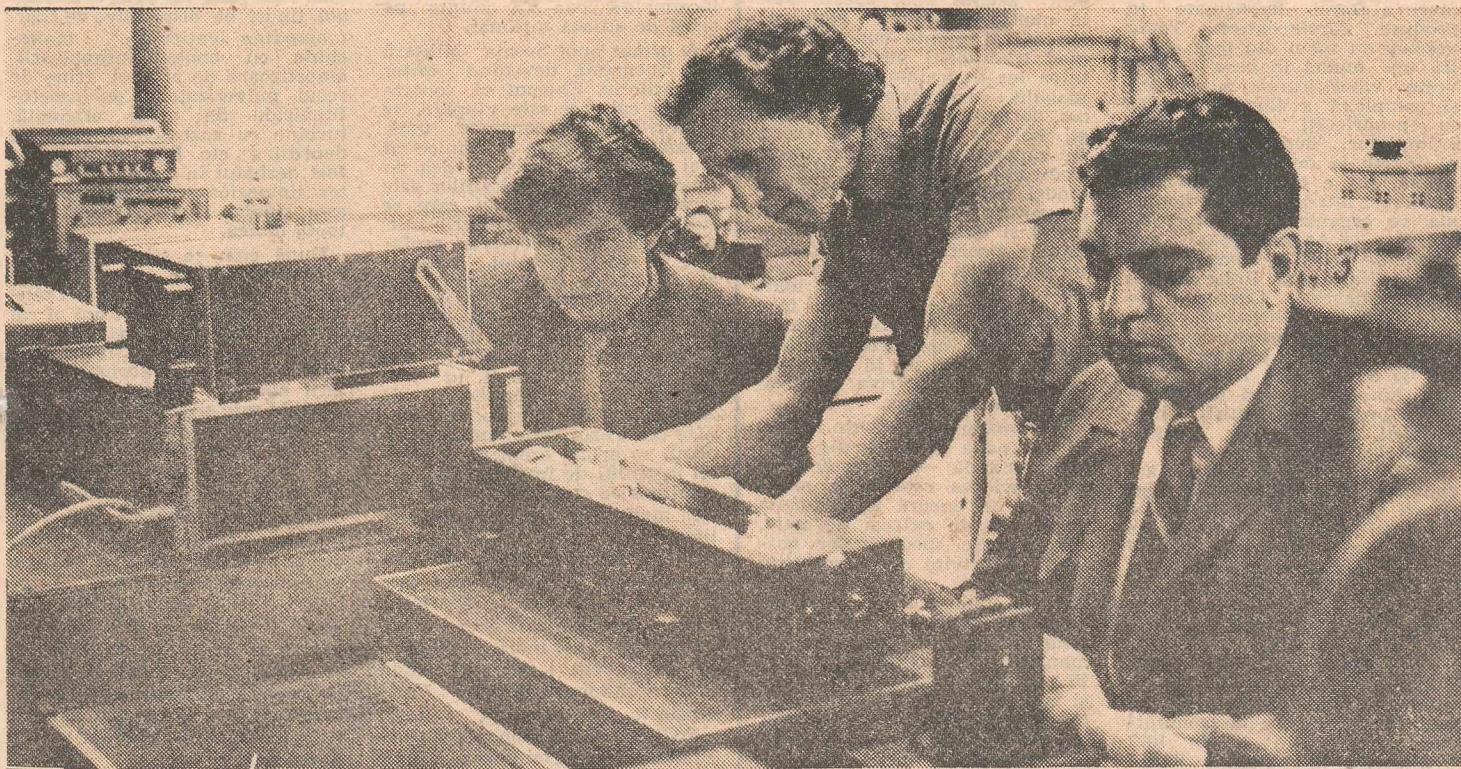
Consistența tuturor acestor preocupări, faptul că acest la-

borator al Politehnicii este printre cele mai puternice centre de cercetare în optoelectronică din țară sînt atestate și de două lucrări teoretice elaborate de conf. dr. ing. Paul Sterian. Prima se intitulază „Prelucrarea optoelectronică a informației“ și a apărut în 1974 (cînd autorul împlinise doar trei ani de la absolvirea facultății), carte ce a constituit suport de curs pentru studenții de la Electronică. A doua lucrare a apărut la Editura tehnică în 1981 (cînd, în paranteză fie spus autorul a obținut și titlul de conferențiar, fiind la ora aceea, cel mai tînăr „conf.“ din Politehnică), și este un veritabil tratat, în două volume, intitulat „Transmisia optică a informației“, fiind prima lucrare din țara noastră de sinteză completă a cercetărilor în acest domeniu. „Diferența dintre optică și optoelectronică, răspunde conferențiarul Sterian solicitării noastre, este cam aceeași ca dintre electrotehnică și electronică. Etapa de vîrf spre care tindem este, similar electronicii, optica integrată. Neîntreacă încă în limbajul uzual, aceste noțiuni vor deosebi în preajma realității ale vieții noastre cotidiene, întrucît ritmul descoperirilor și clarificărilor teoretice și tehnologice în acest domeniu este deosebit de înalt“.

Cu simțul lor deosebit de percepere a noului, studenții au sesizat spectaculozitatea cercetărilor din acest domeniu, nu pușini fiind cei care, a de-an, susțin lucrări de diplomă sau prezintă comunicări științifice în optoelectronică. Climatului de cercetare și continuitate a studiilor se mențin, pe cît posibil, și după absolvire, deși încă nu sînt prevăzute suficiente locuri de muncă în optoelectronică. Totuși, ing. Eliade Ștefănescu (de la C.C.S.I.T.S. Băneasa), fiz. Doina Mănăilă (Institutul de protecția muncii), ing. Liviu Milea (I.I.R.U.C.) găsesc resursele interioare necesare pentru a continua colaborarea cu membrii Laboratorului de optoelectronică, care sînt alături de conferențiarul Sterian, asist. dr. ing. Adrian Podoleanu, asist. fiz. Nicolae Pușcaș, asist. fiz. Mihaela Dumitru, asist. ing. Mihai Piscureanu.

„Aceste laboratoare ale noastre, afirma prof. univ. dr. ing. Ion M. Popescu, sînt nu numai nucleul de cercetare științifică fundamentală și aplicativă, ci și baze didactice cu un rol deosebit de important în pregătirea profesională a studenților. Ei, studenții, reprezintă un valoros potențial de gîndire și creație ce se cere valorificat încă din timpul facultății, mai ales că posibilitățile noastre de intervenție asupra lor după absolvire sînt reduse. De aceea, cercetările de vîrf despre care v-ați documentat, de fapt în tot ce se întreprinde la înalt nivel științific în Politehnică noastră, sînt implicații foarte mult și studenții. Cu astfel de tineri, putem împinge oricît limitele cunoașterii, inclusiv pînă la viteza luminii!“

OCTAVIAN ȘTIREANU ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

În laboratorul opto-electronic al Politehnicii Bucureștene se analizează, cu ajutorul laserului, starea suprafețelor materialelor semiconductoare

Centrul colaborator O.M.S. pentru medicină tradițională

Omenirea își îndreaptă din ce în ce mai mult atenția către remediile naturale. Este reacția firească a unui veac saturat de droguri farmaceutice. Evident, prelungirea vieții omului și eradicarea unor maladii de neînvinși în urmă cu numai patru decenii ar fi fost de neconceput în lipsa medicamentului de sinteză. Dar folosirea lui abuzivă sau în exclusivitate a drogului sintetic înseamnă transformarea lui din amic în inamic al sănătății publice.

Adevărul e că cercetarea de specialitate a acordat în permanență atenție bogate tradițiilor ale medicinei empirice, tradiționale, plantelor cu valoare curativă dovedită sau bănuțată. Astfel, ca să folosim un exemplu de dată relativ mai recentă, prin selecția a 400 specii vegetale, au fost obținuți doi alcaloizi antileucemici — vinblastina și vincristina — și doi alcaloizi antitumorali. Cu toate acestea avea să remarce doctorul Handau Mahler, director general al O.M.S. — medicina tradițională și cea așa-zis modernă și-au urmat fiecare calea proprie, ignorându-se reciproc. Există totuși unele excepții, medicina românească — așa cum vom arăta de îndată — oferind una dintre acestea.

Cert este că dacă prima jumătate a secolului nostru a aparținut medicamentului de sinteză, sfârșitul lui va fi consacrat — conform tendințelor actuale — reconsiderării remediilor naturale, revizuirii lor prin instrumentele științei actuale.

Toate acestea au făcut ca prin ambițiosul ei obiectiv „Sănătate pentru toți, până în anul 2000”. Organizația Mondială a Sănătății să propună și un vast program de reevaluare a numeroaselor scheme de rețete, leacuri și cunoștințe de medicină tradițională. În acest scop au fost înființate, printre altele, așa-numitele Centre colaboratoare O.M.S. pentru medicină tradițională, 17 la număr în întreaga lume. România fiind printre foarte puținele țări care găzduiesc un asemenea organism de o importanță cu totul particulară. De ce tocmai la noi și nu în altă parte? Străvechile tradiții ale medicinei populare, precum și bogata gamă de biomedicamente realizate prin mijlocirea farmacognoziei naționale au fost, evident, și în vederea specialiștilor străini, principalele argumente pentru înființarea și în patria noastră a unui asemenea centru, România fiind, după Italia, cea de-a doua țară europeană care se bucură de acest privilegiu. Dar mai multe amănunte, din partea interlocoitorilor noștri, prof. dr. Corneliu Baloesco, directorul Institutului pentru controlul medicamentului și cercetări farmaceutice, și dr. farm. Octavian Contz, șeful Centrului colaborator O.M.S. pentru medicină tradițională, din același institut.

Inițierea Centrului colaborator O.M.S. pentru medicină tradițională reprezintă în primul rând o recunoaștere a competenței specialiștilor români. Într-adevăr, după 1950, și cu deosebire în ultimii 22 de ani, România și-a cucerit un bine meritat renume și prin acțiunea constantă, eficientă, de valorificare superioară a plantelor medicinale, de obținere pe această bază a numeroase medicamente naturale, prin largile cunoștințe de cartare, de selecționare a florei naționale, dar chiar și a zestrei vegetale de pe alte meridiane. Era firesc să fie așa. Reconsiderarea plantelor cu valoare terapeutică prin mijlocirea științei moderne, descoperirea de noi zăcăminte de sănătate în farmacia naturii vine în fapt să continue o mult milenară tradiție în folosirea ierburilor de leac, a remediilor naturale. Teritoriul României constituie locul de întâlnire a florei Europei centrale, mediteraneene și euro-asiatice, aici cresc peste 3600 specii de plante superioare și a fost încă din antichitate unul din cele mai mari bazine de plante tămăduitoare.

— În România, de mai mulți ani, sosesc din lumea largă farmaciști, chimiști, biologi, fitoterapeuți, medici, alți specialiști pentru a învăța de la noi cum se cartează și se folosesc

în scopuri farmaceutice plantele medicinale. Prin ce merite de excepție se recomandă acest compartiment al școlii naționale de farmacie?

— Sunt merite dobândite în timp, prin osîrdia și pasiunea unor cercetători, într-o țară în care, mai bine și mai repede decât în altă parte, cercetarea multidisciplinară a abordat acest domeniu. În 1952 Ministerul Sănătății înființează Centrul de cercetări științifice pentru plante medicinale, contopit ulterior cu Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice. Dar chiar înainte de aceasta, preocuparea pentru valorificarea plantelor medicinale face obiectul creării întreprinderii „Galénica” (devenită mai târziu Întreprinderea „Biofarm”, primul compartiment al industriei farmaceutice naționale care a izbutit să obțină din flora spontană substanțe în stare pură aduse până atunci din import, cum sint atropina, morfina, ergotamina, ergometrina, rutozidul, heleniena, sparteina. Un moment important îl constituie înființarea întreprinderii Plafar, cind tot pentru iniția oară plantele medicinale au început să fie culese și aduse în magazine specializate prin girul omului de specialitate, deci după studierea lor prin instrumentele farmacologiei. S-a procedat nu numai la culegerea unor specii din flora existentă ci, deopotrivă, la realizarea unor culturi dirijate sau chiar la reîmbogățirea unor zone cu floră spontană sărăcite. Au fost reintroduse în natură, acolo unde a fost cazul, specii ca macul (Papaver somniferum), laurul pârșos, cornul secarei, anghinarea, degetul lînos, menta, lavanda, coriandrul. Acestea sînt folosite astăzi în mod curent la extragerea morfinei, codeinei, scopolaminei, a uleiurilor volatile, substanțe care intră în cunoscutele medicamente de fabricație autohtonă: scobutil, codenal, cinarol, distonocalm, ergoceps, corhidral etc. La acestea se adaugă ceaiurile hepatice, gastrice, antibronșitice, laxative, anti-hemoroidale, sedative, toate realizate după rețetele medicinei tradiționale. O altă realizare o reprezintă reînființarea laboratorului Plantavorel din Piatra Neamț, destinat în a obține comprimate direct din pulberi de plante medicinale. Cîteva din acestea sînt foarte cunoscute publicului larg: hepatobil, rhamnolax, normoponderal, diurenob. În sfîrșit, deosebit de importantă apare preocuparea unor institute de profil pentru cercetarea și valorificarea plantelor medicinale, cum sint I.C.S.M.C.F. și Institutul de cercetări chimico-farmaceutice, precum și laboratoarele de specialitate din facultățile de farmacie de la Iași, Cluj-Napoca, București și Tîrgu Mureș, unde există preocuparea expresă de transformare a florei medicinale în produse farmaceutice. Toate acestea au făcut din țara noastră un model în ceea ce privește valorificarea superioară și complexă a florei investite cu proprietăți curative. Nu întimplător, deci, străini vin să învețe la noi, vin ca într-o școală, nu e o figură de stil, deoarece, într-adevăr, în România se organizează cursuri de instruire ce se desfășoară sub auspiciile ONU-D-Viena (Organizația Națiunilor Unite pentru industrializare). Cursurile au loc în limbile franceză și engleză și au fost urmate pînă în prezent de 68 de bursieri sosiți din 35 de țări din Asia, Oceania, America Latină și Orientul Apropiat, botaniști, biochimisti, farmaciști, anatomopatologi ș.a.

— Ne-ați oferit suficiente argumente pentru a se înțelege de ce Organizația Mondială a Sănătății a ales România ca gazdă pentru una din cele 17 Centre colaboratoare O.M.S. pentru medicină tradițională. Ar fi util poate să știm de ce acest organism a fost grefat pe institutul dumneavoastră.

— Săptămîna trecută I.C.S.M.C.F. a implinit 30 de ani de existență. Cu acest prilej a avut loc o sesiune de comunicări. Reamintim că în 1977 Organizația Mondială a Sănătății a desemnat institutul nostru ca unica organizație națio-

nală competentă în problema calității medicamentului, iar prin aderarea țării noastre la Convenția pentru cunoașterea reciprocă a inspecțiilor farmaceutice, institutul a devenit din 1980 și autoritate competentă în efectuarea de inspecții privind respectarea regulilor de bună practică de fabricație și control al medicamentelor. Se mai poate aminti că tot institutul nostru a desfășurat o amplă activitate de valorificare superioară a plantelor medicinale, că această avuție a fost cartată sistematic în toate județele țării, s-au întocmit hărți topografice ce permit exploatarea rațională a bazinelor identificate, că toate datele au fost stocate pe calculator. S-a convenit ca noul Centru să se grezeze pe Laboratorul de cercetări și control produse vegetale, dar în realitate la activitatea Centrului participă tot institutul, deci și laboratoarele de cercetări și control biologic, microbiologic etc.

— Cititorii noștri vor fi poate interesați să afle de ce studiile Centrului colaborator O.M.S. pentru medicină tradițională, vizează numai plantele medicinale? Acupunctura, apiterapia, psihoterapia sint practici mult milenare, redescoperirea lor reprezentînd un mare cîștig mondial în bătălia pentru sănătate.

— Medicina tradițională cuprinde toate procedeele, procedurile, medicația, toate acele scheme de tratament, mijloacele terapeutice utilizate de către medicina populară și a căror eficacitate a fost confirmată prin secole de practică empirică. Acupunctura, de pildă, care se folosește cu succes și la noi, nu face parte însă din tradițiile medicale ale poporului nostru. Ea este o disciplină de import. Un Centru consacrat acestei terapii a fost înființat în China. Dar plantele medicinale reprezintă principalul felcilor medicinale românești, de aceea România a cerut să se ocupe în exclusivitate de acest domeniu.

— În sfîrșit, cîteva cuvinte despre activitatea și obiectivele acestui nou avanpost al sănătății publice?

— Deocamdată avem în grijă, să ne exprimăm astfel, un copil nou născut care abia începe să umble și să vorbească. Lucrările sint în fază de început, iar în medicină, mai mult decît în oricare alt domeniu, finalizarea unor cercetări, obținerea de medicamente, reclamă ani de trudă și verificări minuțioase. Centrul are mai multe obiective, conform unui plan de lucru elaborat în comun cu Organizația Mondială a Sănătății. Este vorba de efectuarea unor cercetări consacrate unor plante utilizate în medicina tradițională, dar incomplet studiate din punct de vedere chimic, farmacologic și microbiologic.

Laboratoarele noastre își concentrează atenția în prezent asupra unor specii, șase la număr, din flora spontană autohtonă, plante cunoscute în mod tradițional pentru eficacitatea lor în tratamentul multor maladii: reumatism, ulcer varicos, dermatite de diferite etiologii, boli de ficat, ateroscleroză. În general vorbind, activitatea Centrului trebuie să devină un model pentru țările în curs de dezvoltare, specialiștii noștri avînd și datoria de a iniția în tainele meseriei de fitoterapeut un număr cit mai mare de bursieri O.M.S. sosiți din toate colturile planetei. O vom face ca și pînă acum, cu pasiune și generozitate, omenirea neputînd fi decît solidară în lupta pe care o duce împotriva inamicului ei comun: boala.

— În concluzie se poate afirma că mai noua orientare din terapia mondială — reconsiderarea și extinderea remediilor naturale — se bucură în România de un sprijin extrem de activ, comunicările specialiștilor noștri fiind privite cu îndreptățită încredere și speranță, că în întreaga lume se spun cuvinte de laudă despre medicina naturistă românească. Ea se recomandă prin descoperiri și soluții prioritare deoarece mai bine și mai repede decît în altă parte, experții domeniului au avut în vedere acest izvor de sănătate care este natura.

LIVIU TIMBUS ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Henri Coandă 100

Se împlinesc, la 7 iunie, 100 de ani de la nașterea unui mare savant și inventator: **Henri Coandă**. A fost fiul generalului Constantin Coandă, licențiat în matematici și diplomat al Școlii Politehnice din Paris, pentru scurt timp și prim-ministru al țării, care a avut o înfrîngere însemnată asupra formării ca om de știință și tehnician a fiului său. A urmat cursul primar la Școala „Petrașche Poenaru” din București, apoi a fost înscris la cel mai bun liceu care fiinta în acea vreme în Capitală: Colegiul „Sf. Sava”. Aci s-a dovedit însă un elev prea puțin disciplinat, un „strengar neînchinuit” cum îl caracterizau adesea dascălii săi: pasionat și drept pentru cînt, teatru, tehnică, sport — dar negliind materiile care se predau și refuzînd cu totul buchiseala. Ingrijorat, tatăl său se hotărîse să îl mute la o instituție mai severă și îl trece la Liceul Militar din Iași, pe care îl însuși îl absolvise, ca șef de promoție. Aci, în ambianța de rigoare și exigentă a școlii, stimulat de profesori cu har pedagogic, adolescentul devine un elev conștiincios, înzestrat și la fizică, matematică și mecanică se manifestă în mod pregnant, iar în 1903 Henri Coandă absolvă, asemenea tatălui său, ca șef de promoție, cursurile. În același timp, inventivitatea sa tehnică se afirmă și ea din plin. Ajutat de cîteva colegi construiește, la 16 ani, un plug-secerătoare-trierătoare pus în mișcare de energia eoliană, iar la 18 ani inventează un ingenios aeromodel propulsat reactiv, ceea ce la început de veac XX anunța pe omul de știință vizionar.

A urmat apoi Școala Militară din București, devenind ofițer de artilerie. Chemat să opteze asupra carierei sale viitoare, se hotărîse să se consacre unei prețurii științifice și tehnice cit mai temeinice, care să dea un fundament solid aspirațiilor sale creatoare, indemnului care se ridică din adîncul făturii sale către nou, către continua prefacere a fundamentului material al civilizației. Își continuă deci studiile superioare la Școala Politehnică din Berlin-Charlottenburg, la Universitatea din Liège, la Institutul Electrotehnic din Montefiore. În sfîrșit, în 1909 absolvă Școala Superioară de Aeronautică și Construcții mecanice din Paris, devenind inginer odată cu prima promoție a acestei instituții de învățămînt. Concomitent se consacră trup și suflet marelui curent de perfecționare a aviației care anima în acei ani pe inventatori. Dar drumul pe care îl se angajează este cu totul diferit de al celorlalți. Elicele aparatelor de zbor îi apar ca „aripile unei mori de vînt, cu un randament ialnic, în ciuda dimensiunilor lor enorme”. Construiește o interesantă suflerie aerodinamică cu fum pentru vizualizare, experimentează nobilit, în fine în 1910 concepe și realizează cel dintîi avion cu

reacție din lume („Coandă-1910”) pe care îl expune la Salonul Aeronautic din Paris. Faimosul inginer Gustave Eiffel studiază cu interes aparatul — care nu seamăna cu nici unul, dintre celelalte prezentate aci — și aproprie de tînărul inventator și îi spune: „Păcat, tînere, că te-ai născut cu 30, dacă nu cu 50 de ani prea devrșme!” În luna decembrie a aceluiași an, Coandă izbuteste să decoleze cu „turbo-propulsorul” său pe aerodromul Yssy-les-Moulineaux, demonstrînd astfel viabilitatea noului tip de motor (chiar dacă lipsa lui de îndeminare ca pilot duce apoi la prăbușirea și sfîrșimarea splendidei creații tehnice); într-adevăr, avionul său premergea, cu vreo 30 de ani, erg aviației cu reacție. Eiffel avusese dreptate...

În anul următor, Henri Coandă construiește cel dintîi avion bimotor din lume, prezentat în cadrul unui concurs de aparate. Activînd apoi la Uzinele Bristol din Anglia, realizează mai multe tipuri originale de avioane, denumite „Bristol-Coandă”. În 1916 creează un aparat cu două elice propulsive, montate la extremitatea posterioară a fuzelajului. Capacitatea sa de inovare tehnică se orientează ulterior în direcții de o extraordinară diversitate. Inventează un nou tip de material de construcție, pe care îl denumește „beton-bois”, utilizîndu-l la realizarea de elemente prefabricate pentru locuințe. Inventează „cuptorul solar”, o instalație pe bază de energie solară pentru desalinizarea apei de mare, un nou sistem de transport tubular, de mare viteză, un aparat cronofotografic, noi tipuri de îngrășăminte chimice, rezervoare și cisterne pentru combustibil din beton armat, aparate medicale etc. — în total Coandă brevetînd peste 250 de invenții. Dacă „Opere complete H. Coandă” nu s-ar putea publica, fiindcă nu există decît un număr restrîns de studii și articole scrise de el, însumînd cîteva zeci de pagini, în schimb ar merita cu adevărat să se strîngă și să se tipărească, în scopuri practice, acest teazar al brevetelor sale.

Cea mai însemnată invenție a lui Coandă este fără îndoială „efectul Coandă”, botezat astfel de fizicienii străini, denumit la brevetare (1934) „Procedeu și dispozitiv pentru devierea unui fluid într-un alt fluid”. Aflat la baza noului domeniu al amplificatorilor fluizi, efectul Coandă are numeroase aplicații în tehnică: pe baza lui s-au construit noi tipuri de dispozitive de zbor („aerodine lenticulare”, manchine cu epoleti pronatori) amortizoare de zgomot, frîne de recul, pulverizatoare de insectofungicide de mare eficiență, turbine cu gaze avînd „palete depresive” etc. Efectul Coandă a fost dezbătut în cadrul mai multor simpozioane internaționale și este studiat și aplicat astăzi în toată lumea.

După cum se știe, savantul, care a activat în cea mai mare parte a vieții în S.U.A. și Franța, a revenit în ultimii ani ai săi în țară punîndu-și întreaga capacitate creatoare în slujba dezvoltării tehnico-economice a țării noastre. Multe dintre invențiile sale și-au găsit aplicarea în industrie și transporturi. S-a stins la 25 noiembrie 1972.

A fost, pînă în ultimele luni ale vieții sale, un om al dinamismului și neastîmpărului creator, cu o extraordinară varietate de preocupări. „Știința și arta se completează admirabil una pe alta” — mi-a spus într-un rînd acest ilustru inventator, care învățase să sculpteze de la Rodin și alcătuiască în tinerete o formație orchestrală împreună cu Albert Einstein. O cunună a valorilor inconștante existente sa atît de bogată.

I. M. ȘTEFAN ■

Realizare de prestigiu a cinematografului românești

Noi, cei din linia întâi

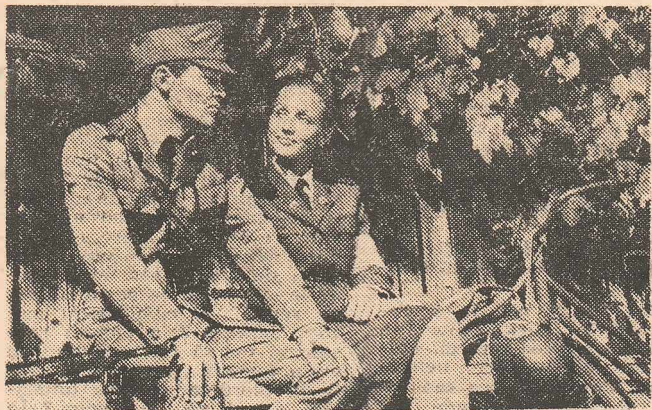
Secvența 53 din decupajul regizoral al filmului *Noi, cei din linia întâi*

Noapte. Pe cerul negru de nori, strălucește ici și colo lumina firavă a unei stele.

Ca niște umbre, cei din plutonul de cercetare al sublocotenentului Lazăr înaintează. Deodată se opresc.

Drept, nemișcat, generalul Marinescu. Se strâng în jurul lui.

Marinescu (foarte simplu, firesc, de la om la om): Venim ca eliberatori, ca ostași demni ai unei țări civilizate. Avem multe răni pe suflet.

Secvență aproape idilică dintr-un film dur, emoționant: *Noi, cei din linia întâi* (comentariu în pagina 14)

Cintarea României

Arte și meserii

Cine se va mira să nu se mire degeaba: I.C.S.M.A. din Satu Mare este întreprinderea care a adus județului cele mai multe trofee în etapa finală a celei de-a V-a ediții din cadrul Festivalului național „Cintarea României”. Opt premii și titluri de laureat al Marii Cantate, câștigate de cei 125 de artiști amatori care participă în mod constant la activitățile organizate în întreprindere, reprezintă un succes mai mult decât notabil pe care acest colectiv care și-a luat în serios rolul de mesager al artei populare și culte, fără prejudecăți de gen ori stil, l-a obținut de curind. Așadar, au cules lauri și soliștii de muzică ușoară Victoria Niță și Alexandru Ganea, și cei de muzică populară, Greta Zoicas (deținătoarea trofeului „Floarea din grădină”), Florica Pop, Aurelia Medesan; și grupul vocal cameral, și cel vocal folcloric „Oșencuța” (instruit de aceeași Greta Zoicas); în lungul șir de spectacole au încântat publicul și sunetul muzicii ușoare interpretate de formația „Cactus” (Marcel Sabo, Eugen Dumitrana, Alexandru Ganea, Văsile Bran), dar și cel al muzicii folk (Octavian Bud, Victoria Niță, Liliana Petrovici); în întrecerea artistică s-au distins și montajul literar-muzical *Pacea semintelor* de Ion Vădan, și brigada artis-

tică, și teatrul folcloric (extrem de viu și autentic în această zonă în care fondul ritualic este încă puternic), și recitatorii (Enikő Boros), dar mai cu seamă xilofonista Veronica Erdei care și-a sporit popularitatea și printr-o întâmplare neplăcută, căci la ultimul spectacol i-a dispărut în chip mirobolant xilofonul pe care nu l-a mai putut recupera și pe care nici nu-l poate înlocui, fiindcă un astfel de instrument nu poate fi procurat de nicăieri.

Dar activitatea artistică din întreprindere include și un cerc de fotoanatori și, în acest sens, chiar funcționează un fotocineclub care se numește „Samus” condus de Balogh Ștefan, unde se realizează filme de scurt metraj dar și reclame color pentru necesitățile comerțului. Azi, activitatea artistică începe chiar aici, la club, unde câțiva oameni îl așteaptă pe directorul întreprinderii, Iosif Cuiș, animatorul și susținătorul cel mai fervent al tuturor acestor inițiative. Așteptarea durează puțin și directorul sosește însoțit de doi experți-instructori de la C.P.C.O.M., Marilena Daniil și Claudia Duda, împreună cu care a realizat un film pe 16 mm, intitulat *Între meserie și artă*.

Aici, Iosif Cuiș se simte în largul lui, și un bun argument este faptul că în afara

nenumeratelor trofee dobândite de-a lungul acestor ani, întreprinderea pe care o conduce a obținut și Ordinul Muncii cl. a III-a, semn că cele două domenii merg mină în mină, într-o desăvârșită colaborare. În fotocineclubul „Samus” artiștii amatori realizează și diapozitive și chiar secvențele din spectacole sunt immortalizate de proprii fotografi. Iată, aparatele lor au și prins în imagine costumele superbe, colorate în roșu aprins, în negru și verde, pe care membrii grupului folcloric „Oșencuța” le etalează pe scenă, și năframele legate în spate, dar tot ele surprind în paralel secvențe din activitatea zilnică, așa cum aparatul de filmat a immortalizat pe peliculă această suită de întâmplări profesionale pe care filmul în premieră le va înfățișa lucrătorilor din comerț și elevilor.

De activitatea artistică a întreprinderii s-au îngrijit, în calitate lor de factori de răspundere, și Maria Bulgaru, secretarul comitetului de partid pe comerț din municipiu, și Maria Ștefanuț, secretarul comitetului de partid pe întreprindere, și Florica Roatis, președinta comitetului sindical, și Ana Chior, secretarul comitetului U.T.C. De fapt, toți au sprijinit această mișcare culturală care a devenit, de acum, prestigioasă și e firesc să fie astfel, căci nu e deloc simplu și deloc întâmplător să fii cea dintâi întreprindere din județ care excelează în activitatea artistică de înasă. Buna profesionalitate a ansamblurilor și grupurilor artistice din întreprindere a început să-și sporească popularitatea și în afara țării, ansamblurile artistice sătmărene au început să ducă adică faima dansurilor și cîntecelor românești mai departe, iar cel dintâi pas întreprinderea l-a făcut la sfârșitul anului trecut, cînd a inițiat un turneu în U.R.S.S., cu prilejul căruia protagoniștii au avut prilejul să se confrunte și cu exigente de altă natură. Succesul a fost peste așteptări, zice Iosif Cuiș, și din tonul lui răzbat o mîndrie discretă, în care găsește de cuvînt să-și reverse bucuria acestor ani de activitate serioasă, temeinică.

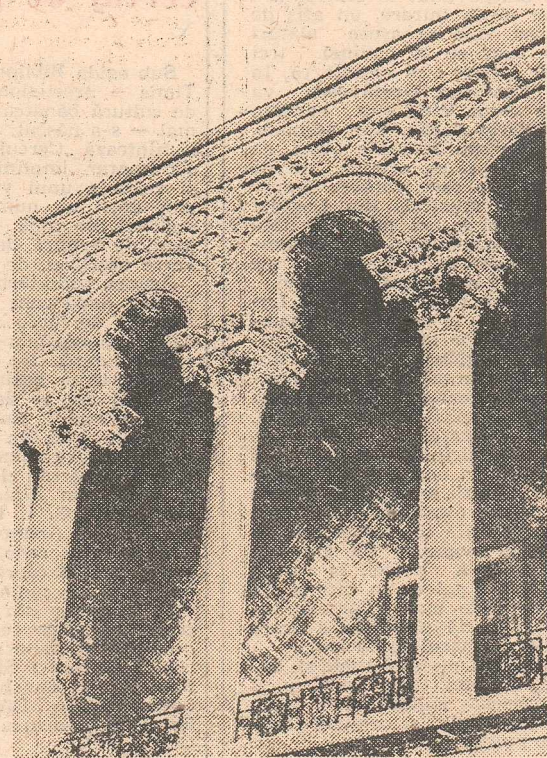
RADU G. ȚEPOSU ■

Timiș — vatră de frumos și spirit

Există pretutindeni în România, în acest moment de fertilitate deschidere a țării spre marile probleme ale contemporaneității, oameni pe care socialismul i-a ajutat să-și făurească un destin de care ei și cei din jurul lor pot să fie mandri. Printre aceștia sînt, desigur, și numeroși reprezentanți ai artei și culturii, care numai în condițiile climatului cultural de la noi, îndrumat responsabil și cu generozitate de către partid, s-au putut afirma plenar, dînd măsura reală a talentului lor, pus în zi mai încărcate de semnificații majore și care îmbogățesc zestrea noastră spirituală.

Opera română din Timișoara

la 40 de ani de existență

Artistul — conștiință a epocii sale

Nicolae Boboc:

„Dacă m-aș fi născut cu zece ani mai înainte n-aș fi ajuns dirijor”

— Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău, dar nu vă mai jucați cu bagheta aceea: riscați să o rupeți.

— N-aveți nici o grijă. Dar de unde sînteți, Nicolae Boboc?

— Dintr-o comună — dacă îi zic sat se supără localnicii — Iliș, din județul Hunedoara. Se află pe valea Mureșului, între Zarand și Poiana Ruscă. E un peisaj foarte frumos. Din copilărie mi s-a întipărit în minte. Ca și oamenii de acolo.

— De ce?

— Mi s-au părut mai integrați în natură, mai identificați cu ea și cu istoria.

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră istoria?

— E chiar o pasiune. Asta și poate pentru faptul că județul Hunedoara e plin de istorie. De aceea am și fost de atîtea ori la

sanctuarele dacice de la Sarmisegetuza, Costești, Bldaru. Ele alcătuiau un sistem de apărare ingenios conceput. Sînt convins că și satul meu făcea parte din același sistem de fortificații.

— Comuna.

— Cum? Da, comuna. Legătura cu istoria m-a determinat să încerc să dau într-o carte — **Motivul premioric în lumea colindelor** — o explicație a spiritualității noastre.

— Cum de a ajuns un fiu de țaran muzician?

— Părinții mei n-au avut de gînd să mă facă nici muzician, nici literat, nici filozof ci învățător. Și au dorit să rămîn alături de ei. De aceea m-au dat

(Continuare în pag. 11)

GEORGE ARION ■

Diodor Dure:

„În pictură, avem o tradiție demnă de respectat“

— Vă mulțumesc pentru că mă întrebați.
 — De ce?
 — Fiindcă mă exprim greu. O să aveți mult de trudă. Oricum, mă bucur că v-ați oprit și la mine. La un taciturn.
 — De cînd n-ați mai vorbit cu cineva?
 — De vorbit am mai vorbit. Dar să-i pun sufletul meu în palmă cuiva — ehei, asta nu s-a mai întimplat demult. Vă spun, nu cred că o să reușiți nici dumneavoastră. Mai bine renunțăm.
 — Cînd v-ați închis în dumneavoastră? În copilărie?
 — Eu n-am avut copilărie. Cînd eram mic părinții m-au scapat din cărucior. Nu le port nici o pică, săracii. V-am spus asta ca să nu mă întrebați dumneavoastră de ce schiopăt. Să trecem la altceva. Sau mai bine haideți să ne plimbăm prin Timișoara. Nu-i așa că-i minunat să treci pe sub pomii înfloriți?
 — Totuși, ce făceați în copilărie?
 — Desenam vapoare.
 — Doreați să deveniți marinar?
 — Nu. Constructor de nave. Apoi...
 — De ce v-ați oprit? Continuați.
 — Să nu rideți de mine. La 14 ani am avut certitudinea că voi deveni pictor.
 — Cum așa?
 — Uite-asa. Am început să pun pe hirtie tot felul de imagini. M-am lăsat de vapoare. Nu m-am mai gândit la ele. Am părăsit orice altceva. Dovada cea mai bună e că n-am avut și n-o să am niciodată vreun hobby. Nu colecționez timbre, nu cresc porumbei, voiajori și nici nu mă ocup de grădinarit. Eu voi muri la șevalet.
 — Spre deosebire de pictura dumneavoastră, plină de seninătate, sinteți un incrincentat.
 — E-adevărat. Nu sînt un tip solar. Dar de multe ori nu ești înțeles și ceea ce pare incrincentare e doar o poignită pe care oricine are răbdare o poate da la o parte. Niciodată n-am mai spus-o atît de deschis ca azi: iubesc omul și natura. O spun cu toată sinceritatea. Cu asta s-a încheiat totul. Nu mai am nimic de zis. Ar însemna să mă renet. Haideți pe malul Begăi. Știu pe-acolo niște locuri minunate unde ne putem plimba fără a scoate o vorbă.
 — Dacă n-ar mai vorbi nimeni ar fi înspăimîntător.
 — De acord. Ce să fac însă

dacă mie cuvîntul mi se naște atît de greu pe buze?
 — E cu atît mai trist să-l lăsați să se piardă.
 — Poate.
 — Sigur.
 — Incepeți să mă convingeți. Ei bine, la vîrsta mea de aproape 60 de ani, mi-am dat seama că fiecare dintre noi are nevoie de o viață lăuntrică, cît mai bogată.
 — Avem tot mai multă nevoie de spirit, de bucuriile pe care el ni le poate oferi. Mai acut ca oricînd e necesară truda sufletească a artiștilor. N-am să uit niciodată știrurile de oameni pe care le-am văzut la intrarea în Ermitaj, pe o ploaie torențială. Am înțeles ce nevoie uriașă de artă are omul modern.

București? Oboseală. Dar așa-i făcut omul, trebuie să le-ncerce pe toate. Să nu spună la urmă că nu a încercat.
 — Ce părere aveți despre pictura românească?
 — E un succes oriunde s-ar duce. E de un mare rafinament.
 — Aveți vreo indoială în legătură cu dumneavoastră?
 — Scrie apăsător: da.
 — Mă înșel sau sinteți cam singuratec?
 — Nu pot merge în lumea largă de unul singur. Deci, mă înconjoar de mulți prieteni.
 — Vreți mereu să scăpați de întrebări.
 — Fericirile mele au fost întotdeauna drămuite.
 — Ii invinovățiți pe ceilalți?
 — Am fost și eu vinovat.
 — Dar cînd ați fost cel mai fericit?
 — Cînd a venit un om și mi-a înțeles arta.
 — Cît trebuie să sufere un artist?
 — O viață trebuie să sufere. Și cred că nici atît nu-i ajunge artistului să creeze o lume senină și curată.
 — Sinteți și un bun portretist.
 — Portretul a început să fie neglijat în ultima vreme. Nu mai e la modă, se zice. Ca și cum chipul uman e o modă. Mă rog., o să vină din nou moda lui. Sînt sigur. Dar pe mine nu mă interesează. Eu fac în con-

Eugenia Dumitrașcu

-Luca:

„Mi-a plăcut să ofer oamenilor lucruri stenice“

— Eugenia Dumitrașcu-Luca, cine vă cunoaște lucrările poate rămîne ușor nedumerit. Nu prea au o unitate stilistică. Pare că ați simțit nevoia din cînd în cînd, să vă schimbați tehnica de lucru.
 — Recunosc că n-am prea fost consecventă. Mi-au plăcut mai întii peisajele și portretele. A urmat apoi o fază constructivistă. M-am lăsat purtată de curent. Am făcut și multe concesiuni care m-au îndepărtat o vreme de rosturile adevărate ale artei. Dar pînă la urmă m-am întors la realism. La portret, natură moartă, peisaj. Mă interesează în special timpul care străbate acele locuri, acele obiecte sau chipuri. Dar nu lucrez după natură. Sau chiar dacă lucrez, nu-i accept

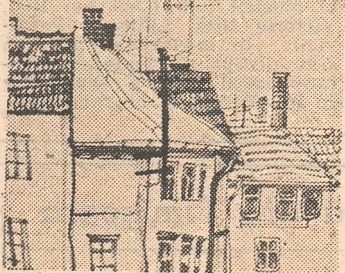
— Ar ieși ceva ce n-ar interesa pe nimeni. De ce să mai vin și eu cu încă o tulburare peste tulburarea oamenilor? E adevărat, lucrările mele exprimă melancolia, nu sînt nicicum vesele. Sînt însă odihnitoare. Nu credeți?
 — Ba da. Dar lucrați, în aparență, foarte ușor.
 — Numai în aparență. Deși am mîna ușoară, lucrez chinuitor. Îmi pun uneori probleme pe care nu știu să le rezolv, mă depășesc, și de aceea sînt nevoită să le amin pentru altă dată. Însă mă feresc și de nașterea prea rapidă, fără vibrație. Mi s-ar părea o păcălire a iubitorului de frumos.
 — Sinteți, din cite am înțeles, un om deosebit de modest.
 — Modestia e o boală ca și orgoliul exacerbat. Din clipa în care nu mai crezi în ceea ce faci ai pierdut totul.
 — O femeie răzbată anevoie în pictură?
 — Nu știu dacă răzbate cu mult mai anevoie decît un bărbat. În orice caz are de luptat cu unele prejudecăți care o pot descuraja dacă nu e destul de puternică.
 — Înțeleg că sinteți o fire care nu se lasă prea ușor înfrîntă.
 — N-aș zice că n-am cunoscut gustul înfrîngerii. Iar asta s-a întimplat ori de cite ori n-am fost credincioasă convingerilor mele și am mințit, cu voie sau fără voie.
 — Ce vă pasionează în ultima vreme?
 — Cîmpia bănățeană. O cîmpie absolută, unde se poate petrece orice. O simt enigmatică și tîndră, gata să se ofere oricui o iubeste sau să rămîna de nedescifrat celui care nu știe să se apropie de ea. E fascinantă linia orizontului, care se îndepărtează mereu pe măsură ce înaintezi spre el. Pun pe pînză lucruri văzute într-o viață de om. Uneori mă sî uimesc de ceea ce mi-a rămas pe retină și cum de-mi mai aduc aminte. Prin pictură reușesc să fac să trăiască din nou acele imagini pe care le credeam pierdute pentru totdeauna. Ce să vă mai spun? În ceea ce privește portretul, el mă interesează ca interior și nu ca expresivitate plastică. De aceea par atît de firav alcătuite. Fiindcă vreau să aflu ce simte cel pe care îl pictez.
 — Ați pornit de la portret și tot la portret ați ajuns.
 — Ce poate fi mai tulburător decît să vorbești despre om?

GEORGE ARION ■

Artistul — o conștiința a vremii sale

E pur și simplu flămînd după cultură. Fiindcă niciodată nu e destulă numai piinea de pe masă. Ar fi o degradare a omului dacă n-ar mai aspira să audă un cîntec frumos, să vadă un tablou cu privești ferme-cătoare sau să citească o carte pasionantă. Declar aceste lucruri acum, cînd sint gata să-mi închei ultimele conturi și să întreprind ultimele mele demersuri.
 — Care ar fi ele?
 — Încă nu știu. Dar simt că mi-a mai rămas ceva de spus. Poate că n-am să mai apuc. În orice caz, toți dorim să cunoaștem, să înțelegem. Trăim într-o societate cu o largă deschidere spre cultură. Dacă apare, de exemplu, o carte bună, a doua zi n-o mai întilnești în librării. E drept, mai sînt unii care adună cărți cu speranța că vor ajunge să le citească la pensie. Sînt convins că n-or să le mai citească niciodată.
 — Ne aflăm în expoziția dumneavoastră de acuarele deschisă la Galeria de artă din Timișoara. Peisajele, obiectele sînt văzute ca printr-un geam aburit. Realitatea din lucrările dumneavoastră apare estompată.
 — Vreau să exprim o împăcare, o liniște care fac bine oriunde și oricînd. Nu sînt un inovator în pictură, nu vreau să fac gaură-n cer cu estetica mea. Eu fac pur și simplu pictură românească. Trăiesc la o margine de țară. În septembrie voi deschide o expoziție la București. Știți ce înseamnă pentru un provincial să vină la

tinuare portrete, chiar dacă nu se inghesuie lumea să le cumpere. Nu-mi pasă nici de ce zic supersteții care descoperă în pictura mea nu știu ce influențe cînd eu am fost și am rămas intim legat de arta românească. Numai ea m-a hrănit spiritual, numai de la ea am aflat cele mai potrivite soluții. Nu ne mai aflăm în secolul al XIX-lea. Avem deja o tradiție bogată și demnă de respect și în pictură. Și azi se poate vorbi cu mina pe inimă de o școală românească de pictură, de o valoare recunoscută și pe alte meridiane.
 — Glasul dumneavoastră nu mai soave ca la început.
 — Da? Poate. Poate de destinul unei colectivități, care nu poate fi niciodată înfrîntă. Nici măcar eu nu cred că sînt un înfrînt. Voi muri și lucrările mele vor trăi. Nu contează cum vor fi ele apreciate. Dar gîndul că tablourile pe care le-am pictat vor dăinui măcar o zi mai mult decît mine mă umple de bucurie.

latura de pitoresc. După cum vedeți, nu prea știu să vorbesc favorabil despre mine.
 — În schimb, vorbiți-eu multă sinceritate.
 — Asta fără doar și poate. În orice caz, m-ați surprins într-un moment de amărăciune. E vorba să-mi întocmesc dosarul pentru pensie. M-am uitat în urmă și am impresia că n-am făcut nimic important.
 — Sînt convins că nu vă alintăți și-mi spuneți exact ceea ce simțiți. E o senzație firească, dar care nu trebuie să vă îngrijoreze. Tablourile semnate de dumneavoastră au plăcut și continuă să placă. Aveți o exprimare plastică de o mare delicatețe.
 — Unii spun că sînt o dură. Dealtfel, nici nu-mi place lipsa de forță în artă.
 — Dumneavoastră aveți mai curînd o tehnică a nuanței remarcabilă.
 — Nu suport nici în literatură, nici în muzică, nici în plastică spunerea directă. Evident, nu suport nici neinteligibilul. Cînd ești prea spontan devii declarativ. Trebuie să filtrezi totul prin propriile tale sentimente. Mi-a plăcut întotdeauna să ofer oamenilor niște lucruri stenice care să le facă viața mai senină. Toate neliniștile mele le-am călăuzit în afară astfel încît să nu mai rămîna decît armonia în aceste tablouri.
 — Oare ce s-ar întimpla dacă ați încerca să vă transfe-rați pe pînză neliniștile?
 —

Case ale culturii românești

Autenticul act de cultură se naște din altruism. Din sincera iubire pentru cei din preajmă, cu nimic mai prejos aceleia pentru frumos. Din respect pentru înăscută sete de cunoaștere și de elan spiritual a majorității semenilor. La Lugoj, adevărul acestor aserțiuni se vizualizează. Ambițiile de astăzi și cele de viitor ale importantului centru artistic și cultural bănățean se materializează în ampla mișcare de amatori (teatră, muzică, plastică, literară), răsplătită cu numeroase premii în edițiile de pînă acum ale Festivalului național „Cîntarea României”, dar și într-o largă invitație la cunoaștere, la o participare efectivă a tuturor lugojenilor la înțelegerea și crearea pe mai departe a unui patrimoniu cultural de excepție. Nu este prea mult spus? Deloc. Dacă adunăm participanții la edițiile Festivalului, cititorii bibliotecii municipale (avînd un fond de carte de circa 300 000 de volume), vizitatorii Muzeului de istorie și etnografie (dispunînd de peste 63 000 de piese), pe cei care au lucrat la amenajarea celor cinci expoziții de bază și multor altora ocazionale, pe cei care au muncit efectiv la restaurarea și darea în circuitul public a Casei cultural-expoziționale și a Casei muzicii — numărul rezultat este cu mult mai mare decît al locuitorilor Lugojului.
 Casa cultural-expozițională a

fost inaugurată în urmă cu nici doi ani. La parterul său — o amplă expoziție a realizărilor economice ale municipiului, cu alte cuvinte o retrospectivă a activității de creație tehnico-stiințifică a muncitorilor și specialiștilor lugojeni. La etaj — o altă expoziție, dedicată marilor personalități culturale și artistice ale Lugojului. O veritabilă carte de istorie dovedind prezența învățaților din acest colț de țară la marile izbînzii și fap-

Tradiții lugojene

te eroice ale neamului. Stau alături, așadar, Eftimie Murgu, Valeriu Braniste, Coriolan Bredeceanu, Traian Vuia, Ștefan Odoberja, Ion Vidu, alții — zeci și zeci. Pentru a implini fireasca legătură dintre trecut, prezent și viitor, la demisolul acestui nou și însemnat lăcaș de cultură își au atelierul artiștilor plastici din localitate.
 O impresie aparte lasă vizitatorului Casa muzicii, situată tot în centrul acestui oraș pe care

Tiberiu Bredeceanu îl numea „loc binecuvîntat al cîntecului”. Chiar de la intrare, un afiș de concert vine să așeze alături (așa cum se și cuvine) trei nume ilustre: se anunță că, în sala Teatrului Grozăvescu va cînta corul Vidu sub bagheta lui Filaret Barbu. Sint adunate, apoi, în săli aranjate atent, cu gust, dar și cu evlavie, mii de documente care vorbesc despre mișcarea muzicală din Lugojul de ieri și de azi, muzeul fiind gata să găzduiască și date despre realizările prezente și de mine ale muzicienilor de aici.
 Intreaga viață culturală a Lugojului stă, în prezent, sub semnul nobilelor idealuri ale Festivalului național „Cîntarea României”: largă participare a tuturor la crearea și înțelegerea bunurilor spirituale ale patriei. Și se lucrează în continuare. Casei municipale de cultură i s-a aflat un nou sediu, mai potrivit menirii sale, situat în plin centru al orașului. Avansate sînt lucrările de restaurare a teatrului popular. Se gîndește la o casă a presei, la una a cărții, la o galerie în care să fie expuse cele mai valoroase lucrări de artă plastică de care dispune Muzeul municipal...
 Centrul Lugojului tînde să devină, într-un timp scurt, unul eminamente cultural, așa cum tradiția locului și oamenii locului o merită pe deplin.
 D. M. ALEXANDRU ■

Cercul de proză

Sub egida Bibliotecii Județene Timiș — prestigioasă instituție de cultură bănățeană, și nu numai — s-a născut, relativ recent și fiintează „Cercul de proză din Timișoara”, împlinire entuziastă și caldă a unui vis de ani de zile, dorit nu numai de tinerii scriitori din zonă, dar și de oameni de cultură, de cele mai diverse profiluri, de aici.
 Asupra înființării acestui cerc (avînd, după cum veti vedea, o formulă de lucru absolut originală și numărîndu-se la ora actuală și după cite sîntem informați, printre putinele din țară de acest gen — dacă nu fiind chiar primul!), sîntem datorii să îi numim, încă din capul locului, pe trei dintre principalii săi inițiatori și părinți de suflet: Nicolae Oprean, directorul B.J.T.; prof. univ. G. I. Tohăneanu, și Ion Nicolae Anghel, redactor al editurii timisorene — acesta din urmă fiind și coordonatorul Colectivului de conducere al Cercului (colectiv din care mai fac parte, în afara celor mai sus numiți, universitari, scriitori sau critici precum: Simion Mioe, Paul Eugen Banciu, Florin Bănescu, Adrian Dinu Rachieru, Brîndusa Armanca, Ion Dula Giulvăzan).
 Ședințele de lucru ale cercului — desfășurate duminical, fiind

deschise oricărui categorii sociale sau de vîrstă — sînt structurate pe trei tipuri principale:
 a. — ședințe teoretice, într-un ambițios plan de perspectivă,
 b. — ședințe cu autori consacrați, în care aceștia vor citi un fragment apoi își vor expune „poetica” lor de prozatori, citeva „secrete” de construcție. Își vor expune crezul artistic propriu, urmînd discuții, și c. — ședințe cu autorii tineri, în care accentul se pune asupra textelor citite de aceștia.
 La Cerc pot veni autori din toată țara, inclusiv Capitala, singurele condiții impuse fiind calitatea textelor prezentate și dorința sinceră de formare, de îndrumare — respectîndu-le personalitatea — a tinerilor posibili prozatori. Ședințele importante se înregistrează pentru fonoteca cercului; toate intervențiile sînt consemnate într-un caiet de procese verbale. Am reținut, din cele afirmate de către coordonatorul colectivului de conducere: „dorim să ajutăm scriitorii tineri (și pe noi însine) să se lămurească și să ne-lămurim, să devină și să devenim conștienți de ceea ce numim cîștigurile teoretice ale prozei moderne și ale prozei dintotdeauna; și să profităm de ele... Să formăm prozatori, dar și critici.”
 HORIA PĂTRAȘCU ■

Rodica Murgu

Stele care strălucesc pe scena Operei române din orașul de pe Begea

Silvia Humăilă

În cei patruzeci de ani de existență ai Operei române din Timișoara, colectivul acestei instituții a pregătit și prezentat publicului spectator 155 premiere de operă și balet de toate genurile muzicale, universale și românești. În această perioadă au fost prezentate aproximativ 8000 de spectacole precum și o serie de concerte în întreprinderi și case de cultură. Au fost efectuate turnee înununate de succes în Italia, R.F. Germania, Iugoslavia, Bulgaria etc. În prezent, în fruntea Operei timișorene se află directoarea Maria Mărgineanu și primul dirijor Ion Iancu.

Mihaela Grama-Ștefan

Sala de spectacole, cu o capacitate de 700 de locuri, are o acustică excelentă. Repertoriul cuprinde în acest moment aproximativ 50 de titluri. Amintim pe citiva dintre cei care contribuie la impunerea Operei române din Timișoara drept o instituție unde se oficiază un act de cultură autentic și de calitate: sopranele Marilena Mihăilescu-Grama, Mihaela Grama-Ștefan, Ana Stan-Sluser, Margareta Nica Popescu, Rodica Miloia, Agnes Contras, mezzosopranele Marilena Chirică, Lucia Kriška, Elena Gaja Muntean, baritonul Ladislau Fogel, bașii Gheorghe

Sara, Airizer Csaba, Vasile Teaciu, precum și corpul de balet din care fac parte, printre alții, Silvia Humăilă, Francisc Valkay, Aurora Caloianu, Rodica Murgu, Alina Ilie, Filip Ilie, Ioan Gârba. Poate cel mai fidel spectator al operei timișorene este Traian Sălăgean, membru corespondent al Academiei române, care nu lipsește de la nici o reprezentare de 40 de ani și care urmărește evoluția acestui talentat colectiv artistic fiind convins că spectacolul de operă nu va dispărea ci va cunoaște prin ani o tot mai mare strălucire prin perfecționarea interpretării, prin ingeniozitatea montărilor.

Elena Goja Muntean

Marilena Mihăilescu-Grama

Airizer Csaba

O investitură de prestigiu pentru un poet timișorean

Poezia lui Anghel Dumbrăveanu — prezentată în aceste zile în volumul **Iarna imperială**, apărut la editura Minerva în colecția Biblioteca pentru toți, semn al prețurii de care se bucură autorul, celebrează valorile omului de azi și dintotdeauna. Poetul creează cu ajutorul cuvintelor un spațiu imaginar și protector. Iluzoria, unde aspirațiile nobile nu pot fi înăbușite. Decorul e însă constituit din elemente familiare, ușor de recunoscut, de o mare concretețe: „Vapoare și rodii, bătrini / Cu privirea scursă în ei, / Colaci de fringhie, ancore ruginite...” În această ambianță descrisă cu un belșug de detalii sint preamărite inocența, prietenia, demnitatea, spiritul de sacrificiu, iubirea, socotită o pavază invincibilă împotriva vicisitudinilor vieții, îndemnul la cetezanță, la tot ceea ce poate înălța condiția umană. Seta de perfecțiune din aceste versuri nu devine însă niciodată moralizatoare. Poetul nu-și ceartă veacul cu vehemență și își consiliază se-

menii să poposească mai mult în lumea visului: „Întîlnind un finar matematician / 1-am auzit spunînd / voi aveți cinismul / de a tulbura mințile limpezi / n-a scos un cuvînt despre cifre / mașini de calculat cibernetică etcetera / a încercat să mă convingă cu orice mijloace / că explorăm teritorii inexistente... // i-am dat dreptate l-am încurajat în ideile sale / tinîndu-l în picioare / în timp ce eu desenam cu cretă colorată / pe trotuarele municipale / un tînut fabulos / pe care-l caută / în căută / îndrăgostii subțiri”. Este vorba de o lirică a generozității, a împăcării cu elementele și cu faptele din natură. În general solemn, versurile de o tulburătoare melancolie ale lui Anghel Dumbrăveanu exprimă un nonsalanță și într-un chip ales certitudinea în puterea omului de a birui.

Din volumul **Iarna imperială** propunem spre lectură poemul **Ceva pentru care merită să pierzi o corabie**, un emoționant elogiu adus dragostei purificatoare.

Ceva pentru care merită să pierzi o corabie

Ne-apropiam și ne îndepărtăm prin aerul salin,
Prin singurătatea boreală, rătăciți între timpanele mării.
Genunchiul tău indoit îmi tulbura buzele
Cu răcoarea aceea moale, de brumă,
Părul erbaceu îți curgea aromat peste mine
Și nu mai puteam să plec, dar corabia
Încă făcea semne în larg. E ceva trist
În toate acestea, mi-am spus. În piei de urs
Dormisem — caili își frecău crupele de marginea cerului.
E ceva trist în toate acestea, mai ales sinul
Oval însingurat în plasa răsuflărilor mele.
Puteam să fiu departe acum. Marinarul
Iar și-a inecat o pipă în valuri. Voi duce
Tot întunericul la moara de vînt. La fel de ceresc
Cresc nufierii-n mil și luceafăru-n mare.
Vislașul stelar umblă printre vol. Genunchiul tău
Indoist spre taine — puritate a ideii de arc. Plăcută
Capcană — femeia. Și gura ei se strivește de urmărul meu.
Nu se mai aude sirena de ceață, semn că-n curînd
Iese luna din bolgii. Puteam să fiu departe acum.
E ceva trist în limpezimea acestui trup de tînăr delfin
Cald răscuit spre mine în somn. E ceva trist care te-nvinge,
E ceva care-ți jertfește anii, iubirea sau moartea,
Ceva pentru care merită să pierzi o corabie.

ANGHEL DUMBRĂVEANU ■

Nicolae Boboc

(urmăre din pag. 9)

la școala normală din Deva pe care am și absolvit-o. Acolo am învățat să cînt la vioară și la clarinet. Fără să mă laud, eram foarte bun la carte și aproape în fiecare an eram premiantul școlii.

— **Vă atrăgea vreo materie în mod deosebit?**

— Am oscilat mereu între muzică și filozofie. Așa se și explică faptul că după ce mi-am luat bacalaureatul la Liceul Eminescu din București am urmat în paralel și Conservatorul de muzică și Facultatea de litere și filozofie.

— **Cum de-ați avut timp?**

— Nimic nu e prea greu cînd îți place ceva. Cea mai bună dovadă e că le-am absolvit cu **Magna cum laude**.

— **N-aveam nici o indoială.**

— Nu vreau să mă fălesc, dar asta e realitatea. Am avut ambiția și încăpăținarea să merg pe două domenii. Dar e la mijloc și nehotărîre.

— **V-a ajutat filozofia în cariera dumneavoastră muzicală?**

— Nu orice interpret trebuie să fie estetician sau filozof. Dar cit de mult și se lărgeste orizontul atunci cînd nu te restrîngi în granițele unei singure specialități!

— **Ați avut mari profesori ca de pildă Mihail Jora, Dimitrie Cuclin, George Breazu, C. Brăiloiu, Ion Ghiga sau la filozofie pe Mircea Florian, Tudor Vianu, Ion Petrovici, D. Gusti, Traian Herseni, H.H. Stahl. Ce trăsătură comună aveau ei? Ce le asigura prestigiul?**

— Eram de o mare probitate profesională. Aveau o etică ireproșabilă în atitudinea față de studenți. Nu se putea nici măcar concepe ca vreunul să fie favorizat. Cit despre știința lor, despre capacitatea lor de a-și învăța pe alții, ce să mai vorbim! Eram niște idoli pentru noi, tinerii.

— **Pînă la urmă ați devenit dirijorul Filarmonicii din Arad iar apoi al Filarmonicii din Timișoara. E greu să te afli în fața unei orchestre?**

— Ușor nu e. La început mai ales aveam o oarecare timiditate. Numai contactul cu oameni diferiți, cu mentalități diferite îți îmbogățește experiența și îți creează liniștea necesară pentru a te concentra asupra actului artistic. Încă de la început am dirijat toate orchestrele din țară, și am avut cite 2-3 concerte pe stagiune la București. Dar liniște absolută nu există. Nu se poate scăpa de emoții. Esențialul este ca ele să nu devină inhibitive. Aș putea să vă mărturisesc că în primele minute nu mă simt în largul meu nici chiar azi. Oricît de bine aș fi pregătit. Dar iar ați început să vă jucați cu bagheta.

— **Nu i se-ntîmplă nimic. Cum se pregătește însă un dirijor pentru concert?**

— Sunt dirijori care memorizează după înregistrări pe discuri sau pe benzi de magnetofon. E un procedeu la îndemîna oricui, prin care se imită diferite interpretări. Însă nu-i deloc recomandabil. Nimic nu poate înlocui studiul partiturii. Numai descifrarea ei îți

poate conferi siguranța că nu mergi pe căi bătute de alții.

— **Ce i se cere unui bun dirijor?**

— I se cer atît de multe încît nu mi-a fost dat să cunosc vreunul care să întrunească toate calitățile. Ar fi și imposibil.

— **Totuși...**

— Trebuie să posede o tehnică impecabilă prin care să poată sugera orchestrei ce are de făcut. Gesturile lui pot fi uneori imperative, alteori doar indicative. Niciodată însă nu e bine ca ele să degereze în spectacol gratuit. Mai trebuie să aibă și un auz foarte bun.

În special orchestrele apreciază această calitate în timp ce publicul savurează realizarea laturii de spectacol. Dirijorul trebuie să aibă și mult bun gust, să cunoască în profunzime felul de exprimare al diferiților interpreți, al diferiților creatori și al diferitelor epoci. Evident, un dirijor este și un pedagog, care are nevoie de răbdare, de tact. Cunoșc cazuri de dirijori cu o înaltă cultură muzicală, cu un har deosebit și care au fost respinși de orchestre din pricina absenței unei bune metode de lucru.

— **Repetăți în oglindă?**

— De obicei nu. Dar uneori îmi controlez gesturile cu ajutorul oglinzii.

— **Și nu vă vine să rideți?**

— Cîtuși de puțin. Fiindcă socotesc că gestică trebuie să fie generată de muzică și să-i determine nașterea. Aș spune că dirijorul declanșează muzica dar este în mod permanent stimulat de ea.

— **Cum v-ați caracterizat din punct de vedere temperamental?**

— În tinerețe eram mai năvalnic. N-aș spune că mi-am pierdut cu totul înflăcărarea, dar acum sint mai stăpînit. Unii mă consideră un liric. Eu cred că mă deslășor într-un ambitus mai larg, din care nu lipsește dramatismul.

— **Ce fel de baghetă folosiți?**

— E tocmai aceea pe care o aveți în mîini și la care mă uit cu teama că se va rupe. Dimensiunile ei sint în funcție de gestică, iar aceasta ține de structura individuală a fiecăruia.

— **Ați rupt multe baghete?**

— Destule. Dar nu din pricina nervilor, cum i se întîmpla chiar și lui Toscanini. E drept, și pregătirea de azi a instrumentiștilor e alta.

— **Apropo de Toscanini. Aveți o baghetă care i-a aparținut.**

— Da. I-am dirijat lui Ionel Perlea o lucrare interpretată de Filarmonica din Timișoara. A avut prilejul să asculte înregistrarea concertului. A fost atît de emoționat încît mi-a trimis o scrisoare de mulțumire și această baghetă cu care a dirijat Toscanini.

— **Cit de mult acționează întîmplările vieții asupra unui dirijor?**

— Nu sint deloc de neglijat aceste întîmplări ale vieții. Iată, am avut un coleg cu aptitudini reale pentru dirijat, și care a realizat și citeva succese deosebite, dar care a renunțat la această chemare fiindcă ființa care ar fi trebuit să-i fie cea mai aproape nici măcar nu se ducea la concertele lui. Văd

însă în aceasta și o slăbiciune de caracter, o prea mare neîncredere în forțele proprii.

— **În schimb, dumneavoastră ați fost un răsfațat în familie.**

— Într-adevăr, trăiesc lângă o femeie minunată, care mi-a creat cea mai propice atmosferă de lucru. Uneori, îmi pare că sint un egoist, că n-am făcut la rîndul meu destul pentru ea.

— **Se spune că un dirijor mare trebuie să aibă și o orcheștră deosebită.**

— Am avut șansa de a trăi într-o epocă în care la noi au apărut o serie de orchestre cu instrumentiști de valoare. Dacă m-aș fi născut cu zece-douăzeci de ani mai devreme mă îndojesc că fiul de țaran din Ilia ar fi ajuns vreedată dirijor. Să nu uităm că înainte de 1945 nu aveam în țară decît două orchestre, una în București și alta în Iași. Este meritul de necontestat al socialismului de a deschide larg porțile culturii și a oferi tuturor talentelor șansa de afirmare.

— **De ce a apărut atît de tirziu profesiunea de dirijor?**

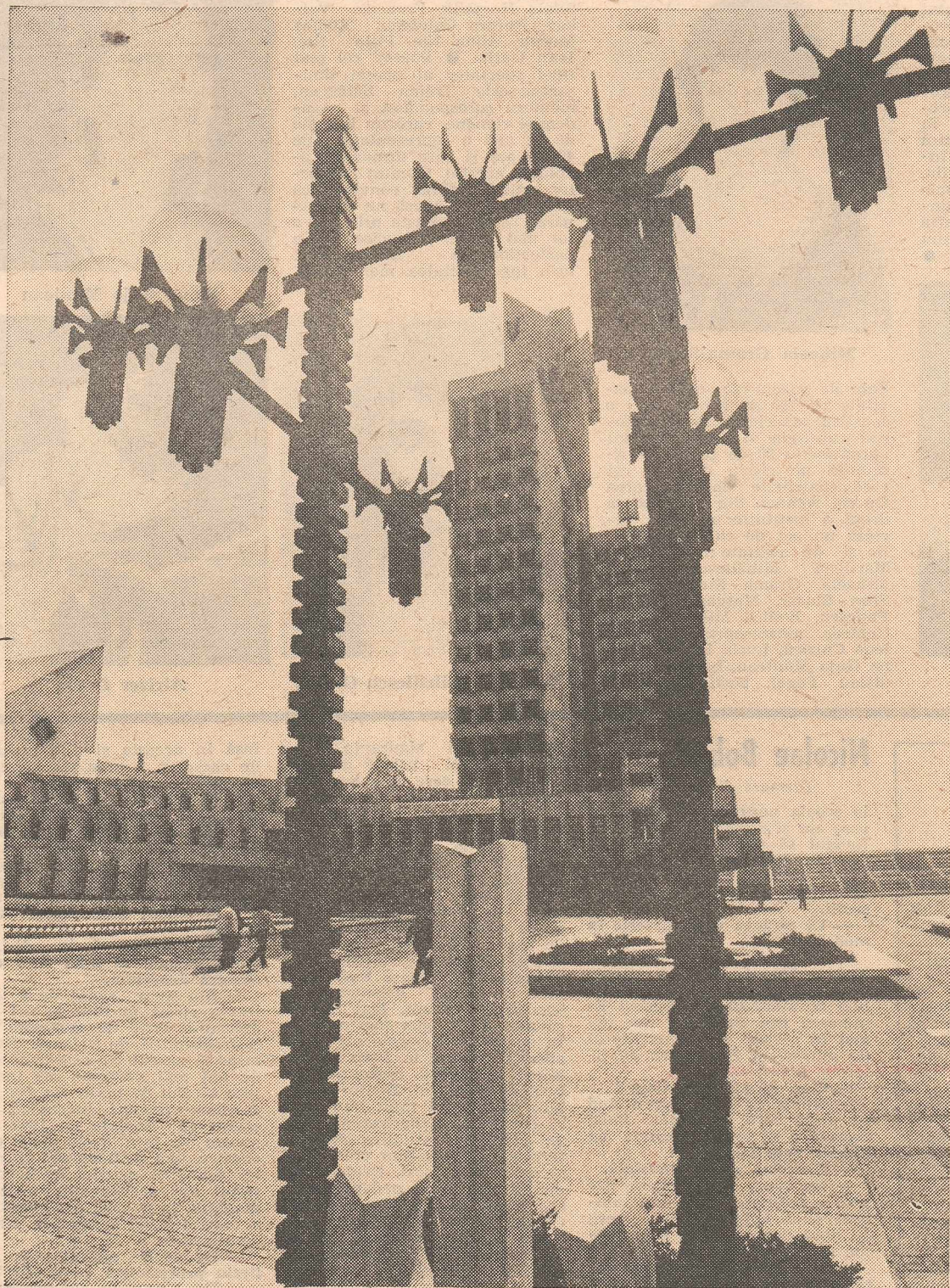
— Da, profesia de dirijor e destul de recentă, cam din secolul trecut. Dezvoltarea muzicii, a vieții muzicale a impus această profesie care la noi, în sensul modern al cuvîntului, putem spune că a apărut după 1920, cînd George Georgescu și Ionel Perlea își încep prodigiioasa lor activitate. Dar deși a apărut la noi atît de tirziu, astăzi putem vorbi de o școală de dirijat românească remarcabilă, care poate să rivalizeze cu oricare altă școală de dirijat din lume.

— **Dar ce părere aveți despre componistica românească?**

— Avem o școală de compoziție de prim rang. Compozitorii noștri nu sint numai talentați dar au și un înalt nivel intelectual, o deschidere spre tot ce se întîmplă în domeniul creației de pretutindeni, fără a deveni însă tributari influențelor străine și reușind să păstreze originalitatea muzicii românești. Aș spune că sint de multe ori entuziasmat de sugestiile practice nelimitate oferite de folclorul nostru care au dus la creații foarte diversificate și la maniere componistice cu totul noi. Am în vedere, de exemplu, heterofoniile din creațiile lui Corneliu Dan Georgescu, isoanele din lucrările lui Ștefan Niculescu, prelucrările arhetipurilor din opera lui Liviu Glodeanu și Mihai Moldovan, după cum demne de tot interesul sint sugestiile bizantine ale lui Doru Popovici, sonoritățile arhaice din unele partituri ale lui Anator Vieru și aș putea continua cu nu știu cite alte exemple. Mă gîndesc chiar la felul cum găsim potențate sugestiile folclorice la Liana Alexandra și Șerban Nichifor. Nu e nici o exagerare dacă sustin că există toate premisele pentru un moment muzical românesc cum n-am mai avut niciodată și care să ne afirme cu și mai mare strălucire în lumea artistică mondială.

— **Vă mulțumesc, Nicolae Boboc, și poftim înapoi bagheta.**

— Văd că n-ați rupt-o așa că vă rog s-o păstrați.

„Propunere“ pentru efigie la Satu Mare...

O metaforă a mândriei și demnității

Am făcut un drum lung și oboșitor până la Satu Mare. Am fost însă cu dărnice răsplătită de albastrul de deasupra Carpaților, de pământul negru mănios, de verdele pădurilor, culori dominante pe un drum de 13 ore. Am fost răsplătită cu dărnice și de ceasurile petrecute în preajma unui om: Nicolae Porumbescu-Vaida. Nume de arhitect și de profesor, garanție a bunului gust, a inovației în spațiu, a frumósului cotidian. În 40 de ani de profesiune și-a

canalizat talentul spre spațiile ample cu care a dialogat savant. La Satu Mare, ca un veritabil Pygmalion, s-a îndrăgostit de creația sa, strămutându-se, cu casă și acte, în acest oraș. Locuiește într-un bloc, pe o stradă care n-are încă nume, iar de la apartamentul nr. 2 are mereu în fața ochilor privilegiștea imaginată de puterea minții lui. Inscrise într-un cerc, câteva edificii care se întrec în frumusețe și se completează unele pe altele: casa culturii,

cu câteva compartimente destinate pentru delectarea minții, un mare magazin și alte câteva mai mici, o mie de apartamente și sediul politico-administrativ; câteva fântini, câteva spații de odihnă, câteva pete de culoare, la fiecare oră alte lumini și umbre. În calculul arhitectului cred că soarele a ocupat un loc însemnat, aparte. Printre arcade, printre bolți, el aruncă lumini... „regizate“. Se simte desfășurarea orelor, curgerea timpului.

La recenta vizită, în orașul de pe Someș, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au apreciat cea mai nouă lucrare a colectivului condus de arh. Porumbescu-Vaida pentru ansamblu și pentru detalii.

— Pornim de la concepția fermă pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, o pune în fața noastră, avem o metodă dialectică clară, pentru ca să progresăm în ritmul de care are nevoie societatea românească.

— Ați introdus în calculele arhitectului ca, prin explozia de curaj și tinerețe, centrul civic din Satu Mare să vă situeze în parametrii optimi?

— Formularea ar putea fi corectă, cu măsură, în sensul că nu eu sunt situat în parametrii optimi ci ansamblul obiectiv al dezvoltării. Fac parte din istoria pe care o trăim, am absorbit-o, e a mea. Am găsit întreaga libertate de exprimare, care îmi era necesară, pentru a îndrăzni să infrunt... perenitatea.

— De gândirea plină de fantezie (nu fantezistă) depinde personalitatea unui oraș. Pe ce vă bazați când introduceți, într-o localitate așezată, elementele de surpriză care fac două orașe într-unul?

— Pe ceea ce dorește fiecare om, să trăiască mai bine. Eu,

oricât v-ar surprinde, nu am început cu arhitectura. M-am ocupat de organizarea unor expoziții care lămurau pașii, extrem de rapizi, pe care îi făcea după 1944 România.

— Dați-mi voie să mă mir... Prima dumneavoastră contribuție, la viața publică, n-au fost, deci, șantierul, edificiile!?

— Expozițiile, numai ele, timp de câțiva ani.

— Totuși v-ați pregătit pentru arhitectură... A fost doar o alegere la întâmplare, dictată de tinerețe?

— Nu, dar nu mă consideram încă apt să o infrunt. Făceam exerciții de organizare a spațiului. Dacă admiteți comparația, exersam ca un violonist „cintind“ în cameră, fără să fiu auzit de marele public.

— A urmat încercarea puterii cu unelte specifice profesiei. Din acel moment simțul dumneavoastră de răspundere a căpătat alte dimensiuni?

— Datele problemei se schimbau fundamental. Materialul nu mai era lemn, sticlă, stofă, elementele perisabile care intră în compoziția unei expoziții. Trebuia să „plămădesc“ spațiul inconjurător, să-l gîndesc în metafore, să-i calculez golurile, pe care în mod inevitabil trebuie să le conțină, pentru a fi umplute de viitorime.

— Urmașii nu-și pot găsi ei singuri spațiul de activitate?

— E deontologia profesiei.

— Ați preluat această concepție de la înaintași?

— Așa cred că e bine. Personal a trebuit să lupt să-mi găsesc repere mai puternice, pentru că ceea ce era atunci în profesiunea mea, nu mă satisfăcea. Existența verticalei nu era prea bine exprimată — în unele realități spațiale.

— Ați proiectat cu gîndul la demnitate, pentru demnitatea vieții omului. Verticala din arhitectură e și verticala viciului dumneavoastră?

— Ce ar fi omul fără continua aspirație către verticală! M-am temut, și mă tem încă, de constatarea severă a lui Corbusier „consum ilicit de energie umană“. Viața nu trebuie irosită, profesiunea de arhitect este o continuă pledoarie pentru eficiență și formă.

— Nu prea vreți să mă ajutați cu elemente trăite de dumneavoastră. Mă tem că ne părăsese cititorii și toată vina va fi a mea. Trebuie să fiu mai ofensivă. Ce ați căutat la Brașov?

— E mult de atunci... Vorbiți serios? Chiar vreți să începem de acolo? Fie! Eram patru tineri trimiși să „organizăm“ muntele de la Poiana Brașov. Am fost lăsați să ne descurcăm cum știm 9 luni.

— Timp semnificativ!

— Toți patru nu sunt sigur că adunam 90 de ani.

— Frumoasă vîrstă, cînd e împărțită în patru!

— E sublimă și cînd o porți cu cînte de unul singur. Ați deschis un capitol la care sunt foarte sensibil. Am făcut, sus la munte, tot ce era necesar. Am tăiat lemnul, gaterul era vechi și nu funcționa, am pregătit varul, șoseaua spre Poiană urma să fie, am scos pămînt pentru cărămizi din lacul de la Poiană.

— Iată cum un lac poate căpăta dimensiunile umane ale efortului, ale dorinței de a scoate (parafrazez) piatră din... apă.

— Este una din nenumăratele chei pentru înțelegerea naturii umane.

— Nu ați socotit un salt periculos trecerea de la o calmă expoziție la o lucrare, de mare risc, la... înălțime? Hotelul cu 150 de locuri nu era chiar un exercițiu curent.

— Trebuia să mă decid să fac pasul hotărîtor, pentru care mă pregătisem în facultate și după. A venit timpul să vă vorbesc despre generozitate. Sus, la noi, au venit pentru câteva zile doi mari specialiști în arhitectură, Trifu și Evolveanu (era atunci președintele Uniunii noastre). Ei au propus un concurs profesional în... trei, cea mai bună soluție urmînd să se transforme în hotelul cu 150 de locuri. Generozitatea lor a fost pentru mine motorul de pornire în profesiune. Ei au ales din schițele noastre pe ale mele. Lecția a fost fantastică și mă urmărește și astăzi.

Componente ale centrului civic: Casa de cultură a sindicatelor cu 800 de locuri; amfiteatru în aer liber; blocuri cu peste 1000 de apartamente; spații comerciale

Sediul politico-administrativ

— Fără ea n-ați fi avut înțelegere pentru începători?

— Nu vreau să vă par alt decît sint. Sar peste acest răpun. Orice oră de curs am început-o invariabil cu: „În fațirție albe, dragi studenți, sătem egali în drepturi“.

— A fost bine înțeles înțelesul dumneavoastră?

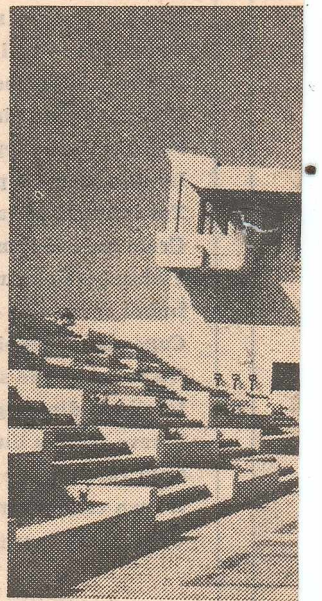
— Este suficient să fie core înțeles de doi parteneri și satisfacția e totală. Suta de metri avem dreptul, și obligați să o parcurgem toți și mai al să tindem către recordul mare.

— Recordul cel mare e...

Aflat în vizită de lucru la Satu Mare, cu doar două mini în urmă, în finalul zilei pline, de analiză pe cele mai diferite, conduc partidului și statutului nostru, varășul Nicolae Ceaușescu preună cu tovarășa Ceaușescu, a ținut să vadă trul civic cel nou, așeza inspirația gînditorilor lui pe malul unei ape mari meșul, preluînd avantajul sint, cite se mai pot na acum incolo, din această nătate.

Tematica sistematizării și orașelor avea să revin sea în periplusul din nordul silvan, ca o dovadă că ea clude de la sine în proțica zilelor de azi, alături toate celelalte însemnate cupări aduse în atenția d lui de lucru cu țara, cu nii săi de oriunde.

Între noutățile propuse ției autorilor de geografie nească, fraza arhitectur orașelor sună distinct și p O competiție sui-generis vellopează pasnic între țării, chiar de la nașterea acest perimetru al exteriori citadine, al componentel nite să descrie multidir nal și multifuncțional o cepție despre felul de a pune în valoare person

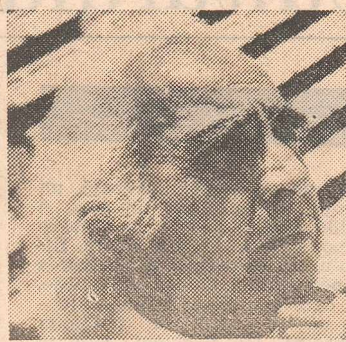

...iv, veritabilă statuie de beton și sticlă a oșeanului...

...neori apartamentul nostru? De ce atunci, citeodată, „recorțuri” care ne întristează? Tovarășe profesor, scuzați-mi lipsa de tact. Eu am venit la Satu Mare să stau de vorbă cu un om care a scris pe frontispiciul profesiei lui frumosul. De ce nu ați construit aici un spital sau o fabrică? — M-ar fi pasionat, dar trebuia să intru în intimitatea vieții lor, să le cunosc nevoile, să mă familiarizez cu fluxul nunciilor de acolo. Tentația a fost mare, teama de a greși, care în alte ocazii nu m-a oprit, aici mi-a devenit frână. Decît un lu-

...cru de mintuală, mai bine de loc! — Așa gîndesc și eu! Nu le putem face pe toate la fel de bine. Ați copilarit în Bariera Vergului, loc de tristă amintire, gropi, mizerie... Cum v-a urmărit în profesiune? — Mă mîngii cu gîndul că am contribuit și eu la desființarea gropilor, mă încălzesc cu gîndul că am trasat axele stadionului „23 August”, ale micului lac de acolo. Mai firziu o altă echipă de arhitecți și constructori a preluat munca, a continuat-o, a dezvoltat-o. — Unde-s doi puterea crește,

sau mereu v-a imbiat o altă sirenă? — Sinteți necrutătoare! Am gustat din cupa bucuriilor dar și a tristeților, din nepriceperea mea, din nepriceperea altora. Eram tînăr, era într-o perioadă suficient de tulbură a concepțiilor despre arhitectură, cînd am proiectat, la nordul Bucureștiului, un teatru cinematograf — „Infrățirea între popoare”. Nu-l reneg nici astăzi, dar trebuie să mă explic. Timpul acordat, de 2-3 luni, a fost insuficient și pentru gîndire dar mai ales pentru execuție. Din proiectul meu a ieșit ceea ce vedeți, cînd treceți pe acolo. Peste ani m-am încăpătînat și l-am reluat la Hunedoara. — Profesorul... contra arhitectului? — Polemică cordială... Replica hunedoreană am ținut să o dau nu numai în spirit ci și în detaliu, cu un răgaz de timp favorabil. Am ținut să demonstrez cum poți strica un lucru bun atunci cînd te grăbești. — Vă referiți la ce ați urcat în tinerete, în București? — Evident. Am numit construcția de la Hunedoara „arhitectură fără timp”. Excursionistii văd construcția castelului Huniazilor și entuziasmul lor este justificat, apoi rătăcind prin oraș întîlnesc o clădire, a subsemnatului, care s-a patinat și lasă impresia că datează din secolul al cincisprezecelea, ori noi știm cînd a fost ridicată. — Ați mai trăit un asemenea transplant de experiență? — Nu, ajunge o dată în viață. Insist, șansele de reușită nu erau posibile la Hunedoara decît prin scoaterea din contemporaneitate a spațiului amplasat lingă cel de epocă. Am mai avut și alte îndrăzneții în tinerete. Am încercat o experiență riscantă, care mi-a reușit. Am asigurat un record de anvergură de 72 de metri la clădirea cercului din București, în timp ce în Occident, se ajunsese, atunci, la maximum 50 de metri. — Munca este cea mai mare bucurie a vieții, nu sinteți de acord?

Arhitectul Nicolae Porumbescu-Vaida

— Nu, nu întotdeauna, pentru că nu poți fi tot timpul victorios. Oamenii sint tentați, cînd judecă arhitectura, să se refere indeosebi la construcție și mai puțin la spațiul general, la ansamblu, care este punctul maxim de interes pentru mine. — Centrul orașului Satu Mare cît timp v-a cerut, de cînd s-a oprit alegerea asupra dumneavoastră ca arhitect și pînă astăzi, cînd ați devenit unul din locuitorii lui? — Obişnuiesc să spun, fără să fiu ironizat, că a fost gîndit în două clipe. — Se poate face ceva serios în două clipe? — Gîndul a „fulgerat” două clipe, iar zece ani au fost necesari pentru proiecte, calcule de rezistență, activitate de șantier. Am avut un imbold hotărîtor din partea locuitorilor care doreau, includeți și ardoarea aici, a improspăta, a scîlda spațiul construit, din acest oraș, într-o atmosferă urbană civilizată. — Este sumum în activitatea dumneavoastră? — Imi convin întrebările directe, chiar cînd stau pe gînduri. Este evident că acum sint puternic legat de Satu Mare. Nu știu dacă nu v-aș fi spus la fel cînd era proaspăt terminat Circuitul din București, pe care îl văd astăzi fotografiat, suprapoșertă pentru tratate de inginerie. — Tot ce faceți e cu suflet, nu numai cu știință. — Au urmat alte experiențe, vorbesc în termeni de laborator, ele fiind definite de mine ca un cîștig față de ceea ce am avut anterior, dar nu ca o întîlnire cu noul. În județul Botoșani am trăit iar o experiență, foarte interesantă, pentru împlinirea unui arhitect. O ruină dintr-o clădire, datînd din timpul Mariei Tereza, am transformat-o într-o construcție curățată de orice rest provincial, am „latinizat-o” adică am introdus ordine în ansamblu. A fost acumulara unor lecții, aprofundîndu-i pe marii maeștri ai Renașterii. Am regîndit interiorul, imprimîndu-i o spiritualitate adecvată. ...Din nou necesitățile șantierului îl prind „în mreje” pe arhitect. Aștept, dar nu bat în retragere. Casa culturii are o sală de spectacole cu 600 de locuri, care la nevoie se poate mări la 800. Se montează lampadarele, se „fac” și se „desfac” tavanele. Noul centru civic, remarcabilă realizare arhitecturală, a fost conceput în ansamblu de un colectiv de la Institutul de cercetare și proiectare din Iași, condus de prof. arh. Porumbescu Vaida — cu concursul specialiștilor Centrului de proiectare județean și al constructorilor sătmăreni. Vor urma extinderea amenajării Someșului, construirea unui baraj în amonte, multe plantații de arbori orna-

mentali, cite și cite, necesare unui oraș... Se lucrează continuu la sporirea frumuseții orașului. — Ați avut mai multe mîini drepte? — Pentru această întrebare vă mulțumesc. Arhitecta Maria Porumbescu-Vaida, tovarășa mea de existență și de muncă, are un rol egal în tot ce am făcut. — Ați introdus în discuție pluralul? — Trebuia să-l folosesc de la început. — În afară de oale și ulcele, cum spuneți dumneavoastră, etnografie, folclor, ce alte deschideri spre frumos cultivați? — Nu, nici folclor, nici etnografie. E necesitatea de a fi continuu înconjurat de două-trei sute de mari artiști, de a trăi într-un climat propice artei, de a deschide și închide ochii printre ei. ...Acum, cînd arhitecții se mută, de la Iași la Satu Mare, împachetatul miilor de obiecte din ceramică pune la încercare răbdarea și blîndețea Mariei Porumbescu-Vaida? Nicidecum, ea face cîteva ambalaje pentru protejarea unui singur vas adus din Țara Vrancei. Și sint cîteva mii! — Incerc o apropiere între numele lui Ciprian Porumbescu și dumneavoastră. E o intrudire reală? — Nu știu ce e un arbore genealogic, pentru că, dacă mă analizez bine, nu știu cine sint. Dar există o legătură mai puternică decît descendența. A transformat bucuriile personale, emoțiile, trăirile, în bucurii pentru cei din jur poate fi o trăsătură de rudenie. — Atunci sinteți rude! — Sărîm la o altă idee? — De acord, vă urmez rîni la apusul soarelui cînd mă uren în tren. — Ați făcut un drum atît de lung pentru mine, sau pentru soarele de aici? — E o bucurie personală pe care eu n-am cum să o transform într-o bucurie pentru oameni, poate într-un interviu. Îi place și ride. — Să vă mai spun ceva. Orele mele cu studenții au fost comunicare. Eu mărturiseam ce cred, ce știu, ei ce voiau să afle, să devină. N-am avut niciodată un curs bătut la mașină, pentru că transmisia socratică a fost atît de puternic întipărită în concepția mea încît scrisul ar fi fost un obstacol în calea dezvoltării gîndului. Această empatie, între mine și ceilalți, m-a stimulat și i-a stimulat. Cred că a venit timpul, înaintea oricărei alte urgențe, să fac efortul de a părăsi principiul socratic de comunicare și să adun lumea mea, cită este, într-o carte. — Cu un microfon puteți sta sincer de vorbă cu dumneavoastră, apoi transcrieți și găta cartea. — Cred că aceasta va fi calea. — Verticalitatea este disputată în arhitectură, în morală. Unde îi vedeți locul cel mai potrivit? — Ați atins un subiect mult prea frumos și mult prea delicat, tocmai cînd nu mai avem timp, apune soarele. Omul trebuie să stea drept, să nu-l încovoie nimeni și nimic. Apoi vin verticala construcției, verticala ciocirlei. În trecut fie spus, as vrea să-și facă cuib ciocirila sus, pe turnul orașului. I-am rezervat un mic loc acolo, L-o fi văzut?

CARMEN DUMITRESCU ■
Fotografii de PAUL AGARICI ■

marilor noastre așezări urbane. La pas prin țară descoperi, eliberate spre cer, ansambluri de case și străzi, parcuri și statui aduse aproape pentru a defini arcuarea zilelor în legănarea unui efort constructiv fără egal, dus înainte, marcat de seriozitate, de plăcerea de frumos și bine. În ultimii ani am privit cum capitalele de județ și-au ozonat plămîni punînd în mișcare industria și prin ea mecanismul sensibil al organi-

Aș organiza, dacă ar fi după mine, cunoașterea programată a tuturor orașelor noastre, pornind de la realitatea că una era cînd le învățăm noi la școală și alta stă scris acolo, la fața locului, tradus în hale fătoase ale diverselor industrii, în trepidația bulevardelor abia trase la linie, în orînduirea blocurilor, cit sint ele de blocuri, dar parcă de la o vreme altfel puse să ducă pe umeri personalitatea locului.

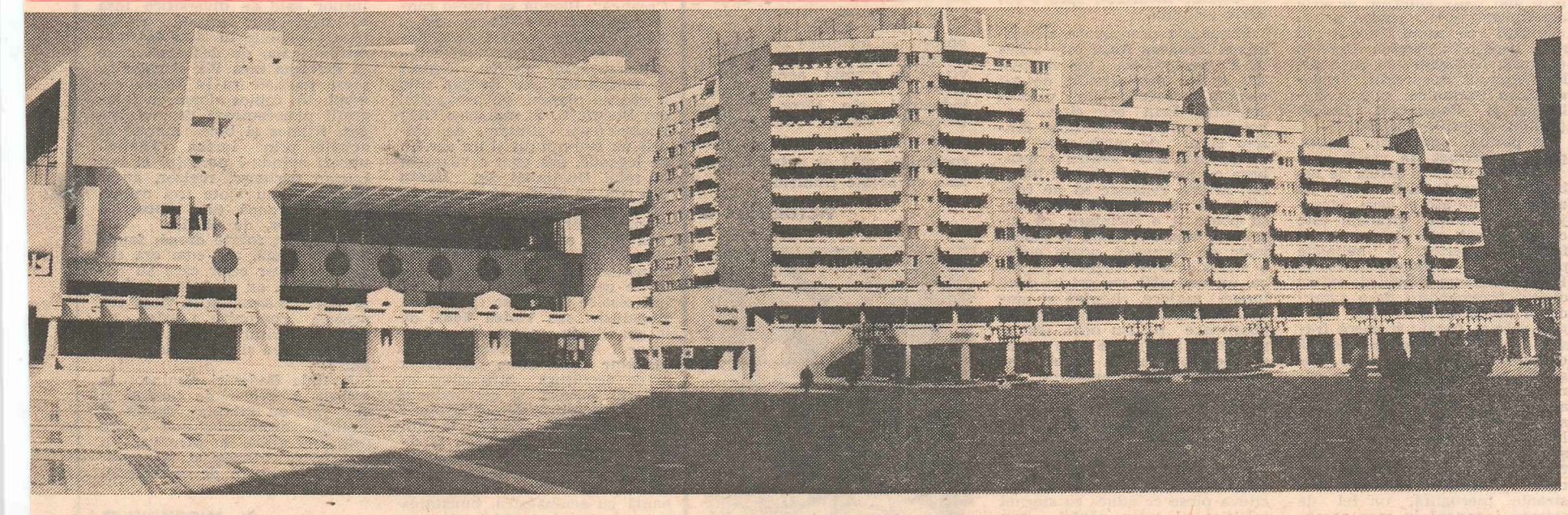
ciale, nimic din acel ceva considerat deja văzut, nimic din ceea ce ar putea trăda comoditate și gest timid. Linii și unghiuri aleargă săgalnic spre înalt pînă acolo de unde se poate constata trupul bine rostît în bătaia florilor din balcoane și a soarelui răsfrînt în luciul ferestrelor din jur. Casa culturii este aproape, locuîntele privesc și ele din vecinătate într-o dantelărie de bun gust. Someșul a fost făcut părtaș la tot ce înseamnă nou-și-bun-al-tuturor — în această parte de oraș, acceptînd totul ca pe o necesară și dulce povară. A fost frumoasă pentru Satu Mare și pentru locuitorii lui ziua de mai cînd președintele țării s-a oprit, la ei acasă, pentru a le cunoaște fapta și gîndurile, pentru a vedea cum s-a rostuit în toate. Se va păstra în reverberația clipelor o dată în plus, pentru arhitecții săi, a precizarea dată muncii și strădaniei de ani de zile, îndemnul de a osteni pe mai departe întru armonizarea trebuințelor lucruri scoase la lumină cu nevoia interioară de frumos a omului de azi, cu simțu-i născut pentru tot ce i se potrivește și este de dorit.

NEAGU UDROIU ■

Poartă pe Someș

zării urbanistice, descoperînd soluții, găsind din mers rezolvări la o seamă de probleme, nu o dată delicate. Ne-am putea spune nouă, celor de azi, din plăcerea constatării faptului împlinit, că așa s-au născut peste noapte Vaslui, Slobozia și Alexandria, și cîte alte zeci de localități scuturate de straiete de pînă atunci, neobtințioase în puținătatea lor, pentru a prelua aerul prîmenit mpus de noul rost al lucrurilor.

Am putut urmări îndeaproape discuțiile ce s-au purtat în legătură cu amplasarea și realizarea centrului civic din Satu Mare și nu poți prînde altfel decît cu bucurie vorbele ce s-au spus la adresa gînditorilor și realizatorilor remarcabilului ansamblu încă aflat sub ochii constructorilor, în raza ambițiilor lui. Sediul politico-administrativ al județului degajă eleganță și originalitate, impunînd atenție și respect. Nimic din sobrietatea forțată a așa-ziselor clădiri ofi-

Viața culturală la zi

O realizare aproape fără fisură

Roman cinematografic

După Ziua Z, romanul cinematografic al Eliberării noastre continuă cu **Noi, cei din linia întâi**. Filmul, semnat de același tandem regizoral-scenografic (Sergiu Nicolaescu și Titus Popovici) se ridică de astă dată mult peste nivelul reconstituirii pur evenimentale (ambitie căreia îi datorăm, din păcate, în Ziua Z multe scene plate, declarative, precum și o anume fărâmițare epică). **Noi, cei din linia întâi** este o creație direct întemeiată pe adevărul faptelor istorice, dar care-și propune în plus reconstituirea prin ficțiune, a reflexului evenimentelor în conștiința și viața celor care le-au trăit.

Urmează dramul și avatarurile unui pluton de soldați români care participă la Eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei până la 9 Mai 1945, filmul lui Sergiu Nicolaescu se sprijină din plin pe personajele puternice, convingătoare, cuceritoare chiar, scrise de Titus Popovici. Plutonul sergentului Șaptețrafi este un veritabil personaj colectiv, din care filmul decupează,

aproape cu ficcare secvență, un destin, un caracter, un gest, o fizionomie, o reacție cu valoare exponențială. Toată epica filmului se hrănește din varietatea și percutanța acestor personaje, pe care regizorul le plantează cu pricepere în ambianța specifică (și excelent ritmată aici) a unui film de război.

Tipologia este de altfel bine susținută și de interpreți. În rolul lui Șaptețrafi, Valentin Uritescu este irezistibil. Umorul cald, expresivitatea rară a chipului său, pătrunderea în cele mai intime cute ale psihologiei personajului fac din Șaptețrafi unul din marile roluri ale acestui actor. În rolul sublocotenentului Lazăr, studentul la IATC George Alexandru are sensibilitatea și chiar grația necesare virstei personajului. În cuplu cu Anda Onesa (Silvia, fiica generalului Marinescu), cei doi tineri actori valorează cit o odihnitoare pată de culoare pe un fundal tensionat, în tonuri cenușii. Plutonul lui Șaptețrafi a scos „la rampă” cel puțin cîteva actori: Marian Culineac (Mărgău), Vasile Muraru, Emil Hossu, Bogdan Stanovici, Costel Băloiu și mai ales Eduard Belaus (copilul), a cărui partitură nu a fost nici ușoară, nici restrinsă și de care

micul interpret s-a achitat cu farmec și evident talent. În rolul generalului Marinescu, Sergiu Nicolaescu reușește un portret din linii puține, expresive tocmai prin economia lor, un portret al cărui model ar fi de căutat mai puțin în istorie, și mai mult în peliculele clasice ale genului.

Distribuția, foarte numeroasă, cum e și firesc, ne obligă să enumerăm doar roluri despre care s-ar fi convenit poate mai mult: Ion Besoiu, Mircea Albulescu, Ștefan Iordache, Eusebiu Ștefănescu, Colea Răutu, Ion Rîțiu, Silviu Stănculescu (unii dintre ei semnind pentru un simplu crochiu) și alții.

Scenele de război — în realizarea cărora Sergiu Nicolaescu este un profesionist recunoscut nu doar între granițele țării — etalează mijloacele unei veritabile superproducții. Evident, forța lor de impact psihologic este în bună măsură îndatorată autoarei montajului — Gabriela Nasta, precum și operatorilor Nicolae Girardi și Sorin Chivulescu. Muzica lui Adrian Enescu și coloana sonoră realizată de A. Salamian fac corp comun cu pelicula într-o realizare aproape fără fisură.

Noi, cei din linia întâi este o lecție de istorie și totodată una de patriotism. O lecție fără nimic didactic, o lecție de cea mai bună calitate.

TANIA RADU ■

Poezie și muzică

Viorile primăverii

În frământata perioadă a acestui sfîrșit de secol, cînd marile idei și evenimente își capătă transfigurarea muzicală în formele complexe simfonice, vocal-simfonice, ori muzical-dramatice, un recital de lieduri a devenit o raritate, iar o seară de lieduri românești constituie un adevărat eveniment; și cu atât mai mult, atunci cînd concertul cuprinde o integrală scrisă pe versurile unei singure poete, în cazul nostru Mariana Dumitrescu și cînd valoarea interpretativă este afirmată din capul locului, chezașia constituind-o doar simpla rostire a numelui tenorului Valentin Teodorian și al pianistei Ilinca Dumitrescu; amîndoi, soliști ai unei recente seri pline de farmec și inspirație poetic-muzicală, la Ateneul Român.

De-a lungul a 25 de ani, numeroși compozitori români au fost atrași de frumusețea versurilor Mariane Dumitrescu. Faptul este explicabil, dacă ne gândim că în poezia modernă a acestui timp, „secol cefal și apter” cum îl caracteriza marelle poet umanist Ion Barbu,

adică multă cerebralitate și destul de puțin elan, poemele poetei amintite sînt un exemplu de „sinteză armonioasă a ideii și simțirii”, cum scria în 1966, într-o prezentare, academicianul Șerban Cioculescu. Muzicalitatea și ritmul versului, ideatic și complexitatea lui, gingășia și dramatismul (poeta ne-a părăsit prea timpuriu), acestea au fost principalele „puncte de atracție” pentru creatorii ce au compus peste 150 de lieduri, inspirate din scrierile Mariane Dumitrescu. Iar dacă adăugăm și faptul că Mihail Jora a scris aproape 50 de lucrări, că alături de acest maestru de necontestat al liedului autohton s-au așezat — în timp — și Ludovic Feldman, Tudor Ciortea, Mansi Barberis, Alfred Mendelsohn, Carmen Petra Basacopol, Doru Popovici, Dumitru Bughici, Irina Odăgescu și alții, deci nume de rezonanță în creația românească, am spus aproape totul despre interesul major pe care l-au stîrmit versurile respective, la apariția lor în volumele **Viorile Primăverii, Poezii și Iarba timpului**, interes care, iată, își păstrează și astăzi actualitatea.

Tematica recentului recital a

fost axată — în general, pe creația lui Mihail Jora, pe stilistica, scriitura și expresivitatea sa, iar interpretarea a fost la înălțimea convenită evenimentului, căci, să amintim, Valentin Teodorian a lucrat mult timp și cu compozitorul și cu poeta, aceasta pe lângă marea sa experiență, ca și ultima cîzelare efectuată cu ajutorul Ilincăi Dumitrescu, muziciană fină, plină de sensibilitate, înzestrată cu o tehnică impecabilă dublată de un mare bagaj de cunoștințe ce îi permit aprofundarea stilurilor diverse, ale diferitelor școli creatoare. Iar diferiții cele 10 lieduri ale lui Mihail Jora, care au început și au încheiat concertul, am ascultat, cu plăcere și emoție, opusurile altor compozitori, printre care Diamandi Gheciu, Nicolae Coman, Emil Lerescu, Marcel Mihalovici, Dan Mizrahi ș.a.

Recitalul ne-a prilejuit bucuria de a asculta viorile fermecate ale acestei primăveri plină de soare. Ele ne-au sopțit o muzică aparte și citeva versuri minunate, care, iată, datorită sunetelor meșterilor făurari se mențin tot atât de proaspete, păstrîndu-se nealterate și pentru viitor. O minunată simbioză românească între poezie și muzică...

CLAUDIU NEGULESCU ■

Pornind de la datele realului

Pictură, ceramică, design

Ne-am oprit, după un periplu prin mai toate galeriile de artă ale Bucureștiului, asupra a trei expoziții ce ne-au incitat în mod deosebit: **Simion Crăciun** (pictură, Galeriele de Artă ale Municipiului București), **Teodora Rusu** (ceramică, galeria Galateea) și **Constantin Pohrib** (design, galeriile Orizont).

În poftida unui aer auster, parcă descărnat de viață, și a unei game reci, cu griuri de albastru și verde, delimitate de mari tușe de alb și ocră, peisajul lui **Simion Crăciun** este combustionat de un evident freamăt interior, o neliniște penetrantă, atotcuprinzătoare. Proiectat pe un fundal de ziduri opace, fragmentate de-o sumedenie de ferestre închise, crenelile subțiri, uscate și parcă fragile ale unui arbore caligrafiază o stare de spirit în alertă, sugerînd o îndelungată insingurare într-un decor hibernal. Nu altul este sentimentul pe care ni-l declanșează două ramuri înspinate și pline de fructe mici și rotunde, două ramuri de cătină, dacă este nevoie să precizăm și arbustul, inchipind o stranie hieroglifă, un fel de stampă japoneză în care accen-

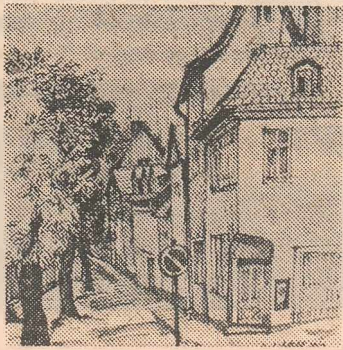
tul cade pe linia nervoasă a tușei desenului și, totodată, pe rafinamentul cromatic. Poet al culorii, **Simion Crăciun** vădește o sensibilitate aparte, discretă, decupînd din datele realului o seamă de elemente ce conduc invariabil spre o reverie reținută.

Principala preocupare a ceramicistei **Teodora Rusu** este aceea de-a personaliza un element sau spațiu arhitectonic, de-a-i conferi inconfundabile valențe artistice. Prin cele citeva panouri decorative alcătuite dintr-o serie de module ce se assemblează doar pentru a colabora cu jocul euclidian al luminii, artista reușește să ne convingă că peretele unei construcții poate fi o incintă, că suprafața aparent mată a plăcuțelor de ceramică poate emite o sumedenie de sugestii plastice, un veritabil concert în două tonuri majore, lumină și umbră. O suprafață inertă, plată, obositoare pentru ochi, dar și pentru spirit, începe prin adăugarea de artă, pur și simplu șă cînte! În aceeași expoziție, încercînd să depășească aria strict decorativă, **Teodora Rusu** imaginează citeva piese de-a-leasă rostire plastică. Ne referim la acele module care sugerează, prin culoare și modelare plastică, valurile mării, sau la cele citeva piese ce aduc cu sternalul calcifiat al unor păsări sau

pești, artista prefigurînd prin aceste lucrări un viitor univers cu multiple și insolite trimiteri.

Sub semnul generos al grafic-designului, **Constantin Pohrib** ne propune o sumedenie de embleme ce ar putea conferi diverselor articole de uz public sau personal o notă în plus de frumusețe și eleganță. Alertă, ingenioasă, percutantă, emblemele sale, imbinînd linia groasă, fermă, cu unduirea liniilor subțiri, creează un cîmp plastic asupra căruia ochiul se oprește cu incintăre și surpriză. Singura problemă care se pune vizavi de creația acestui dotat artist ar fi cea a receptivității industriale, ale căror produse (tricouri, cămăși, încălțăminte, vase emailate, articole de marochinărie etc.) ar putea fi plusate cu aceste embleme.

VICTOR NIȚĂ ■

Rubrica dumneavoastră

Cum vă place?

Că este o problemă viu discutată — nu încape nici o îndoială! Chestiunea lui **ă** a ajuns un caz, un sindrom chiar, al lingvisticii românești. Că există apărători și acuzatori ai semnului cu pricina — iar se știe. Și fiecare „tabără” își expune, neobosită, adevărurile. Să fie, oare, mai multe adevăruri în aceeași problemă? Se pare că da. Și, în cele ce urmează, vom încerca a aminti pe unele ce ni se par nouă „mai adevărate”.

Trebuie să admitem că **ă** este un semn. Asemenea celorlalte litere, **ă** nu este decît un semn arbitrar, ca orice semn lingvistic, care, în grafia sa, nu conține nimic ce ar putea aduce a sunetul ce-l reprezintă. Dacă n-ar fi așa, același sunet în chestiune n-ar fi notat **ă, î, i, î, etc.**, în diferite limbi sau sisteme de transcriere fonetică, ci așa și numai așa cum ne-ar sugera el.

Un alt argument des invocat în favoarea lui **ă** este cel care spune că acest semn exprimă, și el, descendența limbii române din limba latină. Cum poate un semn (care am văzut că este arbitrar) să denote apartenența unei limbi la o anumită familie (fenomen socio-istoric cu adînci determinări spațio-temporale)? Ceha nu mai este limbă slavă de cînd este scrisă în alfabet latin? Româna era ea oare mai puțin romanică atunci cînd se scria în alfabet chirilic? Mai concret, după cum se arată și într-un articol apărut în **Limba română**, anul XVIII, 1969, nr. 5, p. 521, 522 semnat de către Fulvia Ciobanu, sunetul [j] a fost redat, în limba română, prin 5 (cinci) litere: **ă, î, ô, û, „scrise și fără circumflex”** aceasta după cum sunetul provenea dintr-un **a, e, i, o,** sau **u** latin. Cităm din amintitul articol: „De exemplu se scria **ripa**, după modelul lat, **ripa, fontăna**, după lat. **fontana, vîntu**, după lat. **ventus** etc. Nu interesa însă cum se scrie sunetul **i** în cuvinte de altă origini (de ex. **gînd**, din magh. **gond**). Cam așa se scria prin a doua jumătate a secolului trecut cînd se adoptase principiul scrierii etimologice, principiu care stă încă la baza scrierii francezei, englezei, sau greacăi. De reținut este faptul că există tot mai multe voci autorizate care militează pentru simplificarea scrierii franceze sau grecești.

Mai tîrziu, și anume prin 1904, ca „rezultat al unor lungi și furtunoase dezbateri” s-a adoptat în scriere principiul fonetic, în locul celui etimologic. Astfel, sunetul **i** era redat prin două litere (**in, intru, intors**, etc.), finală (**a cobori, a dobori, a hotări**, etc.) și, mai rar, în poziție medială (**reincepe=re+incepe** unde **i** este de fapt tot inițial dacă înlăturăm prefixul **re-**, sau în participiile trecute ale verbe-

lor de conjugarea a IV-a, ca **doborit** etc.) și **ă**, numai în poziție medială (**gînd, rînd, fîntînă** etc.). „Impotriva acestei rămășițe a ortografiei etimologizante — spune mai departe articolul citat — s-au ridicat numeroase personalități, scriitori, lingviști etc., care au cerut păstrarea unei singure litere, și anume **i** (unii dintre ei, ca N. Iorga, G. Ibrăileanu, I. A. Candrea, O. Densușianu, au scris chiar în acest fel), iar scris **Viața românească** a adoptat această grafie”.

În 1954 tendința aceasta este legiferată și litera **i** este aleasă ca unic semn pentru sunetul ce-l notează. Dacă, în 1965, s-a revenit la scrierea cu **ă** în cuvîntul **România** și în derivatele sale, aceasta a fost nu atît pentru a se atrage atenția străinilor asupra descendenței românei din latină (orice specialist, de oriunde ar fi el, știe acest lucru), ci mai mult datorită faptului că grafia cu **ă** sau **a** era deja răspîndită și încetăținită în majoritatea limbilor străine (fr. **Roumanie**, it. **Romania**, germ. **Rumänien** etc.).

În concluzie, cum e mai bine? Să scriem etimologic (a se vedea ortografia secolului trecut) sau fonetic? Să se revină la compromisul din prima jumătate a veacului nostru cu **i** și **ă**? Atunci ar trebui să scriem, de pildă, **Scănteia** cum s-a și scris o vreme, dar ce ne facem cu latinitatea noastră care ar fi înșelată de către tocmai **ă**, căci **scienteia** provine din latinescul **scientia** și, în consecință s-ar potrivi mai bine **i**? După cum e lesne de observat nici acest compromis n-ar sluji cu nimic romanitatea limbii noastre.

Ar mai fi o soluție care să-i satisfacă pe partizanii lui **ă**: să scriem peste tot cu **ă**, indiferent de originea cuvîntului! Aceasta ar fi în conformitate cu principiul enunțat mai sus potrivit căruia unui sunet trebuie să-i corespundă un singur semn. Considerăm, totuși, că ar fi mai indicat să se rămînă la actuala ortografie, repetăm, nu din motive de „lene” intelectuală, ci datorită faptului că, din punct de vedere articulatoriu, sunetul [j] este mai apropiat de sunetul [i] decît de [a] prin urmare este mai firesc să fie notat cu o literă asemănătoare. Un alt argument în favoarea lui **i** ar fi acela că el permite o scriere mai rapidă, avantaj de care trebuie să beneficieze orice sistem de codificare (și scrierea este un astfel de sistem convențional). Să nu uităm că acea scriere este mai bună, care este mai ușor inteligibilă (și pentru școlari și pentru savanți), netrecînd să ne fie rușine de simplificări, știut fiind faptul că, în lingvistică, superioritatea unei limbi este apreciată, nu în ultimul rînd, în funcție de simplitatea, claritatea și gradul de generalitate a normelor ei.

FORNICA-LIVADA GABRIEL ■

În galeria umbrelor

Rețin cu luminoasă nostalgie numeroasele ipostaze artistice ale actriței Matilda Radovici pe scenele Naționalului, Armatei, Municipaliului, Comediei sau Teatrului pentru copii „Ion Creangă”. Blondă ca într-o confluente radioasă dintre aur și soare ea avea în fire ceva diafan și imaterial, așa cum o caracterizase un prieten regizor pe actrița Michèle Morgan cînd o văzuse aieva, pe aeroportul din București. Și mai avea Tilda noastră (cum o alintam, de obicei) un mers plutit și un aer lin de legendă, așa cum o văzusem în rolul Duminicii din **Harap Alb** cînd se gîndea să se retragă de la rampă, în lumea molcomă a amintirilor.

Ei bine, această fire delicată și suavă era capabilă să se transfigureze electrizant în rolurile cele mai diverse. În roluri clasice din piese ca **Fintina Blanduziei** sau **Vaiacu Vodă**, de la gravitatea cărora trecea la umorul gras din **Titanic Vals**, **Madame Sans-Gêne** sau **Svejk** și se desfășura strălucitor în umorul absurd și contorsionat din **Rinocerii**. Rememorîndu-i metamorfozele jocului, iată, îmi apare cinematically risul său sănătos, frumos, muzical cu care ne ospăta sufletele în ceasurile de întîlniri familiare, — în alternanță cu seninătatea, bunătatea și candoarea ce-i dădeau farmec

în rolurile pentru copii din piesele **Robinson Crusoe**, **Harap Alb**, **Cocoșelul neascultător** unde risul se hieratiza în zîmbet iar gestul frenetic în mișcare rotundă și armonioasă. Paleta rolurilor sale se diversifică însă cu intruchipări revoluționare de teatru sovietic în **Zoia Kosmodemiaskaia**, de dezbateri etice în **Prietena mea Pix** și chiar în piese polițiste ca în **Crima celebră**. Un copios album cu fotografii panoramează drumul bogat, frumos și bine marcat al actriței prin lumea **Thaliei**, uneori avîndu-l pe soțul ei Ion Lucian partener, regizor, autor al piesei sau toate trei calitățile împreună (în **Cocoșelul neascultător**, de pildă).

Mi-a fost foarte dragă, familial de dragă, așa cum era de altfel tuturor celor care au cunoscut-o și au prețuit-o îndeaproape. Pe scenă și în viață era aceeași contopire a artei cu etica și spiritul civic, cu omenia, colegialitatea și prietenia exemplare.

Matilda Radovici rămîne, în galeria umbrelor de lumină și aur care-mi bîntuie fluent și frumos amintirile, una dintre cele mai alese, cu care voi sta deseori la taifas și mă voi sfătui în clipele de anevioie și îndoială.

AL. ANDRIȚOIU ■

atelier literar

de G. Dumitrescu

M. Tălan: Nu sint semne de progres, ci, parca, dimpotrivă. Mai bine, în „Preludiu”, „Plugul”, „Translație”, „Diplomatice”. (Multumiri pentru vorbele bune).

Damayanti, Ion Elena: Nu ne ocupăm de proză Solange: Multumiri pentru delicata atenție. În versuri, așteptăm ca „lujerul” să înflorească, pe cât posibil, din substanța proprie (și cit mai curînd...).

Gabriel Dan: Semne de poezie, încă tulburi, mai ales în „Cu trenul”, „Lectia”, „Dreams”, „Efort”. Mai tulburi încă, neconcludente, paginile de proză, Reveniti.

Pygmalion: Doar „Amnezie”, „Lectia de zbor”, „Cîntec”, ies intrucitva din seria de confectii dirizate, linsite de insiriatie.

N. Coande: Cu totul impracticabile, de nenătruns.

W. Kramps: Căznite, greoaie, „lucru manual”, fără ecou liric. Ceva, în „Între două”, „Arta de a”, „Necunoscuta”.

I. B.: „Drumuri”, „Simfonie”, „Anotimpuri”, „La saline”, (Multumiri).

Diana Ionescu: În cele mai multe, se simte lucrul „făcut”, efortul cerebral și grafic, în absența inspirației spontaneității, fanteziei.

C. Savin: Se pare că scrieți prea mult și citiți prea puțin: textele au în-

ceput să repete aceleasi motive și imagini și, mai grav încă, au început să alunecă în banalitate. Ceva mai bine, în „Părere”, „Despre Patrie”.

G. Pantelimon: Sint unele semne de poezie, dar acest suvoi verbal (un fel de dicteu nesfîrsit, incoerent, monotonic) trebuie stăpînit și organizat în forme de artă (care, firesc, să semene cît mai puțin cu o sporovăială oarecare...).

A. Filip: Ati ajuns la o productie (minoră) de serie, standard de rutină și de cantitate, din care tind să dispară cu totul curiozitatea și neliniștea creatoare, prospectia și experimentul, în căutarea revelației poetice.

P. Sirbu: Nu sint mai bune, din păcate, ci mai tulburi, mai obscure, linsite de fluentă și de freamăt, (Ceva, în 1 și 2). În cealaltă problemă, dati-ne un semn, cînd treceti prin București.

L. Ursa, Ov. Cl. Diana B.: Multumiri.

C. Balia, Jurj C.-G., M. Ștefănoară, Sergiu Danielescu, Marin Stoica, M. Sicea, D. Stareu, I. Șuba, R. N. Cînsun (2 plicuri) Luminita Iorga, Iancu A. Ion, G. Tanul, W. A. Găbond, I. Biris, P. V. Sandu, G. Rădulescu, I. Soare, Mih. Stănilă, Fl. Ștefănescu, Adr. Neagu, N. F. Bărgăgan, E. Surda, E. Scuteriu, E. Persa, B. Danie-

Iescu, A. Vremir, Al. Păscu, O. Olceanu, E. L. Fr., M. Iacob, D. Bertzi, Dina Vasile, Tiți Anonimu (fără proză), L. Gîrtu, I. Chirilă, Iosif Brad, Mara M. („Încăperea”), Timeca T., Carmen Iliescu, C. Seredine, Marius Cristea I. N.-Stancea, Const. Nic. Petrescu (mai citit!), M. G. Laurean, L. Mangu, Z. Ella, Monica Melinte T. Laza, I. Teaba, R. Tall („Încăperea”), D. Trufasu, Em. Soare („Sfidînd”), „Copacul”, Dan T. Popa (proză, nu!), T.V.D., Rodica Marcu, M. Delaria („Poveste scurtă”), D. Micicci, N. N. Danilov, G. Proutu, I. P. Azap, F. Lian („Despre poezie”), E. Boldor, Alina Alma, S. Golea, C. Dănuț, Dan Sima, P. Dida, Gv. Jir, Augustin T., M. Marcis, S. Poilitaru, Mihaela Enescu, Gr. Neagu, I.-D. Olteanu, Cornelia Toma Daniela Matei, Cr. Denis Christy G.F., V. Baghiu, F. Kollo, E. Vinski („Lasă cuvîntul”), B. Bazan, Vasileia N., Luminita, S. Croitoru, I. Tarina (Em. B.), C. Vinea, Sorin Tofan, A.-M. Costin, P. Mițicas, S. Vodislav, Em. Vega, Florina Stan, I. Budău, G. M. Tăciu, Romelia Barbu, T. Andonesi, Georgiana Popescu: Nimic nou!

GEO DUMITRESCU

N. R. Manuscrisele nu se înapoiază.

SIMFONIE NETERMINATĂ

Te-ai pierdut
Ca o mișcătură frumoasă
Într-o ramă prea mare
Și azi
Ghemuții pe stelele noastre
Ascultăm dialogul păstorilor
Ca o chemare la dragoste și pace
Amintindu-ne
Că fiecare secundă
Are primăvara ei...
INA BUCULEI

NECUNOSCUTA

Era o femeie necunoscută,
o cassandră de mahala,
ce-ncerca să strige ceva.

Trecea mereu abătută,
aruncînd cite-o garoață
la o adresă dinăunse știută.

Nici nu o luau în seamă
cei ieșiți la fereastră,
cînd le striga să se terească.

Iar stioșii învînceau ușor,
în mîini ce cite-o garoață
împușcată

NICULAE ALEXANDRU VEST

NEREUȘITĂ

Se-ascunde,
undeva la capătul lumii,
visul meu de copil — să zbor,
a fugit din mine
cum se fuge de pe o corabie naufragiată
și-am rămas atît de pustie
incit,
prin trupul meu
fluieră vîntul ca printr-un
fluier de os.

CAMELIA VINEA

CÂNTILENA

Miroase a floare de lei
Călcată pe străzi în picioare
Pe gură imi ies porumbel
Dar nu au curajul să zboare
Am contul iubirii deschis
De-o vreme în banca uitării
Și gînduri spălate de vis

întinse pe culmea răbdării
Mi-e roasă penița-n condei
De-atita răspuns și-ntrebare —
Miroase a floare de lei
Călcată pe străzi în picioare...

VIOREL MUNTEANU

PLOAIE DULCEAGĂ

Piersici pirguite
mîncăm în scorburi de copaci
iar simburii îi punem în scorburi
să răsară în pomi fericire.
Mînine, mînici și tu
Și zburdăm în copilăria noastră
din adolescență.

Piersicile imi umplu palmele
de-o lumină izbitoare.
Venită din înălțimi adînci
Să-mi lumineze ochii.

În mîinile mele string rodul luminii
Și-l prefac într-o ploaie dulceagă,
Buzele mele fierbinți, adulmecă,
Degetele mi se-nfig într-un ocean
lipicios și dulce.

Ploaia de pieuri dulci și rezezi,
Se unește cu a ta
Și facem o palmă mai mare
din palma mea și-a ta
Să nu se prelingă potopul dulce
Dincolo de palmele noastre.

Apoi, ușor, cu buzele-imbibate de aromă
O să sorbim lumina vie
Din piersicile zemuind a fericire.

IOANA POP

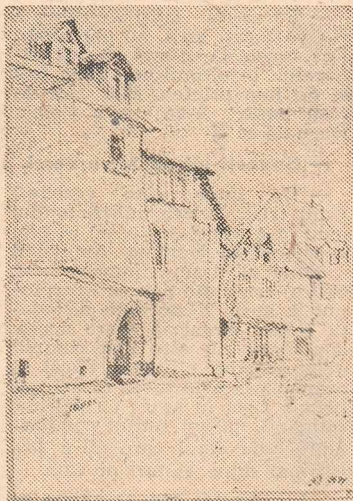
MAȘINA DE SCRIS

Mașina de scris circulă
fără benzină pe artere pietruite cu
piatra cubică a nopților pe sub
plopi ce frunze de laur printre
coapsele femeilor arcuiri de triumf
secolul apasă pe acceleratori urlă
poetul romantic cu degetele prinse
Între elape mașina de scris trece
prin singele său lasă urme
în palma pămîntului se
continuă linia vieții...

CONSTANTIN RUPĂ

Vitrina cărților

Prea puține lucruri au mai rămas din marile elanuri de altădată ale liricii lui Ioanid Romanescu în ultimul său volum, **Orpheus** (Junimea, 1986) e mai degrabă radiografia unei reflexivități în defensivă, care cultivă interogația și sentința spirituală, uneori în marginea cite unei doctrine filosofice, cel mai adesea în contingenta cu nostalgia și tribulațiile existentei în genere. Subiectivitatea e repede trasă înspre generalități aforistice, detaliul se amplifică pînă la dimensiunile abstracte ale simbolului. Dezbrăcată de orice vîlvă imagistică, cultivînd enunțurile reci, poezia lui Ioanid Romanescu din această fază pare o încercare de a concilia austeritatea spiritului cu aspirația discretă a oloniării în ritmurile sempiternale ale lumii, de a pune ordine în existentă prin virtuțile exorcizante ale cîntecului, după model orfic. Oraculară, solemnă, cultivînd rezucita culturală și limbajul înalt, persuasivă prin artificii retorice bine studiate, plină de fervori totuși si emanînd o senzualizare a imaginației de cea mai autentică factură este poezia lui Vasile Sav din **Elogii** (Dacia, 1986), unde dăm peste secvențe ca acestea, de mare incandescență a percepției: „Macii sălbatici, marea, lanul de în imi încintau doar / privirile: în rouă nu deosebam încă flacăra; o vietate / s-a apropiat de mine în somn” (XLIV) ● O interferență a sunurilor poeziei populare cu rit-

In acest număr, reproduceri după lucrările Eugeniei Dumitrașcu-Luca

murile poeziei elegiace aflăm în **Planete de melancolie** (Dacia, 1986) de Teofil Răchiteanu. Cea mai întinsă secțiune a cărții e aceea consacrată unei suite de figuri voievodale, pe care le elogiază în tonul fin al liricii hagiografice, cu melancolie apăsătoare și sonorități de lamentație incurabilă. Acuratețea poemului este indiscutabilă: „În vîi eram și te strigam pe nume / Cu-amare guri tristetea mă-ngina / Si sufletu-mi se rătăcea în lume / Si lumea însăși un suspin era...” (Petru) ● Poeme romantioase, în ciuda impresiei de glacialitate a confesiunii lirice, scrie Virginia Carianopol în **Vinătoarea de foc** (Eminescu, 1986), volum care strînge laolaltă imagini pretioase și secvențe grațioase, ecouri ale tradiționalismului și modernismului contrafăcute, pe fondul unui sentimentalism înfrînat constant printr-o excesivă voință de gravitate și reflecție superioară ● Elaborată, uzînd de caligrafia fină și imaginea delicată, punînd accent cu deosebire pe contemplație și meditația vagă, vapo-roasă, saturată de transparente și diafanități, cu preferință nedisimulată pentru simbolurile înalte și rezucita mitologică este lirica lui Mircea Goga din **Soțul de umbră** (Dacia, 1986). Unele versuri au concentrația manieristă a imaginilor strălucitoare, suficiente în concizia lor: „Tăcerea ta desparte apele, iubit” (În armura inimii): „Unii numai în confuzia virgulei se simt acasă”. (Deschiderea în cuvinte) ● O predilecție cu totul naturală pentru evocările ample are Valentin Caragea în **Împlinirea cerului** (Junimea, 1985). Poemele lui au vibrație și o iluminare secretă, în ciuda unor naivități care se adaugă adesea în chip gratuit. În mici naratiuni organizate pe un scenariu fantast dăm însă peste imagini frumoase, de o elasticitate evidentă: „Un felinar se lezăna — clopot mut — / Și lingea cu limba lui galbenă, ca un cîine, / Pămîntul obosit, rînit, întornat” (Creion) ● Din lirica gloriificării și elogiului frenetic își trage seva poezia lui Gavril Pompei din **Arcul voltaic** („Albatros”, 1986). Versurile sint străbătute de o fătisă incintăre în fata misterului vieții, realul trăiește o stare de grație, lumea se bucură de o frenezie apoteotică. Poetul cultivă tonul hiperbolic care e un fel de a vibra în-tata efluvilor naturale: „Acesta este megaliticul fir de iarbă / argumentul pledînd în favoarea cauzei / zborul părerii între un țărîm și altul”. (Refugiul)

RADU GHEORGHIU

La Opera Română

● **Precauțiuni inutile** (La Filie mal gardée), baletul-farsă de Herold și Lanchbery inscrie în distribuție pe Anne Marie Vretos, Mihai Tugearu, Adrian Georghiu și Gheorghe Anghel. Dirijor Carol Litvin. Vineri 6 iunie, la ora 18.

● În **Fidelio** de Ludwig van Beethoven (simbătă 7 iunie, ora 18), Mindra Cernescu va fi Leonora, Ludovic Spiess — Florestan, Pompei Hărășteanu — Rocco, Dan Zancu — Pizarro, Alexandru Moisiuc — Fernando, Gerda Radler-Anca — Marcellina și Cristian Mihăilescu — Jaquino. Dirijor Cornel Trăileseu.

● **Duminică 8 iunie, la ora 11 — Povestea micului Pan** de Laurențiu Profeta. Soliștii Operei — Ștefan Teodorescu, Nicolae Constantinescu, Marina Mirea, Lucia Cicoară-Drăgan, Adrian Ștefănescu, Nicolae Bratu — și corul „Vocea primăvera” vă invită, dragi copii, la acest matineu, dirijor fiind Claudiu Negulescu.

Un rol celebru — Florestan din Fidelio, de L. van Beethoven, o voce de palmares pentru scena lirică bucuresteană — Ludovic Spiess. Spectacolul, simbătă 7 iunie a.c.

● **Duminică seara, la ora 18, dîpticul O noapte furtunoasă** de Paul Constantinescu (soliști Nicolae Urdăreanu, Valentin Loghin, Marcel Angelescu, Adriana Alexandru-Pop, Ștefăniță

Iascu, Lucia Becar, Elena Simionescu și Gianni Schicchi de Pacești cu Nicolae Urziceanu, Liliiana Ciobanu-Văduva, Lucia Cicoară, Florin Georgescu ș.a. Amîndouă lucrările vor fi dirizate de Carol Litvin.

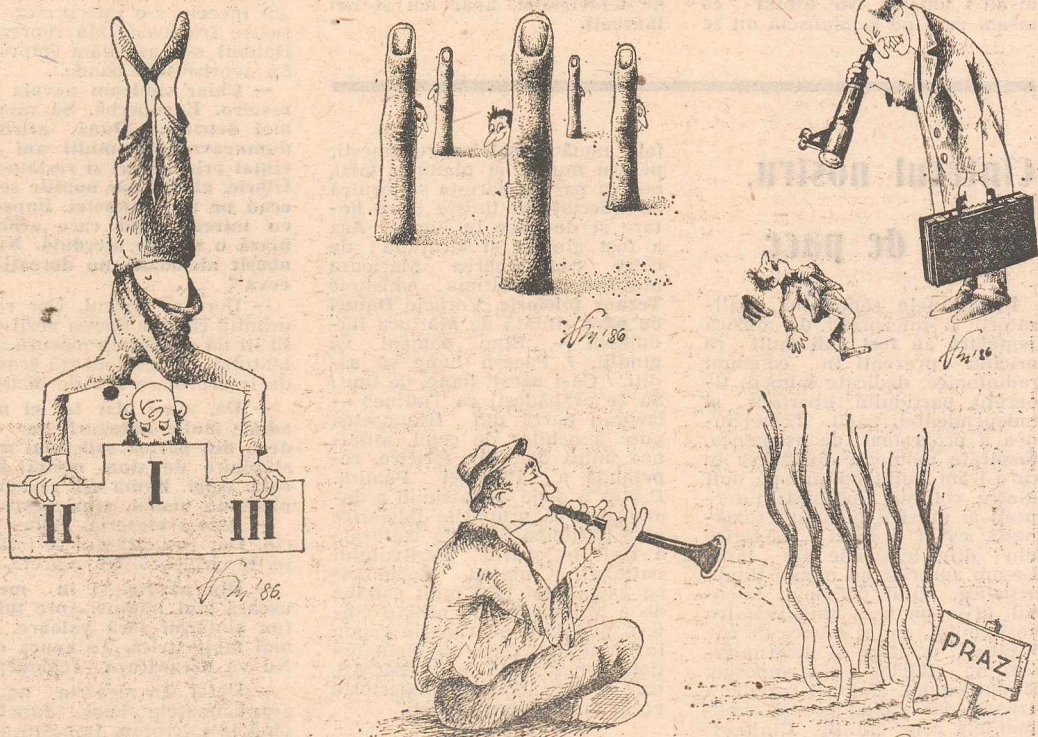
● **Elevii Liceului de artă „George Enescu”** — clasele de coregrafie — prezintă, pe scena Operei, al doilea **Spectacol de balet**, luni 9 iunie, la ora 18.

● **Florin Georgescu și Eleonora Enăchescu** vor susține rolul Duclui și, respectiv, al Gildei în **Rigoletto** de marți 10 iunie (ora 18), în care rolul titular aparține baritonului Nicolae Urdăreanu. La pupitru dirijorul Lucian Anca.

● **Miercuri 11 iunie, tot la ora 18, Bărbierul din Sevilla** cu Ștefăniță Iascu în Almaviva, Mihaela Agachi în Rosina, Emil Turășcu în Figaro, Alexandru Moisiuc în Bartolo. Dirijează Carol Litvin.

● **Baletul Peer Gynt** de joi 12 iunie (ora 18) are ca primisoliști pe Ștefan Bănică, Mihaela Țigănuș și Beatrice Matei.

Racul

VIRGIL MILITARU

— De ce ziceți că v-a surprins telefonul meu ?

— Pentru că, de cităva vreme, activitatea lui Aurelian Andreescu cunoaște un con de umbră. Telefoanele sună mai rar, treburile nu mai merg ca odinioară, sănătatea îmi dă de furcă, cu toate că mă aflu în cea mai mare formă de cind mă știu. Și cred că nu exagerez.

— Așa-i viața. Și pentru că vă aflați în acest moment de cumpănă, este bine, cred, că v-am telefonat. Să căutăm, deci, împreună să recompuem drumul artistic al lui Aurelian Andreescu, produsul numărului unu al muzicii usoare din ultimele decenii. Aruncând un arc peste timp, cu riscul de a fi contrazis de preopinat, vă rog să-mi spuneți dacă nu vi se pare că ați obținut statutul de vedetă mai repede decât trebuia.

— Am destule păcate, dar de acest lucru nu mă simt vinovat. Încă din tinerețe viața m-a cătatulată fără să forțez nota. Vreau să cred că am avut ceva dăruire, altfel nu-mi explic nici eu ascensiunea.

— Cum ați debutat ? Greu, ușor ?

— Întimplător. Eram împreună cu niște prieteni la Pescăruș și ne amuzam cîntînd odată cu orchestra. M-a remarcat chitaristul Gaby Mezei. Se pare că i-am plăcut de vreme ce m-a invitat pentru a doua zi la Electrecord. Am pășit cu dreptul. Din clipa aceea, viața mea s-a împletit cu muzica usoară, definitiv și irevocabil. Așa se schimbă destinul omului în nici 24 de ore.

— De multe ori chiar în citeva secunde. Iată, pînă în seara cu pricina, vă vedeți în fața planșetei, doar ați terminat Școala tehnică de arhitectură, sau conductor arhitect pe nu știu ce sanțier.

— Chiar așa a fost, dar vreau să știu care tînar nu dă planșeta pentru mirajul scenei ?

— Scena e un miraj și pentru un cîntăreț de muzică usoară ?

— Scena-i scenă pentru orice artist pătuns de actul pe care-l face. La început mi-a fost greu. Sint un mare emotiv. Ea, emoțivitatea, bat-o vina, mi-a adus și necazuri, dar și bucurii. Cred că lansarea mea fulgerătoare se datorește unui concurs de împejurări.

— Care anume ?

— Pe atunci, acaparau piața vedete trecute de prima tinerețe. Foarte greu se putea afirma un tînar. Începuseră să apară stiluri noi, ceea ce îmi era favorabil, melodiile erau cîntate de foarte tineri interpreți. Era vremea lui Paul Anka, Blenda Lee, Neil Sedaka, toți sub 20 de ani. Cred că așa se explică rapidă mea afirmare.

— Am arătat mai sus și voi explica mai încolo de ce vă socot un mare cîntăreț, poate uitat în ultima vreme, dar as dori să aflu dacă ați mostenit talentul sau nu.

— Nu știu dacă se poate numi mostenire, dar părintii mei erau muzicali. Formam un trio cunoscut în tot cartierul, mai ales prin colinde. Cum am copilărit în jurul Operetei, mergeam foarte des pe acolo, dar genul nu mi-a dat niciînd tîrcoale. Nici odată nu m-am visat la operetă. Doream în sinea mea altceva.

— Poate la operă ? În copilărie visurile sint permise.

— Nu. Cîntatul nu mă preocupă.

— De ce ați trădat planșeta ?

— Grea întrebare. Eram foarte tînar și valorile succesului m-au ametit. Nu faptul că m-am rupt de la planșetă mi se

pare astăzi cel mai grav, ci — vai, cit de greu îmi vine ! — ruperea de realitatea imediată. Nu tineam cont de sfaturi, nu mă interesau povetele...

— Dacă dăm timpul înapoi, azi încotro v-ați îndreptat pașii ?

— Fără discuție că tot spre muzică, căci am pretenția să afirm că nu mi-am irosit vremea în zadar. Am contribuit și eu cu ceva la această meserie, la dezvoltarea muzicii usoare românești. Dar, de ce să n-o recunoaștem, altfel mi-as purta pașii, altfel mi-as alege prietenii.

— V-ați lansat prin anii 1960. Pe vremea aceea muzica avea un ritm foarte alert. Era vremea rock-ului. Astăzi, linia melodică este din nou mai lentă, mai aproape de suflet. Noua modă a liniei melodice a cerut o adaptare sau lucrurile au mers de la sine ?

— Credeți că în alte domenii

— După Romcescu, trebuie să pun punct. Nu am remarcat nici un alt nume. Concursurile nu sint edificatoare, iar școlile populare de artă nu prea au eficiență. Din păcate, ciștigătorii așa cum apar, tot așa dispar. Meserie grea.

— Învățați repede o piesă nouă ?

— Întrebarea cere un răspuns foarte lung. Mă voi rezuma să vă spun că melodiile pe care le cînt nu le învăț niciodată. Știu cuvintele, linia melodică, dar asta nu-i totul. Important este cum le „zici”. Or, aici intervin mulți factori. În ultimă instanță, contează legătura pe care o faci cu publicul, fie că te afli la un restaurant, fie la un festival.

— De mulți ani asistăm la un fenomen nou. Compozitorii iau microfonul, iar unii cîntăreți devin compozitori. Dumneavoastră ați rămas consecvent interpretării.

sau mai tîrziu. Exemple sint destule.

— Edith Piaf spunea undeva că era tare sicută în alegerea pieselor. Numai după lungi studii spunea da. Aurelian Andreescu cum procedează ?

— Total opus. Dacă un compozitor îmi dă o melodie, eu o accept, căci acel om a scris-o nu pentru mine, ci pentru marele public. Publicul este suveran. Consecintele le trage compozitorul, nu eu, care cînt orice piesă cu aceeași dăruire și dragoste.

— La Mamaia nu ați mai apărut de mult. De ce ?

— De mulți ani refuz să mai cînt acolo, deoarece marele public nu este pe deplin edificat asupra festivalului. Acolo laureatii se impart în două : compozitori și interpreți (care au limită de vîrstă). Premii de inter-

teresează. Repet, sint în mare formă. Muzica îmi bîntuie sufletul și inima și eu n-am unde mă exprima. Barul Bulevard, unde cînt acum, nu-i prea puțin ? Imi cunoștea valoarea, nu vorbesc cu infatuare, dar, zău, prea multe sicane...

— Cum necazurile, ca și viața dealtfel, sint trecătoare, se mergem mai departe. Vă cer puțină stăpînire de sine, nu de alta, dar eu n-am nici o vină.

— Ba da, ați crut totul și cu sinceritate Sinceritatea de multe ori doare.

— Ați cîntat în toată Europa, ați trecut Atlanticul pentru a fi mesager în Cuba și Canada, apoi Mediterana pentru a cînta în Israel. Cum ați fost primit ?

— „Actele vorbeste”. Păstrez amintiri minunate, dar mai ales emoționante. Ziarele, vă rog să le răsfoiți. Pretutîndeni pe unde am cîntat am fost răsplătit cu aprecieri. Era vorba de cîntec-pline de parfum și nostalgie, apărute între cele două războaie. Fiecare apariție se termina în triumf.

— V-am ascultat aseară. Este adevărat, sinteți în mare formă. Talentul dumneavoastră se numeste dramă, iar ea, drama, este instalată în gît și în suflet. Căci de acolo cîntați. Dacă as pune punct final discuției noastre, cred că as gresi, pentru că doare să abordez o problemă, poate, neplăcută, dar care trebuie negresit discutată, căci altfel riscăm să nu fim crezuți. Pot să vă întreb ?

— Atunci cînd am acceptat interviul eram convins că pot veri și întrebări mai dificile. De vreme ce l-am acceptat...

— Cei care vă cunosc mai de aproape susțin că sinteți propriul dumneavoastră dusman. Ați bătut prea mult și, ceea ce este grav, beți și acum, cînd ficatul a tras un serios semnal de alarmă. Chiar acest interviu l-am făcut cam greu, mereu erati bolnav, în imposibilitate de a putea purta o discuție. Poate vă supără întrebarea, dar e mai bine să spunem lucrurile pe nume.

— Nu mă supăr deloc și nici nu am nimic de ascuns. Viața artistilor devine la un moment dat publică, cu voia sau fără voia noastră. Așa-s artistii. Se cere însă stabilit un adevăr : niciodată nu am depășit limitele buneii cuviințe. Nu doresc să mă justific, dar trebuie să spun un lucru care să rămînă măturie pentru cei care vin sau vor veni în urmă. Cînd mă apropiam de scenă, de emoție mi se făiau picioarele. Și la începutul carierei și astăzi. Am văzut că un pahar îmi restabilește echilibrul (iată, am devenit și autocritic). Dacă mă rezumam la acel pahar, cred că nu se întimpla nimic. Dar locul este necrutător. Am mai spus-o și la început. Nici odată, nimeni nu m-a întreat ce mîninc. Toti mă întrebau ce beau. Și, uite așa, încetul cu încetul, vinul a devenit o obișnuință, iar de aici la necesitate este un singur pas. Acum mă lupt, împreună cu medicul meu, să înlocuiesc vinul cu ceva care să-mi învingă emoțiile, dar să nu-mi dăuneze sănătății. Sincer să fiu regret boala, dar nu regret tinerețe. Poate, odată, imi voi așterne amintirile pe hîrtie.

— Acum, cînd vă cunosc oarecum viața și vă privesc în frumoosul apartament de pe Calea Victoriei, imi vine în minte următoarea imagine : pășiti sigur în viață, dar în timp ce un picior vă duce spre glorie, celălalt, îngreunat de nimieniciile vieții, vă împiedică, vă face drumul greu și abrupt. Sinteți încă tînar, mai aveți un cuvînt de spus în muzica usoară. Noi în vrem pe Aurelian Andreescu să-nătos ați pe scenă, cit și în viață.

— Parcă-mi citiți necrologul. Nu vă faceți griji, nu mă supăr. Dar vreau să se mai știe că păhărelul, în ultimii ani, mi-a fost și un bun prieten, căci adevărații amici s-au cam risipit. Oare de ce ?

— Spuneți-mi un lucru vesel.

— De unde atîta veselie ? Unul trist. Vestea morții tatălui meu m-a ajuns din urmă în plin spectacol, la Mamaia. Am venit a doua zi, l-am înmormintat. Seara, eram din nou cu microfonul la gură. N-am știut niciodată ce-am cîntat în seara aceea, dar nimic nu este mai cumplit decit să cînti plîngînd. Păcat că nimeni n-a avut ideea să mă împrime. Căci în seara cu pricina, plîngînd, mi-am rețrăit copilăria alături de omul care mi-a fost cel mai drag, alături de tata.

DAN BIRLADEANU

Fotografie de PAUL AGARICI

Aurelian Andreescu :

„Am contribuit și eu cu ceva la afirmarea muzicii noastre“

de activitate viața a stat pe loc ? Și apoi nu spuneți dumneavoastră că gloria se mentine greu ? Știam că sint un nume, că reprezint un stil, la fel cum știm că primăvara vine an de an, dar de fiecare dată este alta. Și această realitate mă obliga.

— Fără îndoială, sinteți un stil, un nume. Multi caută să vă imite. Dumneavoastră ați avut sau aveți idoli ?

— Nu-i un secret pentru nimeni că la începutul carierei am căutat să-l imit pe Tom Jones. Dar, cu timpul, mi-am căutat făgăsul, m-am despărțit de idol, i-am mulțumit pentru ajutor și mi-am văzut de drum.

— Se zice că Adrian Romcescu vă calcă umbra. Nu vă deranjează situația ?

— Nu sinteți nici primul, nici ultimul care-mi zice acest lucru. Eu vedeam altfel adevărul, însă cine poate stăvili gura lumii ? Deci l-am invitat pe Romcescu, să imprimăm un duet. Banda magnetică este sfîntă. Vă rog să notați că eu, Aurelian Andreescu, afirm în conștiință de cauză că Adrian Romcescu nu imită glasul meu. Mai mult, este singurul cîntăreț care-mi place, căci cîntă cu dăruire, cu suflet și cu glas.

— Am înțeles că-l apreciați pe Romcescu, dar în afara lui nu-mi puteți da încă un nume ? An de an, la diferite concursuri organizate fie în aer liber, fie de televiziune, apar noi și noi laureați.

fața nouă a satelor românești, pentru munții și plaiurile țării, pentru partid, dorința statornică de libertate și liniște între hotare și de pace în lume. Așa a fost gîndită și alcătuită de către realizatoarea Maricora Murărescu și ultima emisiune Tezaur folcloric. Vorbele Doinei de pace cîntată de Măriuca Rădulescu — „Bine oameni vă gîndiți, / Pace-n lume să sădiți, / Că-i păcat, lume, de tine / Să te prăpădești ca miinca“ — izvorau parcă din frumusețea pură a ochilor de copil, minunea unică dar, din fericire, repetabilă a Planetei Pămînt. Partea a doua a emisiunii a demonstrat că grupurile folclorice care participă la viața culturală a țării în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“ își asumă tot, mai mult sarcina de a redescoperi în arhive cîntec populare pe care le repun în circulație. Cum au făcut artiștii amatori de la IREMOAS, care și-au inclus în repertoriu vechi melodii muntenești.

REGHINA VÎRVICI

— Cred că este bine ca fiecare să facă ce știe mai bine. Asta nu înseamnă că nu-i apreciez pe unii, precum Marius Teicu, Horia Moculescu sau Cornel Fugaru.

— Aveți 26 de ani de carieră. Mi-ați spus că la radio ați primit peste o mie de melodii. Este o cifră fantastică, dacă ne gîndim ce exigentă este instituția respectivă. După părerea mea, înseamnă că în carieră ați cîntat citeva mii de melodii. Puteti alege, din acest noian de melodii, una singură ? Pe care o iubiți cel mai mult ?

— „Oameni“ de Marius Teicu.

— Tocmai piesa respinsă la Concursul de la Mamaia ?! O faceți din spirit de frondă ?

— Nu cunosc acest sentiment.

Înainte de toate, pentru mine, „Mamaia“ prezintă un mare mister ! Se resping piese devenite slăgare înainte de lansare și se aprobă, chiar se premiază, lucrări care de-abia sint laureate că se și pierd în negura uitării. Am convingerea că, dacă s-ar organiza un festival numai cu piese respinse, mulți specialişti prezenti cîndva în juriu ar lăsa ochii în jos. Aceeasi părere este valabilă și pentru unii tineri laureați. Revenind la piesa lui Teicu, tin să menționez din capul locului că o știam înainte de concurs și că eșecul ei m-a supărat. Am luat de la autor toate stimele, le-am studiat, am introdus partea de „urlatore“ și am început s-o interpretez. Este foarte frumoasă. Mă reprezintă. Haideți s-o ascultăm împreună. Să „vorbească“ banda...

— Chiar simteam nevoia unui respiro. E superbă. Să mergem mai departe. După afirmația dumneavoastră, mulți ani ați cîntat prin baruri și restaurante. Glorie, glorie, dar nopțile se duceau pe apa simbetei, împreună cu întregul alai care acompaniază o noapte pierdută. Nu ați obosit niciodată, nu doreați altceva ?

— Doream teatrul. Dar restaurantul rămîne marea verificare. El iti dă adevărata măsură a talentului, iti dezvoltă greselile de interpretare sau de dicție.

— Da, așa-i, dar tot el poate aduce multe necazuri. Se cere, deci, din partea solistului multă stăpînire de sine, multă judecată. Apoi, larma din restaurant pune un bemol, stînjenește.

— Asta-i meserie. Asta-i riscul. Dar restaurantul te întărește, te cizelează. Nu regret.

— Din păcate, și în muzica usoară sint împinși spre microfon cîntăreți fără valoare, care mai mult strică. Te apucă mila. Nu vă deranjează fenomenul ?

— Defel. În meseria noastră aranjamentele pot funcționa pînă la microfon. Impostura se elimină singură mai devreme

pretare nu se dau. Lumea mă vrea pe primul loc, din care cauză, atunci cînd participam și cîntecul nu întruca sufragiile juriului, primeam zeci de telefoane de reproș. Trebuia să explic de fiecare dată că acolo am statut de interpret și nu de concurent. După un timp mi-am zis : mai bine lipsă. Și-am renunțat.

— Chiar nu detineti nici un trofeu de răsuneț ?

— Ba da ! În 1970 am participat în formație de trei la Cupa Europei care s-a ținut la Knocke, în Belgia. A fost un concurs foarte greu și exigent, dar zeii ne-au fost favorabili : am obținut premiul I.

— De prin 1972, sinteți angajatul Teatrului „Constantin Tănase“. Acolo lumea vă vede rar. Cred că nu gresesc dacă afirm că la ora actuală nu jucați nimic.

— Teatrul e durerea mea cea mare. Lăsați-mi o clipă de răgaz.

— Aștept.

— Scena teatrului nu mi-a fost de bun augur. Sint distribuit rar. Din toamna trecută n-am mai călcat-o. Nu din vina mea. Trebuia să apar în spectacolul „Nimic despre elefanți“. Însă spectacolul a trebuit scurtat. Am fost scos și eu. Am protestat, am rugat conducerea să mai revadă programul, poate se găsește o altă „burtă“. Dar notărirea a rămas definitivă. Ca să nu mai pomenesc și de alte necazuri... Dar să le lăsăm.

— Nu cred că precedați bine.

— Vreți sinceritate ? Bine. Atunci notați că o altă durere a mea este că am fost refuzat atunci cînd am propus să se organizeze un spectacol prilejuit de douăzeci și cinci de ani de activitate artistică. Simteam nevoia unui recital, credeam că mi se cuvenea. Am publicul meu care, sigur, m-ar fi onorat cu prezenta. Am făcut eu oare de ocară muzica usoară românească ?

— Gata ! Vă ridicăți conducerea teatrului în cap !

— Ei cunosc prea bine aceste lucruri și nu mi-au icsit niciodată în întîmpinare.

— Aproape nu-mi vine a crede. În alte domenii viața vă suride ?

— N-am decit un singur L.P., din 1973. Sint 13 ani de cînd tot bat pe la portile Electrecordului, dar în zadar. N-am loc în planurile lor editoriale decit cu discuri mici. Se asteaptă oare trecerea mea în neființă ? Posterioritatea recunoșcătoare nu mă in-

Cîntecul nostru, cîntec de pace

În ultimele săptămîni, realizatorii și interpreții de muzică populară au fost mai mult ca oricînd prezenți în emisiuni radiofonice, dedicate muncii, tinereții, partidului, libertății și independenței, păcii. Televiziunea a programat, de asemenea, inspirate momente folclorice în care i-am putut admira pe unii dintre cei mai îndrăgiți interpreți ai muzicii populare românești, ca și grupuri folclorice din diferite zone ale țării. Le-am apreciat nu numai tinuta artistică, stilul personal, talentul, grija pentru autenticitatea costumului, dar și munca de culegători, creatori și transmițători de folclor contemporan. Dintotdeauna, cîntecul popular a izvorît din năzuințele și sentimentele celor mulți. Cîntecul noi exprimă dragostea pentru

● **Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități** ●

● In Delta Dunării — ne informează colaboratorul nostru **Marin Stăncuțel** — se desfășoară de mai multă vreme ample lucrări pentru regularizarea brațului Sfintu Gheorghe. Pe lângă scurta respectivă căi de navigație cu 42 de kilometri, vor apărea noi zone îndiguite pentru agricultură, precum și incinte piscicole. Astfel, locuitorii orașului Sulina au izbutit, încă de anul trecut, să cultive 142 ha cu legume, iar în acest an vor reda agriculturii încă 50 ha. Acum, constructorii lucrează la amenajarea digului din dreptul comunei 23 August, lucrare ce va apăra de inundații 22.000 ha. Acest dig se apropie de kilometrul 9.

● La scrisoarea **Vioricăi Vardin**, din Comănești-Bacău, prin care solicita schimbarea locului de muncă al ginerelui său, **Ministerul Educației și Învățământului, Direcția personal, învățământ, organizare și control**, ne răspunde că, în ședința biroului Comisiei guvernamentale pentru coordonarea repartiției absolvenților în producție, s-a aprobat schimbarea locului de muncă pentru absolventul Alexandru Tompea, de la Combinatul de fibre sintetice Săveniști la Întreprinderea de matrițe și piese din fontă Odorheiu-Secuiască. Hotărârea a fost transmisă Ministerului Industriei Petrochimice în subordinea căruia sînt cele două întreprinderi.

● O expoziție cu lucrări de metalografie s-a deschis recent în rotunda Muzeului de biologie umană din Ploiești. Sub genericul sugestiv intitulat „Simboluri”, dr. Ioan Neagu, artist cunoscut publicului local, a expus 48 de lucrări, rod al unei munci pasionante de peste un an. Inspirat din lupta popoarelor pentru pace, din folosirea în scopuri pașnice a cercurilor medicinale și celorlalte științe, lucrările se constituie ca un modest omagiu adus de doctorul artist aniversării a 65 de ani de la crearea partidului nostru, întreaga manifestare înscriindu-se ca un valoros act de cultură în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. (Elena Ștefan, Ploiești, str. Văleni nr. 28)

● Primim de la **Sorin Maiorescu** din Ploiești, str. Zidarii nr. 17, bl. 8 G, ap. 11: Pe 17 martie a.c., împreună cu soția și copilul, am sosit în stațiunea Slănic-Moldova și, în baza biletului de recuperare pentru tratament nr. 133.048, am fost repartizați la Complexul U.G.S.R. Aici însă, în pofida faptului că hotelul este o construcție modernă, impunătoare condițiile de cazare și masă au lăsat de dorit, lifturile vechi și mereu defecte nu funcționau; mobilierul — degradat; tapetul — deteriorat și pe alocuri plin de igrasie; ferestrele neetanșe și cu geamurile sparte; instalațiile sanitare murdare și uzate; mîncarea inconsistentă, adesea de slabă calitate, servită în condiții neigienice. La acestea s-au adăugat nepăsarea, lipsa de bunăvoință și receptivitate a personalului de recepție, inclusiv a responsabilului hotelului, Mircea Huiban, ceea ce ne-a determinat să părăsim stațiunea cu 7 zile mai înainte de expirarea termenului. Ne-am bucurat însă de conștiințozitatea deosebită a cadrelor medicale, de frumusețea locurilor și renumele terapeutic al izvoarelor minerale. N-ar fi nedrept, credem, ca furiile de resort să analizeze această neplăcută situație și să ia măsurile ce se impun.

● **Biroul executiv al Consiliului popular al orașului Eforie**: La adresa dv., nr. 105/1986, prin care ne trimiteți spre soluționare scrisoarea numitei Broască Iuliana din Eforie Nord, str. Bogdan Vodă nr. 1, scara A, ap. 17, vă comunicăm că din verificările efectuate la fața locului a rezultat că cele sesizate sînt reale, fapt pentru care s-a dispus Asociației de locatari nr. 2 să ia măsuri urgente de remediere, cheltuielile urmînd a fi suportate de toți locatarii conform statutului asociațiilor de locatari privind părțile de folosință comună. În ce privește celelalte aspecte referitoare la discuțiile neprincipiale angajate cu președinta asociației și imputernicitul, cele sesizate nu se confirmă.

● **Subsemnata Cociudău Florica** din Iași, bd. Tudor Vlădi-

mirescu nr. 44, scara B, ap. 3, om al muncii la Întreprinderea de tricotaje „Moldova”, vă rog să binevoiți a mă ajuta să-mi găsească părinții sau vreo rudă apropiată. Cîteva amănunte: am fost născută în anul 1936 la maternitatea ieșeană din str. Cuza Vodă nr. 45 din părinții Lucia și Florică Stancu; la starea civilă am aflat că ei au locuit pe strada Foișor nr. 6 și că am fost crescută de Orfelianatul din Iași. Mai fac mențiunea că am absolvit școala profesională, iar după căsătorie am primit numele de Cociudău. Am toate motivele să mă consider o femeie implinită din toate punctele de vedere, chiar fericită pot spune, dar dorința de a-mi cunoaște și eu părinții care mi-au dat viața îmi mistuie inima precum un foc nestins. Toate investigațiile mele și ale miliției căreia m-am adresat au rămas fără rezultat și de aceea vă rog încă o dată, din suflet, vă rog, să mă ajutați.

● **Inginerul Nucu Găvănea**, noul nostru colaborator, ne informează că, la Întreprinderea de utilaj greu din Craiova, marele eveniment aniversar de la 8 Mai a fost cîștit prin fapte de muncă exemplare. Printre acestea — realizarea, într-un timp record, a mașinii de tăiat și șanfronat tablă de oțel cu grosimi de pînă la 30 milimetri și lungimi de 14 metri. Execuția utilajului constituie o premieră absolută. Este cea de-a 50-a mașină-unealtă complexă realizată la I.U.G. Craiova.

● Ca răspuns la scrisoarea locatarilor din strada Cealakovski numărul 8, sectorul 2, București, prin care solicita reevaluarea și definitivarea lucrărilor executate la imobilul respectiv, **Consiliul popular al sectorului 2** ne aduce la cunoștință: „Așa cum s-a stabilit de comun acord de către petiționari și comisia formată din proiectant și dirigintele lucrării, situațiile de plată, inclusiv cotele părții, au fost refăcute conform procesului verbal încheiat la data de 5 aprilie. Dosarul lucrării a fost trimis biroului contabilitate al I.C.R.A.L. Colectina pentru reevalonarea cotelor părții, urmînd ca dirigintele lucrării să le prezinte tuturor coproprietarilor noile situații de plată”.

● Cu promptitudine ne-a răspuns și **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a municipiului București**, care, ținînd cont de solicitarea formulată de Vasilica Dumitru din București, str. Vitan nr. 11, sect. 3, în sensul de a fi sprijinită în vederea încadrării sale în muncă, ne-a informat: „Încă din luna aprilie s-a luat legătura cu conducerea Cooperativei „Metalica” din Capitală, care s-a declarat de acord cu încadrarea petentei”.

● „Nu pot să nu recunosc că am patima cititului — ne scrie **Ion Manea din Chirnoși, județul Călărași**, și vă mărturisesc că întotdeauna procurarea unei noi cărți a fost pentru mine un prilej de bucurie. Intenționînd să-mi îmbogățesc biblioteca personală am apelat însă de ne-numărate ori la serviciile „Cărții prin poștă” dar, cu toate insistențele mele, nu am reușit pînă în prezent să-mi procur nici măcar una. În schimb, am devenit colecționarul numeroaselor recipise care atestă că m-am tot adresat „Cărții prin poștă”. Iată, pe ultima v-o trimiți dumneavoastră, pentru că cine știe, poate așa s-o spulberă tăcerea acelor cărora mă tot adresez...”

● Iată, cu oarecare „întîrziere”, publicăm răspunsul de loc prompt al **Întreprinderii Canal Apă București**, primit zilele trecute la redacție: „Referitor la adresa dumneavoastră 3256 din 5 februarie 1986, înregistrată la I.C.A.B. cu nr. 3774 în 12 februarie 1986, cu privire la sesizarea asociației de locatari din Drumul Taberei nr. 42, bloc T 6, sector 6, vă aducem la cunoștință că au fost efectuate remedierile necesare”. Deci... trei luni pentru două țevi sparte?!...

● **Profesoara Silvia Drăghicescu** din București, str. Rîul Mara nr. 13, bl. M5, ap. 32, ne sesizează faptul că atît din sa cit și alte mame intîmpină nepermise greutăți în obținerea ajutorului bănesc lunar cuvenit în conformitate cu prevederile Decretului nr. 410/1985, pentru 3

sau mai mulți copii pe care îi au în îngrijire. „Măsura salutară luată de statul nostru și pentru care se cuvin mulțumiri sincere și din toată inima — ne scrie Silvia Drăghicescu — este aplicată în sectorul 4 cu destulă incetinire, datorită programării birocratice, lipsei de solicititudine a funcționarilor de serviciu. Pentru a preveni timpina astfel de neplăceri propun ca plata ajutorului să se facă direct la locul de muncă pentru mamele încadrate în cîmpul muncii, adică o dată cu plata retribuției. Aceasta ar fi nu numai util ci și instructiv în același timp”.

● Din răspunsul trimis de **Întreprinderea de transporturi auto Buzău** la scrisoarea lui Dumitru Ivana din Valea Nucului, comuna Berca: Pentru descongestionarea autogării Buzău Sud și evitarea traversării municipiului prin plin centru s-a înființat autogara Buzău Nord. Această autogară asigură transportul în partea de nord a județului, zonă în care se află și satul Valea Nucului. Cursa Buzău — Valea Nucului, cu plecare din autogara Buzău Nord la orele 16,10, a fost suspendată temporar din mo-

mat. Pentru remedierea deficiențelor s-a dispus și executat suplimentarea straturilor de hidroizolație pe toată lungimea apartamentului și pe o lățime de circa 2 metri de la aticul terasei spre interior, urmînd ca la primele ploii să se verifice eficacitatea acestei măsuri iar rezultatele obținute să se consemneze într-un act comun. Îndeplinirea măsurilor stabilite este urmărită direct de către inginerul principal Gheorghe Pintilie din compartimentul locuințe proprietate personală.

● În luna septembrie 1985 — ni se adresează printr-un memoriu tinerii **Ilie Mieruți și Veturia Costinaș** din Baia Mare — ne-am înscris la Școala comercială profesională, curs seral, profilul bucătari-ospătari, încheind cu Complexul comercial I.A.S. un contract prin care unitatea se obliga să ne asigure încadrarea după terminarea școlii. Pe 1.01.1986 am fost transferați la I.C.S.A.P. Baia Mare, sectorul transporturi, ca muncitori manipulanți, unde am rămas pînă la 1.04.1986, cînd din nou am fost transferați la o altă unitate — I.C.R.A. Baia Mare —, tot ca muncitori manipulanți. Toate ar fi fost bune, numai că nu înțelegem

instanței de judecată, ceea ce nu este cazul în speță.

● De mai multă vreme — după cum ne semnalează **Nicolae Lencuța** din orașul Oțelu Roșu, str. Gh. Coșbuc nr. 17 — din magazine lipsesc o serie de piese de schimb pentru autoturismele Dacia 1300, care nu mai constituie demult o problemă nerezolvată de fabricație. Lipsa lor se datorează proastei aprovizionări, altor deficiențe existente în comerțul de specialitate sau în producție. Posesorii de autoturisme fiind nevoiți, uneori, să le obțină „pe sub mînă” de la diverși inși care le vind la prețuri de speculă. Deci piesele există. Cine controlează felul în care se vind?

Pagină realizată de **MIHAI STĂNESCU**

Poșta redacției

Bleoca Bianca — Sibiu: Calificarea în meseria de cosmeticiană se poate dobindi numai prin absolvirea liceului sanitar, unde pot sustine examen de admitere în treapta I absolvenții clasei a VIII-a ● **Radu Vasile** — Brașov: Pentru confecționarea unei peruci adresărilor-vă serviciului producție al Cooperativei „Igienă” din București, str. dr. Pasteur nr. 60, sectorul 5. ● **Crăciun Anastasia** — Brăila: Femeilor care nu au vechime integrală în muncă li se poate acorda pensie la împlinirea vârstei de 57 de ani, dacă dovedesc o vechime în muncă de cel puțin 10 ani. ● **Covlea Mihai** — Reșița: Parametrii instalațiilor la care lucrați, 13 bari și 10 tone abur pe oră, sînt cuprinși în grupa C de retrîbuire la rețeaua energie electrică și termică. ● **Iliaș Constantin** — Cîșnădie: Potrivit Decretului 338/1983, fiecare zi de absență nemotivată se scade din concediul de odihnă. ● **Starov Gheorghe** — Oradea: Credem că este mai util să vă adresați direct și personal. ● **Turcanu Ștefan** — Birlad: Din venitul mediu realizat pe 12 luni nu se scade pensia de întreținere pentru minori, deci chiria v-a fost corect calculată. ● **Briceag Ioan** — București: Dreptul la concediul suplimentar nu implică și încadrarea în grupele I sau II de muncă. Activitatea dv. ca slefuitor metale se încadrează în grupa III de muncă la pensionare. ● **Bontău Ioan** — com. Socodor, jud. Arad: Fără efectuarea completă a stagiului de 3 ani, nu puteți participa la concurs pentru ocuparea vreunui post. ● **Simion Ilie** — satul Bercu Nou, com. Micula, jud. Satu Mare: Au fost anulate toate mențiunile de pe cererile de înscriere ale membrilor cooperatori, astfel că aveți obligația să respectați prevederile Statutului C.A.P. ● **Nechita Victor** — Cluj-Napoca: Dacă executați operațiile de sudură prevăzute în anexa la H.C.M. 1149/1968 și prestați muncă în condiții deosebite, aveți dreptul la concediul suplimentar de odihnă, proporțional cu timpul lucrat în aceste condiții, fără nici o altă aprobare. ● **Maxim Valeria** — Bacău, C. Nezoită — București, **David Gheorghita** — Curtea de Arges, **Ionescu Neta** — com. Insurăței, jud. Brăila, **Lahe Lucica** — Galați, **Vraciu Lilica** — com. Sălcioara, jud. Ialomița: Luați legătura personal (nu prin scrisoare) cu dr. farmacist Nicolae Oită, autorul medicamentului, la Spitalul militar Iași. ● **Mufescu Gheorghe** — Moldova Nouă: Potrivit art. 70 din Codul Familiei, pentru încheierea înfierii se cere consimțămîntul părinților celui înfiat, cu excepția situației în care aceștia sînt decedați decăzuți din drepturile părintești, puși sub interdicție sau neputîntă să-si manifeste voința. În cazul dv. consimțămîntul mamei firești este suficient.

REGHINA VARVICI

Fără să strig catalogul

Este posibil să nu te impresionezi pînă la lacrimi atunci cînd, pe neașteptate, în momente de grea încercare, ți se întinde o mînă de ajutor tocmai din partea unor foști elevi de-ai tăi?

Este posibil să nu te emoționeze faptul că, tocmai cînd te găseai mai singur în fața măruntelor necazuri ale bătrîneții, de undeva apare o licărire de speranță și îmbărbătare?!

Cine s-ar fi putut aștepta ca tocmai acum, la vârsta de 80 de ani bătuți pe multe, oameni de omenie, cu inimă mare, să se gîndească la line atunci cînd puierile sînt pe sfîrșite?

Fără să strig catalogul, ca acum cîteva decenii în urmă, foștii mei elevi Neagu Teodor și Feru Victor din Galați au răspuns „prezent”, venind cu lecția vieții bine învățată, tradusă în fapte, însoțită de medic și medicamente, pe care nu știu cit de ușor le-au găsit, au venit, repet, s-o ajute pe fostă lor dascălă...

N-am avut, din nefericire, copii, dar elevii mei au fost toți copiii mei. Lor m-am strădui să le dau și le-am însușit tot ce am considerat că-i mai frumos, mai bun și mai necesar vieții. În mijlocul lor am stat și m-am simțit bine, și am muncit foarte mulți ani, fără să-mi precupețesc forțele, fără să-mi cruț vederea pe care, slabă cum era, am folosit-o pînă aproape de epuizare. Eforturile acelea, iată, n-au fost zadarnice.

Dacă medicamentele aduse de elevii mei nu vor reuși să-mi restabilească sănătatea, gestul lor de noblețe sufletească, de înaltă omenie sigur mă va întări ca să rezist. Nu pentru prelungirea vieții mă bucur, ci pentru prelungirea vederii care mă părăsese din zi în zi tot mai mult, de caracterul frumos al acestor copii mă bucur.

De pe patul spitalului unde mă aflu încă de mult timp trimiți foștilor mei elevi dragi, copiilor mei, calde mulțumiri.

ORTANSA FILOTI,
str. Bran nr. 6, Tecuci, la 7 mai 1986

tive obiective, bine înțelepte, transportul navetiștilor fiind asigurat totuși de cursa Buzău Nord — Berca — Valea Nucului cu plecare din Buzău la ora 16,15. Incepînd cu data de 3.03.1986, cursa Buzău Nord — Săpoca — V. Nucului, cu plecare la ora 16,10, a fost repusă în circulație.

● Mă numesc **Ghiulete Gh. Gheorghe**, ceferist, din comuna Băiculești, satul Tutana — Argeș. Moștenind de la tata, prin tre alte pasiuni și pe aceea de pomicultor, am plantat în jurul casei, unde locuiesc, diferiți pomi fructiferi, unii întrați din plin pe rod. Rezultatul muncii mele a fost îmbucurător: în ultimii trei ani am predat la contract peste un vagon de fructe de cea mai bună calitate, obținute și ca urmare a stropirii la timp a pomilor cu substanțe contra dăunătorilor și bolilor. Acum însă niște vecini, crescători de albine, mi-au interzis să mai efectuez stropirile periodice (absolut necesare) și privesc neputincios cum sub propriii mei ochi recolta de fructe mi se compromite. Sfătuiți-mă ce pot să fac: am drept să stropesc sau nu?

Căutați să vă înțelegeți cu vecinii. Negreșare sînt și fructele și mierea. Eventual apelați la consiliul popular local, direct interesat să stingă un astfel de conflict.

● **Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală și locativă Iași**, cu privire la memoriul cetățeanului A. Huminiuc din Iași, ne înștiințează: cele sesizate de petent s-au confir-

de ce am fost transferați de la I.C.S.A.P. din moment ce noi urmăm cursurile unei școli de profil, iar unitatea la care sîntem încadrați în prezent nu are nici o tangență cu viitoarea noastră meserie. Vă solicităm sprijinul pentru a fi transferați înapoi la I.C.S.A.P., altfel nu mai are nici un rost să cheltuim banii și timpul urmînd cursurile unei școli ce nu ne mai este de trebuință.

Ce nu face omul dacă vrea să învețe cu adevărat! Îndemnul nostru ar fi să perseverăm, că se va găsi, sperăm, cineva să vă întindă o mînă de ajutor.

● Referitor la memoriul lui Constantin Mancaș, din Rîmnicu Sărat, **Direcția sanitară a municipiului București, Spitalul clinic Colțea** ne trimite un răspuns care ar putea interesa și pe alții: petiționarul solicită ca spitalul să-i comunice numele sub care s-a internat, la data de 6 septembrie 1985, numita Soare (Mancaș) Ioana Constanta, date privind actele de identitate sub care a fost luată în evidență, date privind foaia de observație a sus-numitei, precum și date cu privire la noul născut. Potrivit prevederilor articolului 78 din Legea nr. 3/1978, actele, datele și informațiile medicale obținute de personalul sanitar în exercitarea atribuțiilor de serviciu constituie secret profesional, divulgarea lor fiind interzisă. Intrucît unitățile socialiste nu pot referi decît asupra datelor ce au făcut obiectul înregistrărilor, în măsura în care acestea constituie probleme litigioase se pot elibera numai la cererea

● „**Flacăra**” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Liniaștea nu e întîmplătoare. Pentru ea se muncește!

Munca lor e o muncă grea, fără îndoială. Și de felul cum ei se străduiesc să îndeplinească îndatoririle atât de numeroase ale acestei munci depinde în cele din urmă chiar acel tonic sentiment de siguranță pe care-l trăim zilnic atîta vreme cît știm că ei, oamenii în uniformă gri-bleu, își fac datoria. Mai știm, fiecare dintre noi, că pe lângă spiritul de vigilență și responsabilitate, pe lângă fermitatea și profesionalismul ce-i caracterizează, munca lor se împlinește cu adevărat printr-o colaborare cu opinia publică și implică în proporții diferite, de la caz la caz, sprijinul oricărui cetățean cinstit din această țară. Căci munca lor, a lucrătorilor de miliție, este o muncă de interes general. Doar astfel poate fi definit efortul de a veghea în permanență și în mod calificat la respectul legii și ordinii, la păstrarea liniștii și bunurilor cetățeanului și ale statului?

În condițiile actuale, cînd se desfășoară o intensă muncă educativă în spiritul eticii și echității socialiste, al respectului față de principiile și normele de conviețuire socială, prevenirea și combaterea actelor de parazitism reprezintă — cum aflăm din gazeta „În slujba patriei” — o latură importantă în activitatea, bunăoară, a cadrelor de miliție din municipiul Drobeta Turnu Severin. Practica de-

monstrînd că și în acest oraș, ea și în alte locuri, elementele parazitare sînt în mod frecvent autorii unor infracțiuni cu un pericol social. Deși tînăr, avînd doar 23 de ani, sergentului major Emanoil Badea i s-a încredințat misiunea de-a asigura ordinea în piața „23 August”, acesta îndeplinindu-și sarcinile de serviciu, după cum aflăm, la cota unor înalte exigențe, fiind un om care se străduiește să dea principiului „datoria înainte de toate” dimensiunea faptei. Fie că a fost vorba de prinderea în flagrant delict a lui P. Romică, vechi „client” al miliției, în timp ce sustrăgea portmoneul unui cetățean, fie că a fost vorba de A. Petre sau U. Ion și alții de seama lor pe care i-a trimis în judecată, conform Decretului nr. 153/1970, pentru provocare de scandal, fie că a fost vorba de I. Florea din comuna Poiana Mare, județul Dolj, căruia i-a întocmit dosar penal pentru comiterea infracțiunii de speculă. Sesizat de către niște cetățeni că de la o fabrică de piine, din apropiere sînt sustrate însemnate cantități de produse, s-a deplasat de îndată la locul respectiv, împreună cu un coleg. Era ora 4,30 cînd de locul unde se aflau cei doi milițieni s-a apropiat un autoturism cu farurile stinse. Au sărit imediat și au blocat trecerea mașinii. La volan se afla o femeie, maga-

zioneră la fabrica de piine. În portbagaj, sacii cu produse sustrate.

Dar viața cuprinde, din păcate, și întîmplări a căror simplă relație face să-ți se strîngă inima. În fața unor asemenea întîmplări despre care e drept să spunem din capul locului că sînt destul de rare, parcă nu

Misiuni de fiecare zi

mai are nici o importanță, pentru noi, dacă lucrătorul de miliție reușește sau nu să-și reprime o firească emoție. Important rămîne doar faptul că el este dator să acționeze și acționează cu o răbdare parcă infinită, cu o știință exactă a profesiei și cu o limpezime de cuget de care depinde direct, în cele din urmă, succesul acțiunii lui. Iată, în alt colț de țară, la Odobesti, la sediul Miliției orașului a venit la un moment dat un anume N. Gheorghe ca să dea de știro despre

un fapt grav. Ca într-un vis urit, spunea el, chiar în acea zi, trecînd pe cîmp, la marginea unei plantații cu viță de vie o găsisem moartă pe-o vecină de-a lui. Maiorul Gheorghe Ocheșelu, șeful serviciului judiciar, s-a deplasat la locul faptei chiar în noaptea care a urmat acelei nefaste zile. Împrejurările erau însă de așa natură încît cercul banușilor, în loc să se restrîngă, se întindea tot mai mult. În timp ce s-a trecut, apoi, la reconstituirea celor precizate în declarația lui N. Gheorghe, șeful Miliției județului Vrancea, care sosise între timp la fața locului, a sesizat o neconcordanță. Acest fapt l-a determinat să reia dialogul cu semnatarul declarației, cerîndu-i să spună exact în ce loc se afla cînd a văzut-o pe victimă. După aceea l-a întrebat cu ce treburi venise în acel loc. Răspunsul putea să pară mulțumitor: omul venise acolo ca să rupă niște rugi. Dar cum acolo și nică prin preajmă nu era nici urmă de rugi, totul s-a limpezit pe dată, de parcă cineva ar fi luat celor prezenți un vâl de pe ochi. În cele din urmă a fost găsit și corpul delict, o bucată de lemn cu care autorul odioasei fapte o lovisse pe victimă, crezînd că are bani. Se înșelase. Femeia avea 70 de lei.

Da, au o muncă grea acești oameni în uniformă gri-bleu, și pentru munca lor ei nu așteaptă întotdeauna mulțumiri. Însă, citeodată, gestul de recunoștință

și mulțumire apare și el, și atunci bucuria lucrătorului de miliție e cu atît mai mare. Iată, de exemplu, pe adresa șefului Miliției județului Vaslui a sosit o scrisoare din partea lui Ioan Hulub, om al muncii la Ocolul silvic Brodoc. „Deunăzi, serie acesta, mă deplasam la Vaslui cu o mașină. La un moment dat s-a produs o pană de cauciuc. După remedierea ei de către șofer n-a mai durat mult pînă am intrat în oraș iar după ce-am coborît mi-am dat seama că-mi uitasem servietă în mașina aceea. Deoarece în servietă aveam mai multe acte de o valoare deosebită pentru mine și pentru instituția la care lucrez, m-am adresat miliției județene. Nu mică mi-a fost bucuria cînd a doua zi, chiar, servietă mi-a fost înmînată, împreună cu toate actele din ea, de către plutonierul adjutant Gheorghe Ciobotaru din cadrul serviciului circulației. Pentru opritivitatea și priceperea cu care a acționat în recuperarea servietei îi mulțumesc din inimă acestui om iar dumneavoastră, tovarășe comandant, vă exprim o vie recunoștință pentru preocuparea de-a vă instrui și educa în acest fel subordonații”.

Ca oameni în slujba oamenilor, mulțumirea lucrătorilor de miliție este aceea de a ști că și-au făcut datoria.

DUMITRU ELIADE ■

Inexplicabil și pe neașteptate, aproape 130 de macarale și poduri rulante au rămas fără contactorii de argint. Mai multe întreprinderi bucurestene au suferit diferite pierderi din cauza utilajelor care nu puteau fi folosite. La unele fuseseră furat contactorii, la altele întreg tabloul de siguranță. Mai multe dosare purtau pe copertile lor inițialele A.N. adică autori necunoscuți. Din unele întreprinderi din Capitală și din țară dispăruse o mare cantitate de argint industrial. Cele mai vitregite erau Conect, Uzinele 23 August, Întreprinderea de Utilaj Transport, Contactorii și electrozii de argint dispăruți reprezentau produse de valoare, realizate cu materie primă din import și absența lor, pe lângă valoarea în sine, genera alte pagube produse prin staționarea utilajelor. Ce legătură au toate acestea cu Nufărul? Aparent nici una. Și totuși există. La începutul anului 1984, în plină iarnă, apare o reclamație de tentativă de viol și tîlhărie, o poveste aproape banală. Dar cum mai mulți cetățeni sesizaseră organele de miliție în legătură cu afacerile necurate care se petrec în anumite locuri, la care participă cam aceleași persoane, Inspectoratul general al Miliției a preluat acest „stupid” incident pentru simplul fapt că prea multe fire de aur și argint duceau spre aceiași oameni. Așa s-a născut „Nufărul”. Legătura

e simplă. Vine chiar de la denumirea cunoscutei unități de servicii către populație. Numai că de data aceasta nu era vorba de curățit îmbrăcăminte, ci de locuri și oameni, adică o curățenie morală. Cei implicați în tentativa de viol din cartierul Pantelimon din București erau niște bărbați din Sectorul agricol Ilfov, Virgil Brătianu, zis Biru, proprietarul unei vile cu etaj un fel de bulibașă care locuia într-o magazie din vecinătatea impunătoare case, intrase și-n folclorul traficanților de argint și aur, dar apărea și în depozitiile mai multor cetățeni. Biru vinde și Biru cumpără. Nu orice. Metal și iar metal. Prea mulți oameni se legau într-o poveste incredibilă, incurcată, cu îte pierdute, cu paraziți, fraieri, hoți, naivi, o adevărată adunătură de pierde vară care lenevea la soare și noaptea devenea activă, dădea spargerii în întreprinderi, cumpăra, vindea, juca totul la cărți și o lua iar de la capăt. Conturată și prin prisma marilor pagube provocate economic, sarcina lucrătorilor de miliție nu a fost de loc ușoară. Sub conducerea Inspectoratului General al Miliției, șapte ofițeri de la direcția economică și de la direcția cercetări penale au lucrat intens la descoperirea unei complicate rețele de hoți, traficanți de metale prețioase, bijutieri și afaceriști, în care erau înodați peste 130 de indivizi care comi-

seseră 289 de fapte penale în 28 de întreprinderi cu o consecință în plan financiar de 4770 000 lei. E greu să faci lumină într-o asemenea poveste, cu mulți dispăruți, cu mulți indivizi cunoscuți mai mult după porecle, cu decedați și transfugi, cu persoane din străină-

Nufărul, operație de curățire

tate care valorificau peste graniță importante cantități de argint industrial sustras din întreprinderile afectate. Toată povestea se învîrtea în jurul citorva pionii. Unul era Biru adică Bulibașa. Un altul era Piedone. Un ins masiv, cu barbă, mare amator de poker și barbut, prieten cu Cap de Cal (Gheorghe Gheorgho), cu Aurică Chioru (Alexandru Bureață), cu Nie (Ion Nanu) și cu o întreagă plevoșcă amatoare de ciștiguri fără muncă. Acest Ion Răduț, zis Piedone, lucra la Întreprinderea Conect din București. Pe hirtii figura ca muncitor necalificat, dar în viața de toate zilele se dădea mare merceolog.

În fine, cam astfel de biografii aveau mai toți cei implicați în această tenebroasă afacere. Paraziți pe de-a-ntregul sau pe jumătate, locul de muncă folosit ca paravan sau speraciu spre a pătrunde la averea obștii din care se înfruntau hulpav amăgiți de iluzia că traiul acesta ar putea dura. S-au înșelat cum se înșală toți cei ce gîndesc și fac ca ei.

Cu eforturi susținute în care și-au folosit întreaga pricepere și mijloacele de care dispun organele de miliție, împreună cu cele ale procuraturii și financiar-bancare au dat la iveală toate implicațiile cazului. S-au strîns probe indubitabile, au fost conturate cu exactitate toate încrengăturile afacerii, s-au stabilit vinovații și partea de vinovăție a fiecăruia dintre ei.

Încet, încet a căzut toată fi-

liera. S-a spart și echipa celor care au devalizat macaralele și podurile rulante. Dacă socotim că în această poveste intitulată „Nufărul” sînt implicați mulți indivizi, cei mai mulți fără căpătii sau puși pe căpătială, atunci avem imaginea aproximativă a întregului tablou de infracțiuni. Cum ele sînt grave, pedepsele vor fi pe măsură. În schimb, întreprinderile au liniște. A fost recuperat întregul prejudiciu. Cuibul de infractori s-a risipit, cetățenii au liniște iar macaralele și podurile rulante au scăpat de mecanicii nocturni care le ușurau de argint. Dar asta a însemnat săptămîni și luni de muncă, zi și noapte, pentru ca acum, cînd se împarte răsplata, cîțiva oameni devotați să poată spune ne-am făcut datoria.

CORNEL NISTORESCU ■

3 — 1 cu Norvegia

Tot mai obișnuiți cu partidele oficiale, în care miza tenso-nează și jucători și public, parcă nu mai gustăm ca altădată meciurile amicale, care pot aduce orice fără să ne entuziasmăm prea tare. Într-un fel, asta a fost și soarta întâlnirii de miercuri, de pe „23 August”, care nu numai că a dat câștig de cauză (pe merit) fotbalistilor tricolori, învingători cu 3-1, dar a și oferit, îndeobște în prima repriză, câteva faze de aleasă tinută, constituindu-se în ceea ce am numi un test util. Până la pauză, cu 7 jucători de la Steaua (Iovan, Bumbescu la debut, Belodedici, Stoica, Băloni, Lăcătuș, Pițurcă), jucătorii noștri au dominat clar, punind în evidență inferioritatea adversarului destul de incomod (dar sportiv), care ne-a lămurit, chiar dacă numai parțial, cum de-a reușit să întrecă (în ultima vreme) selecționate prestigioase ca cele ale Italiei (în deplasare!), Argentinei și Danemarcei. Jucul tricolorilor a fost coerent, cursiv și eficient, aplombul lui Pițurcă (susținut de un Lăcătuș irezistibil dar, din păcate, recalitrant) materializându-se prin două goluri: cel dintâi din penalty, după ce Pițurcă însuși fusese „agățat” în careu, celălalt grație unei execuții superbe, reluare din volă și din întoarcere sub bară.

După pauză, urmărind să-i menajeze pe componenții campionatului continental, antrenorii Mircea Lucescu și, ca nouitate, Anghel Iordănescu au renunțat, pe rând, la Bumbescu, Stoica și Belodedici, dar și la Moraru și Rednic, înlocuindu-i cu Nicolae, Mateuț, Movilă, Lung și Balint, ceea ce, în mod firesc, a imprimat evoluției tricolorilor o tentă de rodaj. N-am văzut însă nimic rău în asta. Pe de-o parte că jucătorii Stelei, atit de solicitați în acest sezon, au în față încă o serie de meciuri (în campionat și în cupă), pe de alta că asta, și nu altul, e rostul unui amical, să permită tehnicienilor o trecere în revistă a posibilităților unui număr cit mai mare de eventuali titulari. Chiar dacă în acest interval prestația fotbalistilor români n-a mai avut inspirația și expresia din primele 45 de minute, dovadă că repriza s-a

și încheiat la egalitate (oaspeții marcând din 11 metri, prin Sundby, iar Mateuț fixând scorul la 3-1 cu câteva clipe înaintea fluierului final), tot n-am înțeles reacția unor spectatori, e drept puțini, care au dezaprobat, apariția noilor intrări! Parcă pentru a-i readuce cu picioarele pe pământ și a le demonstra că greșesc, tinărul Mateuț a realizat, în minutul 90, un „număr personal” de excepție, inserând după ce a driblat tot ce i-a ieșit în cale, inclusiv pe portarul Thorivedt! Am spus-o și o repetăm: interesele echipei reprezentative, pe care o așteptăm (din septembrie) o nouă și dificilă campanie europeană, trebuie privite cu maximă responsabilitate, directorul tehnic (și secundul lui) avind obligația să cîntărească de mai multe ori pentru a hotărî o singură dată! În această treabă, care numai simplă nu e, n-au ce căuta nici orgoliile și nici sentimentalismele, naționala trebuie să fie, cu adevărat, echipa cea mai bună a fotbalului românesc. Salutînd încă o dată superba performanță a Stelei, care a impus modificări esențiale și în structura selecționatului, se cuvine (opinăm) să-i acordăm credit în continuare lui Mircea Lucescu, fie și pentru simplul motiv că, la ora actuală, el se ocupă de asta și, implicit, el răspunde.

Revenind la partida cu Norvegia, formație care a deplasat la București toată pleida ei de internaționali „europeni” (din R.F.G., Franța, Suedia etc.), să mai spunem o dată că, pe lângă ea a folosit, ea a însemnat și o victorie limpede și, toamnă de aceea, îmbucurătoare. Nădăjdum că, analizînd-o, antrenorii vor trage toate învățămintele necesare, pentru ca meciurile din viitoarele preliminarii pentru C.E. să-i găsească pe fotbalistii tricolori reuniți într-o „familie” solidă, dispuși să se angajeze cu toată ambiția, cu întreaga energie într-o bătălie care numai ușoară nu se anunță. Dar cum pină în septembrie mai e, vom mai avea prilejul să discutăm pe această temă.

VIDIU IOANIȚOIA ■

Fotbalist de clasă și exemplu de dăruire, Băloni a ajuns miercuri la a 90-a prezentă în națională. Felicitări și succes în continuare!

Tot mai sigur pe el și mai elegant în intervenții, Bumbescu a debutat în echipa reprezentativă sub cele mai frumoase auspicii.

Fotografii de: PAUL AGARICI ■

— Tovarășe profesor Mihai Bădescu, în calitate de secretar adjuncț al federației de box, ati condus delegația pugilistilor noștri la mondialele de la Reno, din Statele Unite. Înainte de a vă invita la o analiză a comportării boxerilor români, v-aș întreba altceva: de ce ne-am prezentat cu numai 4 sportivi de vreme ce, din câte știu, au făcut deplasarea 5?

— Datorită întîrzierii avionului, care a plecat spre New York, de la Praga, cu două ore după grafic, dar și datorită declarării tragerii la sorti. Cristian Morea de la 51 de kilograme n-a mai putut fi înscris, e rămînînd să participe la mondiale în calitate de spectatori!

— Nu se putea găsi o soluție pentru a se alina la timp? Se cunoaște doar că avioanele mai întîrzie!

— Prin San Francisco, noi am sosit la Reno, în Nevada, la ora 15, ora locală, la care era prevăzută și tragera la sorti. Numai că, spre surprinderea noastră, organizatorii o devansaseră pentru 11! Firește, am întreprins toate diligentele necesare, dar nu ni s-a dat cîștig de cauză.

— Si așa am rămas în concurs doar cu Marcelică Tudorciu la 54 de kilograme, cu Nicolae Talpos la 57, cu Daniel Măieran la 60 și cu Ștefan Driscu la 67. De ce cu numai 4 boxeri?

— În condițiile în care alți 4, Maricescu, Obreja, Stan și Borneșcu, se găseau în stare de suspendare, Biroul federal a scotit că, în lipsa unei valori care să fie competitive, nu trebuie să deplasăm o echipă completă sau măcar mai numeroasă. As dori să precizez că, la un moment dat, s-a pus chiar problema să absentăm de la mondiale, în discuție intrînd și costul ridicat al transportului, singurul pe care l-am suportat. Pînă la urmă, cu 3 voturi pentru și două contra Biroul federal a decis participarea. Poate nu e lipsit de interes să amintesc că însuși președintele federației, Gheorghe Guriev, a fost împotriva.

— Ca să lămurim acest aspect: care e opinia dumneavoastră, am făcut bine că am participat?

— Sint tentat să răspund afirmativ.

— De ce? Cum argumentați?

— Cu excepția lui Talpos, ceilalți 3 sint foarte tineri, născuți în 1967, Tudorciu și Măieran fiind, reamintesc, campioni mondiali de tineret. Consider că experiența acumulată la Reno, cu toate peripețiile de acolo, le-a prins bine. Nu numai atât: în cea mai selectă companie cu puțință, s-au lămurit și ei că au valoare.

— Poate teoretic, căci practic... Tudorciu și Driscu au pierdut din primul meci, Talpos din al doilea și Măieran din al treilea, bilanțul fiind zero medalii! Apropo: ce obiectiv își propusese federația?

— O medalie de bronz.

— Obiectiv modest și chiar și el neîndeplinit! Dumneavoastră însă ati fost la Reno și stiti mai bine cum s-au petrecut lucrurile! Vă ascult.

— S-o luăm metodic. După opinia mea, Tudorciu cîștigase înțînirea cu cubanezul Mesa, ca să nu mai vorbesc că Măieran, după ce trecuse de japonezul Takeyu-

chi și de americanul Vincent, l-a bătut clar pe viitorul campion mondial, Horta! Dealțul, Horta a fost marele beneficiar al unui mod straniu de a arbitra. Lui s-au oferit toate victoriile, inclusiv finala, cu 3-2, deși a pierdut de fiecare dată! Vă rog să mă credeți: n-am crezut nici o clipă că Măieran ar putea fi dat invins! Si n-a fost doar impresia mea, din moment ce, la azul deciziei, spectatorii si-au manifestat vehement dezaprobarea.

**Cum a fost
la mondialele
de box de la Reno?
„Ne-au scăpat
printre degete
două medalii”
De ce n-a concu-
rat Cristian Morea?
Un obiectiv modest, dar
și acela neîndeplinit!
„Boxul nostru e în
curs de renaștere” Oare?**

— Ce intelegeti prin mod straniu de a arbitra?

— Decizii neconforme cu realitatea din ring au barat, în general, accesul europenilor către medalii. Pugilistii din R.D.G., de pildă, au fost privați clar de două titluri, după cum nedreptății am fost și noi, si sovieticii, și francezii. Lucrurile au luat o întorsătură atît de gravă încît, înaintea semifinalelor, câteva delegații europene au fost pe punctul de a se retrage!

— Asta s-a întîmplat, înteleg, dar de ce?

— Fiecare meci a fost condus de 5 arbitri, cu regula, neîncălcată, de a nu fi 2 din același continent! N-as putea preciza ce jocuri s-au făcut în culise, dar mi-a sărit în ochi faptul că, la absolut toate deciziile de 3-2, arbitrii europeni s-au aflat în minoritate! Au mai existat cazuri, o multime, cînd între un punctaj și altul erau diferite de 5-6 puncte, inadmisibile la un corp de arbitri ce aduna, cel puțin în teorie, pe cei mai buni dintre cei mai buni.

— N-a contestat nimeni?

— Ba da, dar fără folos. Încă mai mult: dacă la europene o serie de arbitri au fost, pentru o eroare flagrantă, sancționați unii dintre ei chiar opriti de la meciuri, la mondiale nu s-a mai întîmplat așa!

— Nu mi-ati spus nimic de Talpos și de Driscu.

— După o partidă fără istoric cu francezul Murin, Talpos a pierdut la Sollet, iar Driscu a

cedat de la început, fiind invins de campionul european Schmitz. Antrenorul coordonator al lotului, Eustatiu Mărgărit, l-a văzut învingător pe Driscu, dar părerea mea e că a pierdut.

— Stiti povestea cu birna și cu paiful?

— Nu cred că are vreo legătură.

— Tovarășe profesor Bădescu, care e punctul de vedere al federației în ceea ce-l privește pe Eustatiu Mărgărit?

— N-as vrea să mă bag. — Cum doriți, e dreptul dumneavoastră să vă exprimați sau nu.

— Eustatiu Mărgărit, fost mare boxer și, în prezent, conferențiar la I.E.F.S., e fără îndoială un excelent teoretician. Dar de lucrător, a lucrat mai puțin. E poate și motivul pentru care nu tine totdeauna seama și de opiniile altora. De exemplu: Colegiul de antrenori i-a propus pentru lotul național pe Mihăilă, Răcaru Iancu sau Amzer, dar Eustatiu Mărgărit a făcut ce-a făcut ca să nu-i includă! Consider, ca să vă răspund mai direct la întrebare, că pregătirea pe care o asigură Eustatiu Mărgărit pugilistilor din lot, ajutat fiind de Ion Popa, Emil Popa și Calistrat Cutov, ar putea fi serios îmbunătățită.

— Dacă Reno e la altitudine, la 1400 de metri, de ce boxerii noștri s-au antrenat la Sfintu Gheorghe și nu, să zic, la Piatra Arsă, unde există o frumoasă bază sportivă?

— Inițial, antrenorul coordonator a optat pentru Forban după care și-a schimbat intențiile și s-a gîndit, si ci, la Piatra Arsă. În final însă după ce rezolvasem toate chestiunile administrative, a întors-o și a rămas la Sfintu Gheorghe.

— Iată, da, un om consecvent! Alceva: care e situația la zi a celor 4 pugilisti suspendați? S-o luăm chiar mai dinapoi: de ce-au fost ei sancționați?

— Pentru culpe oarecum asemănătoare: neseriozitate în pregătire, acte de indisciplină etc. Am hotărît, si cred că am procedat corect, să nu mai închidem ochii, depășind stadiul jumătăților de măsură. Suspendarea lui Borneșcu, pe un an, expiră la 1 iunie. Ceilalți 3 ar mai avea un an, dar Biroul federal a căzut de acord să ceară C.N.E.F.S. să li se permită să participe, tot de la 1 iunie, în competițiile interne.

— Federatia cedează?

— Sint semne că anul petrecut în afara ringului i-a învățat minte. Judecata noastră e alta: cum s-ar putea conta, eventual, pe ei la europenele din mai 1987, să le mai dăm o șansă. Fără discuție, ultima.

— Care ar fi, si cu asta închei, concluzia finală după mondialele de la Reno?

— Că ne-au scăpat printre degete două medalii.

— Să stringem pumnii, nu, tovarășe Bădescu?

— Notati așa: generația tină, a lui Măieran și a celorlalți, e foarte talentată. Dacă va intelege să muncească mai mult, va culege, cit de curînd, roadele. Boxul nostru e în curs de revenire.

— Așa să fie. Vă mulțumesc.

I. OVIDIU ■

Soferii autobuzelor care transportau muncitorii la uzinele din apropiere, oarecu pe rînd în dreptul mastodontului răsturnat, care părea, la prima vedere, un vehicul spațial din filmele științifico-fantastice. „Ca să vezi cit de mult deformează întinerii imaginiile”, remarcă un tinăr operator la centrala electrică, fără a se adresa cuiva anume. Toti soferii, pasagerii corobor din masini si se îndreptau în fugă spre autovehiculul aflat în santul larg al drumului, cu roțile în sus. Din spate spatioasa cabină, adusă ca urmare a lovirii capului de pod, în stare de balot de fier vechi, gata de expediat pentru rețovire, se auzea un geamăt de durere. Din cînd în cînd si din ce în ce mai slab, omul se adresa celor din jurul masinii: „Salvați-mă, oameni buni, am patru copii. Nu mă lasati să mor”. Oamenii făceau tot ce puteau pentru a-l scoate pe sofer din teribila capcană în care căzuse, dar în zadar. „Degeaba, cu miunile goale ori chiar cu firavele scule de care dispunem, nu-l putem degaja de tabla groasă care l-a înconjurat din toate părțile, ca un giulgiu de moarte”, remarcă o tinărie. „Situația nu-i disperată, nu-i fără leșire, dar ne trebuie unele potrivite si, din păcate, nu dispunem decît de două leviere anemice”, sublinie inginerul Roman.

sef de sectie la uzina de utilaj greu. Ingerul nu renunță. Coboră din nou în santul destul de adine al soselei, pentru a examina încă o dată ce s-a întîmplat cu cabina si ce fel de avarii s-au produs. Ondulațiile puternice de tablă în apropierea usii au blocat-o pur și simplu. Doar tăierea ei cu aparatul de sudură ar elibera omul din captivitate. Soferul probabil a leșinat, se aud doar niste gemete. Dintr-o sticlă pe care i-o dă cineva din apropiere, Roman udă batista cu care isi sterge fruntea infierbîntată. Reusește să facă acest lucru prin spațiul rămas liber ca urmare a spargerii ferestrei cabinii. „Cum de nu ne-a dat prin minte să-l scoatem pe fereastră?”, reflectă inginerul. „Omul, spune-mi ce te doare? Unde simți durerile? În ce parte a corpului?” „Doar le-am spus si celorlalți care s-au ingrămădit la fereastră, dar fără folos”, răspunde rînitul cu glas sfîșit. „Mă dor groaznic picioarele. Cred că mi sînt prinse între coloana volanului indoită și rulmentul frinei de miță. Sinteti om de suflet. Vă implor să mă ajutați. Cred că pierd si sînge. Sint ceva ud si cleios la picioare”. „Ce să-ti spun. Tine-te tare, eu plec la uzină cu un autoturism după oameni si scule. Mă întorc cit se poate de repede. Pînă atunci ia pastilele astea. Iți vor

mai potoli durerile”. Roman duce sticla la gura omului, care bea cu lăcomie. „Am plecat. Ai încredere în noi!”

În apropierea cabinii se află un om îmbrăcat în salopetă. Un tip de Hercule. Înalt, solid, cu niste cute adinci în obrazul bronzat de soare. A ascultat convorbirea dintre inginer si

Cronica șoselei

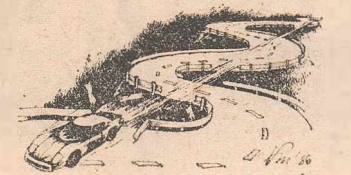
CAPTIVUL

soferul prizonier. Roman rămîne puțin surprins cînd, urcînd panta santului, se pomenește drept în fața cu uriasul. „Ati făcut bine că i-ati dat calmantele, dar... as vrea să vă consult. Nu credeti că cealaltă usă a cabinii poate ceda mai ușor?” „Haj să vedem!” „Se dovedeste că Hercule are dreptate. La a treia lovitură cu barosul cu care e înarmat uriasul, broasca cedează si usa se deschide. Acum salvatorii au în fata ochilor „fata nevăzută a lunii”, să zicem așa, picioarele bietului sofer prinse ca într-un clește de coloana puternic indoită a volanului și rulmentul cu pricina.

Probabil că picioarele îi sint fracturate. „Grăbiți-vă, oameni buni, că nu mai pot îndura durerile”, lansează din nou un S.O.S. soferul. „Tovarășe inginer, pină veniti dv., eu m-as apuca de treabă. Ce ziceti?” „Adică ce treabă? Nu inteleg”. „Păi să încere să-i degaiez picioarele”. „N-am nimic contra, numai că trebuie să fii foarte atent. Să nu cumva să-l lovesti. Atunci răul ar fi si mai mare. Eu am fugit!” Uriasul lovește cu precizie în metalul care se pare că nu se va lăsa invins ușor. După jumătate de ora coloana cedează, se sparge. Picioarele soferului sint eliberate din teribila menșină. Omul leșină din nou. Apoi isi revine. Mina-i vîlăguită stringe ușor degetele uriasului. „Iți mulțumesc, tovarășe! Ce crezi, scap cu viață?” „Nici nu mă indoiesc. Uite, inginerul a venit cu salvarea. Am reusit, tovarășe Roman. De scule nu mai e nevoie, dar de salvare, da”. „Bravo, uriasule, făcărăm o treabă bună, în care rolul principal, recunosc, l-ai avut dumneata!” „Parcă despre asta-i vorba? Bine e-am reusit să-l scoatem din capcană”. Omul a fost scos cu precauție din cabină si dus la spital. După trei luni de la dată întîmplării, soferul a reusit, acum citeva zile, să facă primii pasi, sprijinindu-se de baston.

„Mă-ntrebati cum a fost?eram la volan, înapoiindu-mă dintr-o delegatie. Aduceam cam de la 300 de km trei tone de otel socialist. Pleasem pe la sapte seara de la denozit. A durat mult întocmirea formalităților. Mi-am propus să ajung dimineața acasă. Nu-i vorba, de la uzină mi dăduseră două zile pentru această cursă. Dar stiti dv., omul uneori e lăcom, nechibzuit. Mi-am zis, să-mi rămînă o zi. Aveam de săpat grădina. La iesirea din orasul dv., oboseala m-a biruit. Am adormit la volan. Mai departe stiti ce s-a întîmplat. Noroc cu inimosii dv. de la uzina de utilaj greu. Altfel, cu singele pe care-l pierdusem, dacă se mai întîrziea nu prea mult, mă prăpădeam. Nu mai aveți cu cine discuta acum?”

VICTOR BEDA ■

VIRGIL MILITARU ■

TRENURI VIN, TRENURI PLEACĂ, GARA RĂMINE

Privită din „turnul” civilizației noastre la zi, gara — acest „punct de frontieră” al oricărei localități — ne apare drept unul din bunurile cele mai de preț, intrat demult în contul necesităților civice firești. În perspectiva viitorului, transporturile feroviare sînt una din cele mai salutare soluții pentru economia de carburanți obținuți din petrol. În ultimele două cincinale, ca și în cel de al 8-lea, în care ne aflăm, transportul pe calea ferată, atât de mărfuri cit și de călători, va înregistra, conform Directivelor Congresului al XIII-lea, o progresie importantă. Gările vor fi deci tot mai asaltate și în consecință vor trebui să facă față unor cerințe tot mai sporite ale călătorilor. În context — un context dublat de un altul, al prevederilor pentru creșterea nivelului nostru de viață și de civilizație — acest „pasaj” spre tumultul și viața unui oraș, exprimă o așteptare însoțită de grija pentru cetățean, pentru satisfacerea nevoilor lui, pentru asigurarea unui grad de confort corespunzător. Prin urmare, ce condiții și ce nivel de servicii ne asigură azi gările orașelor, față în față cu obligațiile pe care le au?

Reporterii noștri au fost martori oculari în 6 orașe ale țării. Urmăriți relațiile lor.

BUCUREȘTI:

Inima feroviară a țării

S-a spus că pentru locuitorii multor orașe, mai ales pentru cei din așezările nu prea mari, gara înseamnă un fel de țărnamărie, locul unde chiar și cei care nu călătoresc percep chemarea departărilor, se simt în contact cu restul lumii. Nu este cazul bucureștenilor. Ei au dispus mereu de suficiente mijloace și modalități de comunicare cu cei de dincolo de fruntăriile metropolei pentru ca gara să nu li se mai pară unica fereastră spre univers. Și totuși, cînd noi, cei ce trăim în orașul de pe malurile Dimboviței, recităm delicioasele scrieri caragialești legate de Gara de Nord bucureșteană (dată în exploatare, în prima ei configurație, în 1872) și de călătoria cu trenul, scrieri cărora trecerea timpului le-a estompat sarcasmul, făcîndu-le chiar deutoase, cînd ne vine în minte debutul călătoriei lui nea Costică la Berlin, din pe nedrept uitatul film „Visul lui Tânase”, ori, pur și simplu, cînd cu un prilej sau altul nimerim la GARĂ, la Gara de Nord adică, inima ne bate mai tare și ne cuprînde un nestăvilit dor de ducă.

Pentru a pătrunde astăzi în această gară călătorul trebuie să dea adevărate bătălii, să cucerească gara — ca pe o redută. Lăsînd la o parte șantierul Metroului, care blochează latura dinspre Calea Griviței și o parte din cea dinspre Hotel Nord, și vizînd la vremea cînd aceste lucrări se vor fi terminat, gara este în celelalte margini ale ei încinsă cu bătălii ermetice de automobile ce fac pătrunderea în interior deosebit de dificilă. Nu e vorba de mașinile celor care, după cum este normal, vin să aducă ori să ia pe cineva de la gară, ci de automobile aparținînd călătorilor din blocurile învecinate, autoturismele care stau acolo gospodărește, țepăn, nemîșcate zile și săptămîni, cu husa pe ele (în partea dinspre bulevardul Dinicu Golescu), sau de vehicule aflate în parcare cu plată (în partea dinspre statuia Eroilor C.F.R.). Mirare este că această parcare își are semnul distinctiv exact alături de un alt semn care indică... oprirea interzisă! Totodată, vizavi de sediul Direcției Regionale C.F.R. s-a in-

temelat o parcare de facto a T.I.R.-urilor din provincie, împrejurare care contribuie la îngustarea și mai pronunțată a căilor de acces către gară. Să mai adăugăm că toate aceste parcări și staționări poluează spațiile respective (ulei, anti-gel, lichid de frînă s.a.). Or, în mod normal, la traficul imens care se face prin Gara de Nord, spațiile din jur trebuie să fie libere, să se poată circula cu ușurință.

Iată-ne însă, în cele din urmă, în interiorul impunătorului edificiu, atât de familiar bucureștenilor. Ce se întîmplă aici?

Deși Gara de Nord funcționează, ca și suratele ei mai mici, non stop, după „ora zero” — limbaul celerist este aici la el acasă — se remarcă o anumită potolire a iuresului obișnuit. Intră acum în funcțiune personalul de serviciu. Săliile de așteptare sînt temporar evacuate de călători, măturate și spălate. Același lucru se întîmplă cu holurile caselor de bilete, cu persoanelor și cu celelalte spații ale gării. Se efectuează revizii, reparații, diverse amenajări. Sînt orele „mici”, dificile pentru călători, care moțăie sau dorm de-a bindecu prin săliile de așteptare. O învioreare se produce pe la ora 5 — încep să circule „mijloacele de transport în comun” (să folosim din nou limbaul oficial). La ora 6 gara se însuflețește simțitor, pentru ca spre 11 să fie deja înghesuială; aceasta va crește mereu și nu va slăbi decît spre miezul nopții.

Proaspăt zugrăvită, curată, Gara de Nord face o bună impresie. Călătorii au la dispoziție mai multe camere pentru bagaje de mină, unde pot depune și de unde pot scoate valizele sau coletele aproape fără coadă. Informația este larg accesibilă: prin terminale, prin megafone și individual, la ghișee. Săliile de așteptare sînt, de asemenea, bine amenajate (totuși, n-am înțeles de ce la clasa I fotoliile sînt tari ca piatra; în ceea ce privește scaunele de plastic de la clasa a II-a, ele trebuie, fără discuție, curățate), iar complexul „mama și copilul” poate servi ca model. Cel aflat în gară poate să-și procure și flori — însă vinzătorii de aici lipsește des și pe timp destul de lung —, și presă, și medicamente, și obiecte de toaletă, și de-ale gurii. Intrucît restaurantul se află încă în renovare, tot ce ține de alimentație cade în seama chioșcurilor din holuri și de pe persoane (unele din aceste chioșcuri se numesc „bufete”) aparținînd

I.A.P.L. Amzei, cu program de la 6 la 24.

Imediat după deschidere, la „bufete” nu se găsește decît dulciuri, dar oamenii iau și din acestea — ruladă cu magiun, mai o ciocolată, o plăcintă cu mere. După un timp, care variază între două și cinci ore, „bufetele” și chioșcurile sînt aprovizionate cu produse „de bucătărie” (așa se numesc ele pe plan local): ficat de vită, drob de porc, șnițel de porc, pește prăjit, chiftele de pește. Vinzătorii cu care am stat de vorbă (Alexandrina Manea, Maria Iosif, Ion Stănescu) ne asigură că aceste produse „de bucătărie” ajung pînă la terminarea programului. Ar fi însă necesară sincronizarea aducerii „bucătăriei” cu aducerea pîinii sau a chiflilor. Ca răcoritoare, „bufetele” vînd citronadă, care, ce-i drept, nu prea răcorește, instalațiile de răcire fiind cam defecte. Dar nici așa, căldicică, nu se aduce suficient, uneori se termină în 2-3 ore.

Considerăm că I.A.P.L. Amzei ar putea fi înființată în incinta gării un bufet (unul adevărat, nu un chioșc) cu program non stop, așa cum a mai fost, de altfel, Gara de Nord o merită din plin.

Dacă au mai mult de două bagaje nu prea grele, călătorii; fie că sosesc în Capitală, fie că pleacă, trebuie să dea bătălia căruciorului. În general, cu excepția orelor mici, la care ne-am referit, nu există niciodată un cărucior liber. Locurile în care aceste ustensile ar trebui să se afle sînt iesirile spre Dinicu Golescu și spre „coloană”. Insa cărucioarele nu rămîn niciodată aici, pentru că sînt „preluate din mers”: cel ce împinge un cărucior cu bagaje are alături de el un „pretendent” care va pune stăpînire pe rivnitu obiect imediat. Ne-am întrebă cum procedează o persoană singură care are mai multe bagaje? Cine-i procură căruciorul? Oare n-ar fi mai nimerită, în gara-etalon a țării, existența unui corp bine organizat de transport (cărui) bagaje?

Sînt în funcțiune 300 de cărucioare, ne spune șeful gării, tovarășul Iulius Năstase. Ele sînt revizuite în fiecare tură. Cele defecte sînt retrase și în locul lor se pun altele, dintr-un stoc de rezervă de 50 de bucăți. Repararea celor defecte o face Secția de mecanizare a Regionalei C.F.R. București.

— Credeți că sînt suficiente pentru nevoile gării cărucioarele pe care le aveți?

— După părerea mea, da.

— Există opinia că nici momentul zugrăvirii gării în interior, nici culorile n-au fost bine alese.

— Parcă la alcătuirea echipei naționale nu este fiecare gata să pună mîna-n foc că formula lui e mai bună decît a selecționerului? Asta-i situația. Cu atît mai mult cu cit e vorba de culori — să ne amintim: *De gustibus et coloribus...* Noi însă, vă asigur, am procedat în cel mai riguros mod cu putință: s-au făcut, de către specialiști, mai multe variante, din care a fost aleasă, după credința mea, cea mai bună. Am izbutit să dăm gării un aspect mai cald, mai prietenos. N-am ales bine momentul fiindcă vine praf de la șantierele din jur. Dar poți lupta cu praful prin nclucrare? De praf vom scăpa nu-

mai cînd se vor include șantierele. Pînă atunci, va trebui să mai ștergem praful din cînd în cînd; se poate face ușor, pentru că vopseaua este în ulei.

— Considerați satisfăcătoare aprovizionarea alimentară prin chioșcuri?

— Chioșcurile nu se află în nici o relație de rudenie cu gara. Dar pentru că-și deslășoară activitatea în ograda noastră, ne interesează cum lucrează, firește. Cred că pot răspunde afirmativ la întrebarea dumneavoastră.

— Există ideea că spațiul ocupat acum de „Frizerie-Coafură” ar putea fi utilizat mai cu folos.

— Cum? În ce fel? Primim orice sugestie, și dacă ea se dovedește bună, o punem în practică. Socotesc însă că un salon de frizerie-coafură în gara nr. 1 a României este indispensabil.

— Planuri?

— Gara este foarte veche, făcută pentru gabaritul altor vremi (ultima amenajare importantă datează de acum o jumătate de secol, din 1936). Nevoile de astăzi sînt însă mult mai mari, de aceea e necesar ca gara să se dezvolte, să se extindă, să se modernizeze. Am început unele studii — se analizează traficul, fluxul călătorilor, alte elemente. Ne vom strădui în continuare să învioreăm clădirea, s-o facem mai primitoare, demnă poartă de intrare în Capitală și în țară.

★
In orele de vîrf ale zilelor obișnuite, și cu atît mai mult în timpul sărbătorilor, din cauza ocupării spațiilor din jurul clădirii, după cum am arătat, din cauza mulțimii de călători (n-ai unde să arunci un băț de chibrit!), la nivelul lui 1986 și nu al lui 1936, din cauza îngustimii peretelor, unde se produc adevărate busculade și gîtuiri ale fluxului circulației, Gara de Nord bucureșteană pur și simplu se sufocă. Și ne întrebăm dacă dezvoltarea și civilizarea corespunzătoare a altor gări din București, astfel încît ele să devină gări mari și nu simple halte de țară, n-ar constitui, alături de modernizările care se preconizează chiar la Nord, o cale de descongestionare a primei gări a țării.

ION D. GOIA ■

BRAȘOV:

„Nu e legal dar... ne facem că nu vedem”

Un om nu merge într-o gară de plăcere, ca la un muzeu, de pildă. Este împins de treburi. Cum este găzduit călătorul aflat între două trenuri, cum este întîmpinat (și ajutat!) cel care, odată ajuns la capătul călătoriei, trebuie să o pornescă spre inima orașului? Cum reușește o gară ce servește o mare zonă turistică, precum cea a Brașovului, să facă față solicitărilor extrem de numeroase și de diverse, avînd în vedere că este totodată și un important nod de cale ferată al țării? Discuția o purtăm cu șeful coordonator al stației, ing. Florian Crețu.

Gara Brașovului, construcție nouă, ultramodernă, rămîne o unitate de referință. Aspectul ei impune. Hol spațios în care poți găsi un ziar, o floare, un medicament, ceva dulce, o țigară, după cum, sus, la etaj, o carte, o hartă, un pic, o vedere sau nimicurile atît de necesare pentru igienă (un săpun, o periuță, o pastă etc.). Tot acolo, admirî „mini-grădina” cu plante exotice, îngrijită pe o întregă aripă a etajului. Cit privește săliile de așteptare — clasa I și a II-a — sînt curate, vesede, frumos decorate cu panouri mari înfățișînd imagini din țară, ale Brașovului turistic... Sala „Mama și copilul”, are, la rîndul ei, un spațiu adecvat, civilizat. Tot la etaj se află intrările în Restaurant și Autoservire, ambele aparținînd O.N.T. Carpați. Spre numeroasele persoane, la care ajungi prin pasajul subteran, te îndrumă plăcuțe cu săgeți indicatoare, iar pe persoane, chioșcuri comerciale pentru cumpărături din mers...

Aceasta este partea frumoasă a lucrurilor! Pentru că mai există și o altă, bine cunoscută și de interlocutorul nostru. În Brașov, dacă ai neșansa să cobori încercat cu bagaje (și cite astfel de... neșanse nu se consumă zilnic!), riști să prinzi rădăcini pe linia unde ai debarcat. Trebuie să cobori scări, să parcurgi subterana, holul, spațiul pînă la taxiuri (prea puține față de solicitări, ceea ce ar face deosebit de utilă, și în Brașov, experiența bucureșteană cu Maxi-taxi!). Nu ai cum să te urmești. Sigur că s-ar putea introduce și aici — problema fiind discutată de nenumărate ori! — sistemul Gării de Nord din București — cărucioarele. Chiar dacă scările pasajului aparent nu permit. Și totuși, sînt punțile de trecere peste linie, ce pot fi folosite. Dar cărucioarele — ne spune coordonatorul stației — sînt obiecte de inventar care costă foarte mult iar stația nu are lucrători care să supravegheze utilizarea lor corectă, nesustrăgerea acestora. „Totuși — își continuă șeful stației argumentul — cei cu bagaje numeroase ori foarte grele nu rămîn de izbeliște pînă la urmă. Cu electrotrecerile — și ale noastre, și ale PTTR-ului — celerității și scot din impas. E drept, nu e prea legal, dar țînd cont de improjurări ne facem și noi că nu vedem...” Rămînem la părerea că, punîndu-și mîntea la contribuție, gospodarii gării pot găsi și soluții legale.

Atacăm problema aglomerației de la casele de bilete în orele de vîrf (să zicem, 15,00—16,00. Sosea un rapid, sosea un accelerat, pleacă niște cursuri). Iar la clasele a II-a doar 4 case erau deschise (din 8!). „Am 7 caserite în concediu de maternitate” — da neputincios din umeri interlocoatorului. Și totuși, în zilele de sărbători legale asigurăm, pentru orele fierbinți, 5 case...”

Nu există nici un „Birou de informații” care să deservească turiștii, nici măcar o hartă a municipiului, nici un indicator privind hotelurile spre care să te îndrepti, sau numerele de telefon ale acestora. În urmă cu 3 ani s-a discutat ca O.N.T.-ul să se deschidă un astfel de birou, dar spațiului pe care l-a oferit stația, forul turistic l-a dat o altă destinație. De curînd s-a reziliat chiar contractul cu Centrala O.N.T. Carpați Brașov (fapt despre care directorul acesteia nu știe nimic!) cei ai gării hotărînd să deschidă, în spațiul respectiv, care, practic, e nefolosit, o nouă casă de bilete. Tocmai pentru evitarea aglomerației în orele de vîrf. E bine sau nu? Pînă una alta, călătorii au nevoie de case de bilete, turiștii au nevoie de informații...

GEORGETA ȘTEFANESCU ■

ORADEA:

Între flux și reflux

Mareele Gării centrale din Oradea se succed zilnic, într-o alternanță de flux și reflux, în funcție — firește — de orarul trenurilor menite să-i ducă și să-i aducă pe călători dinspre și spre destinațiile propuse. Cum ne informează inginerul Ioan Hirte, șeful coordonator al stației, în 24 de ore, „meca” celor care urcă este între 10.000 și 15.000 de călători, în afara celor care coboară, în total se ridică la 22.000—25.000”. Zilnic deci, 25.000 de oameni, populația unui oraș nu prea mic, își poartă pașii, interesele și nevoile pe persoanele, prin culoarele și săliile de așteptare ale acestui nod de cale ferată, apelînd și beneficiînd astfel (direct sau indirect) de serviciile lucrătorilor stației.

Afluența maximă se înregistrează dimineața, între orele 6.30—8.00, tînd 8 trenuri de călători sosesc și pornesc cu navetiști și turiști. Cu turiști din toată țara și din toată lumea cu destinația „Felix” și „I. Mai”. Stina de Vale sau alte urcșuri prin Munții Apuseni, ori cu cei care trec dincolo de graniță, știîndu-se că Oradea și Episcopia Bihor, din apropiere, sînt porți de frontieră. Al doilea moment de vîrf se situează între 12.00 și 15.30 al treilea între 18.00—20.30 iar ultimul, după care ciclul se reia, la ora

Un punct de transbordare: din gara „23 August” în stația de metrou „Republica”

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU ■

Gara de Nord : fiecare se grăbește

cind se schimbă ziua, în jurul orei zero. Prin urmare, Gara Oradea, ca toate marile gări este o „uzină” cu foc continuu, o placă turnantă a unei scene mereu în mișcare, unde viața se trăiește intens și continuu, fără interurperi, fără pauze.

Luni, 19 mai, m-am insinuat pentru mai multe ceasuri pe această turantă, străduindu-mă să fiu un barometru cit mai exact al serviciilor pe care poate să le asigure celui care o populează pentru mai mult sau mai puțin timp. Ne-am început veghea într-un interval de flux, în jurul orei 12,00 și am așteptat refluxul de după orele 16,00.

Fațada clădirii cu o prețioasă arhitectură veche, bine pusă în valoare, e de curind restaurată și primentă oferind gării un aer solemn, de muzeu. Ceea ce nu se întâmplă și cu magazinele ce o flanchează pe latura stângă, pe artera ce duce spre Marghita, ale căror ziduri mincate de igrasie și degradare fac prea vizibilă preocuparea conducerii stației doar pentru... fațadă. Ceea ce se simte și se resimte, mai neplăcut și în defavoarea călătorului și în incinta gării. În timp ce sala de așteptare pentru clasa întâi este confortabilă și impecabilă, cu pardoseala curată, bine spălată, cu fotoliile și canapelele îmbrăcate în huse de bun gust și atent asortate coloristic, denotând o grijă aparte pentru confortul psihic al celor ce poposesc aici, sala pentru clasa a II-a, ca și holul central, unde se află casele de bilete, ca și culoarele de trecere — și chiar de popas la vreme de aglomerație — spre Restaurant, Frizerie și Punctul farmaceutic nu mai au nici o culoare și nici o personalitate, dimpotrivă, mozaicul venetian e atât de murdar încât seamănă mai curind cu o pardoseală de pământ. Se zice că, totuși, ar fi spălat în fiecare noapte, în jurul orei 24, dacă arată așa de vină ar fi doar călătorii. Sigur, nu putem călca într-o gară cu conduri de bal ori în papuci de casă, dar cum se spală? Cit de bine, cit de atent se spală? Cu același zel cu care, în jurul orei 14,30—15,00 o îngrijitoare și un îngrijitor măturau holul, sala de așteptare clasa a II-a și peronele? În dorul lelii, luând ici, colo cite o hirtie mai mare și gunoaiele de prin colțuri, în rest, dispărând numai ei știau unde? Aerul din respectiva sală e irespirabil, cu toate că ferestrele sînt larg deschise; vin miasele dinspre grupul sanitar plasat în vecinătate și menținut cam în aceeași stare de curățenie, deși are la ușă o îngrijitoare care îți percepe taxa. Prin urmare ar fi chiar obligată să-și facă datoria și să-l mențină într-o stare de igienă corespunzătoare. Ceea ce ar fi dator să vinzătoare de la o suigeneris tarabă cu gustări, pe care ține doar o tavă cu pește prăjit neacoperit și pe care se plimbă nestingherite muștele, întocmai ca și pe halatul ei de un alb dubios. Cui aparține nu știm, intrucit — față și la Oradea a prins obiceiul — de la o vreme, unii dintre lucrătorii comerciali nu mai știu ce-i acela un ecuson!

De-a lungul celor 4 ceasuri, n-am zărit măcar o clipă un ochi de control, din partea mai marilor gării și astfel multe dintre neorânduiri se explică. Am ajuns să vorbim cu șeful stației, la usa căruia am bătut în mai multe rânduri, găsind-o de fiecare dată incuiată, cu totul întimplător. (Vizavi de usa biroului său se află o altă ușă pe care stă scris cu litere mari de tipar „Șef stație tură”,

la care, de asemenea, am bătut și de după care, de asemenea, n-a răspuns nimeni). Am făcut împreună un tur al gării. Nu i se pare nimic în neregulă iar pentru starea de (ne)curățenie doar călătorii sînt de vină. (Nu negăm, sînt încă destul cu comportamente în afara civilizației, dar pardoselile, e prea clar, suferă de nespălare).

Nu de puține ori, ne-am lovit de trecători, de străini de oraș ca și mine, oprind alți trecători din drumul lor, întrebându-i cum să ajungă în centru, sau în Felix, sau spre cutare sau cutare cartier? Unde să găsească un hotel, cum să ajungă la cutare sau cutare hotel, unde e autogara?... Unii n-aveau timp să le răspundă, pierdeau trenul, alții nu știu să explice limpede, pe înțelesul unui nou sosit în oraș. Caut pe pereți eventuale indicatoare și așise cu un minimum de informații necesare unui astfel de călător. Nu există. Șeful stației nu acceptă ideea noastră, de ce nu se adresează la „Informații”? Cit să aștepte în fața unui ghișeu asaltat de alți oameni, care o solicită îndestul pe singura funcționară aflată în tură cu nevoile lor privind mersul trenurilor, legăturile spre o direcție sau alta?! Mai ales că aceeași persoană anunță și sosirile și plecările trenurilor.

În sălile de așteptare, pe culoare și holuri am întâlnit multe femei cu copii mici și sugari în brațe, stînd incomod, în fum de țigară ori chiar în picioare. Nu există rezervat pentru ele nici un colțisor. Tovarășul inginer Ioan Hirte ne spune că am avut înainte o sală specială, «dar după sistematizarea gării s-a renunțat, din lipsă de spațiu» și că, în general, nu prea se staționează mult la Oradea. Sînt în situația să-l contrazic, tinăra Iuliana Gaspar din Simleul Silvaniei care mergea către Beiuș, la părinți, a trebuit să aștepte legătura de tren, cu o fetiță de 1 an în brațe, de la 12,00 la 15,26. Or, civilizația unei gări, carte de vizită a civilizației oricărei localități, înseamnă, în primul rînd, grijă pentru om.

I-am arătat șefului stației una dintre cele mai curate imagini într-o stație C.F.R. Bătrîni, bolnavi, femei, copii, băbași tineri ori vîrstnici, tărani și turși sub povara bagajelor, transpirați, dornici să ajungă spre ieșire ori spre perone, în sus și în jos pe scările tunelelor, minind din greu, chare de sute și sute de metri, chiar un kilometru, pînă la tramvai, pînă la tren... Știe, cunoaște, dar nu vede soluție, „intrucit nu putem să încadrăm, n-avem voie, transportori de bagaje, lucrători cu muncă necalificată. Avem dreptul doar la un număr restrîns, pentru mesagerii”. O chestiune valabilă nu doar la Oradea și nu doar în gările mari or, tocmai de aceea necesar a fi luată în discuție.

CICI IORDACHE-ADAM ■

TIMIȘOARA:

„Să o luăm sistematic”

Intrarea într-un mare oraș înseamnă — fără pic de variație — și mai ales pentru un călător intrus aici fără mașină mică — ori aeroportul, ori gara. Una din două. Impus fiind de

obligățiile redacționale, am ales-o pe cea de a doua: am coborît așadar, luni 19 mai, din acceleratul 121, orele 8,21. Pe semne că mai sosiseră niste trenuri, în orice caz o senzație de absurd mă copleșește: plimbat, grămadă, pe treptele ce duc spre subsolul pasajelor dintre linii, mă trezesc — ieșind cu spatele — într-un alt subsol, cel al gării, înțeleg: unde nimeni nu mai poate înainta din pricina rîndului format la ghișeul ce eliberează bilete de autobuz, tramvai, etc. Un copil purtat în brațe îmi țipă în ureche... un bătrîn, luat de val, se interesează, blajin, unde își poate viza biletul pentru Deta; firește, nu-i răspunde nimeni. Împins din spate, urc citeva trepte, mă trezesc afară, în plin oraș...! „Nu e bine — îmi zic, amînd documentarea pentru a doua zi — să o luăm sistematic!”

Și am luat-o: marți așadar, orele 9,30:

...Pătrund, firește, în subterană inițială: și este liniște, și abia acum pot remarca amenajarea subsolului: funcționează aici o librărie (cu secție papetărie), o tutungerie, un „Punct de vânzare a biletelor de tramvaie și troleibuze” (a cărui vizătoare, de la un geam minuscul, mă privește cu speranța că voi cumpăra ceva), un ghișeu de ziare și reviste. Totul e în regulă, îmi zic că poate m-am înșelat; profit de ocazie, pentru a vizita instalațiile sanitare: mari, curate, curge apă mereu din surse misterioase, e bine. Revin în holul cel mare al subsolului: a sosit un tren!... Și, în clipa următoare, rîndul format la ghișeul pentru bilete de transport în comun mă izbește în șolduri, își face loc, impetuos... și lată-mă, din nou, afară — trimis cu spatele — pe peronul dinspre oraș.

...Orar: 6—24” (citesc, pe unul dintre pereții din sticlă ai „Ghișeului nr. 1 — PERON”; conform următoarelor indicații, ar trebui să aibe: crenvurști în corn, Citro, Citronadă (?), sînt afișate cu meticulozitate prețurile de cost ale fiecăruia dintre aceste produse, pînă și „20 grame muștar — 0,40 lei”). Nu este nimeni aici însă, se prăjește la soare o pungă desfăcută cu bomboane umplute cu miere... Și atît.

...„Punctul farmaceutic nr. 2” (există, și chiar o foarte binevoitoare farmacistă este gata să te servească; pentru a ajunge însă la el, trebuie să treci prin „Sala de așteptare clasa a II-a”, care este închisă pentru dezinfecție: o hală cit un teren de volei, cu bănci din lemn lustruite. Am ajutat o bătrînică să ajungă la punctul farmaceutic, făcînd împreună cu ea un soi de slalom printre băncile astea, și riscînd amenda celor în drept (n-au apărut, pe semne datorită mirosului!).

...„Restaurantul” stației Timișoara-Nord nu este un local propriu zis, așa cum susește firma, ci se compune din două interioare, situate la două etaje. Primul, „Autoservire” (unde am reținut existența unor feluri diverse de mîncăruri calde, bune, dar și cea a unor sucuri la fel de... calde), are și un soi de teighea, „de cum intri, pe dreapta”; „Pentru voiajul dv. solicitați preparate din carne, produse de patiserie, dulciuri!” (nu existau, în schimb, decît conserve de fasole cu costiță la borcan, pește conservat, și citeva pateuri). Deasupra însă, cu un etaj (urcînd scările ce, invers, coboară spre W.C.), iată o „Braserie Café-bar” (programul

acestea: 6—20, fără discuție, plus o firmă ciudată: „În această unitate se interzice consumul PE LOC al băuturilor alcoolice!”). La o masă, un grup de băbași consumă, alături de o femeie, și pe rînd, gîlgînd strasnic și bînd direct, o sticlă de votcă „Baltika”... „poloneză, de origine!” — îmi precizează barmanul, și este ora 11,45, aceeași zi, la o masă de vizavi o blondă își notează conștiincios într-un carnet de note, ca și mine... și nu mai îndrăznesc să iau numele tinărului de la bar, deoarece, cei de la masa pomenită, sînt cam mulți și au și început să se uite chioris la mine... În orice caz, judecînd după rafturi, în afară de cafea, aici, nu se pot servi decît sticle cu „Baltika” — dar nu PE LOC!

Pe regretatul Marin Preda — am aflat puțin mai tîrziu — sosit nu cu mulți ani în urmă în această gară (și, firește, nefiînd în situația de a nu-l fi așteptat nimeni!), contactul cu stația Timișoara i-a produs un astfel de șoc, încît nu și-a putut reveni mult timp după. Există martorii care pot depune asupra acestui nefericit moment. Cu și mai puțin în urmă, ziarul local „Drapelul. Roșu”, consemna indiferența și lipsa de grijă gospodărească a celor mențiți (și nu ne referim acum doar la căile ferate), să dea gării Timișoara măcar un preambul pentru ceea ce înseamnă orașul în sine. Nu s-au luat nici un fel de măsuri!...

Nu există un birou de informații curente (și, se știe, Timișoara este un municipiu vizitat asidu de către străini!), care să dea știre nu numai asupra locurilor la vreun hotel, sau asupra unor servicii curente către populație (și de care municipiul nu duce lipsă, dimpotrivă!), dar măcar, iată — în zilele în care am fost — asupra unor manifestații culturale de amploare, precum „Timișoara muzicală”.

Holul stației Timișoara-Nord este rece, neprimitor. Tronează doar un ghișeu de „Loz în plic”, lingă ieșire, ambalat în niște cartoane vopsite violent... kitsch curat! Păcat.

O singură „reușită”: camera „Mama și copilul” — veritabil mini-hotel pentru zîmboi, admirabil întreținută de către Liep Katarina, dar trebuie să fii cel puțin detectiv pentru a-i găsi intrarea: firma de deasupra este puțin sub dimensiunile unei cutii de chibrituri...!

HORIA PĂTRAȘCU ■

DRĂGĂȘANI:

„Vom avea chiar și agenție de voiaj”

Pentru a-și începe de dimineață treburile într-o localitate, mulți preferă să călătorească cu un tren de noapte. Și ce perile în fid te doboră toate oboselile în „glasul roților de tren”! Deși în obligațiile de serviciu ale conductorilor este prevăzută anunțarea stației următoare, majoritatea lor nu și-o respectă. E păcat că se pierde acest bun obicei.

...Viscolul de la începutul lunii februarie m-a prins la Drăgășani. Într-o asemenea situație, gara ocupa, mai mult ca oricînd, un loc central în atenția generală. Cum circula trenurile? Cită întîrziere au? Ase-

REGHINA VÎRVICI ■

Ce-ar mai fi de făcut?

- Descongestionarea Căii de Nord prin dezvoltarea și, mai ales, ridicarea gradului de confort al celorlalte gări de la bornele Capitalei (Basarab, Progresul, Obor...).
- Soluții convenabile (și cit mai urgente), eventual tipizate în raport de modalitățile de acces spre perone, pentru transportul bagajelor de mină.
- Nu ici, colo, ci pretutindeni săli de așteptare pentru „Mamă și copil”, o necesitate pentru protecția sănătății celor mici.
- Un minimum de informații (prin sisteme de afișaj) pentru orientarea noului-sosit privind principalele mijloace de transport spre centru, în marile cartiere, obiective turistice de primă importanță, privind rețeaua hotelieră.
- Mai multă grijă și exigență pentru confortul sălilor de așteptare ca și pentru curățenia holurilor aferente...
- ...Și îndosebi pentru aspectul estetic general al gării, parte integrantă din personalitatea acestora — grafica tablelor și anunțurilor, culorile zugrăvelilor, design-ul ghișeelor, a barelor ce marchează traseul fiecărei case de bilete și nu în ultimul rînd cu ce sînt decorați pereții.
- Găsirea unor modalități care să usureze accesul tuturor persoanelor (mai ales pentru bătrîni, bolnavi, femei cu copii și copii mici...) pe perone în stațiile cu pasaje subterane.
- Am ființat să punctăm aceste concluzii desprinse din raidul reporterilor noștri, dat fiind faptul ca în momentul de față mai toate gările țării se află într-un accentuat proces de dezvoltare și modernizare, într-o acțiune aproape generală de curățenie, prîmenire și igienizare. Le punctăm cu speranța că vor fi luate în considerație de către factorii de decizie ai căilor ferate și de edilii respectivelor orașe.

Comentariul
săptămânii

Pace și dezarmare (XIV)

Interzicerea armelor chimice

În repetate rânduri, insistând asupra pericolului atomic și asupra necesității de a se înfăptui dezarmarea nucleară, președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat că în același timp trebuie să se treacă și la dezarmarea în domeniul armelor clasice, dintre care unele pot fi la fel de periculoase ca și cele atomice. În această categorie se includ, firește și armele chimice.

Aceste arme au făcut, după cum se știe, ravagii în timpul primului război mondial, când din cauza gazelor toxice și-au pierdut viața în chinuri groaznice ori au suferit leziuni grave, cu urmări dezastruoase, circa 1 300 000 oameni. Prin Protocolul de la Geneva din 1925 s-a interzis „folosirea în război a gazelor asfixiante, toxice și a mijloacelor bacteriologice”; din păcate, nu s-au interzis și fabricarea și stocarea acestor arme. După Hiroshima și Nagasaki, atenția omenirii a fost atrăgătoare puternic concentrată asupra pericolului atomic, încit aproape că s-a uitat de armele chimice, cu atât mai mult cu cât acestea nu fuseseră utilizate în cel de-al doilea război mondial. Dar puterile militare n-au uitat. Așa se face că, carecum în umbra armei nucleare, în cei 41 de ani ai epocii postbelice armele chimice s-au dezvoltat și s-au acumulat continuu. Procesul a fost stimulat și de imensele progrese înregistrate în chimie, în biologie și în alte domenii, progrese care au condus, concomitent cu aplicațiile pasnice, și la perfecționarea și dezvoltarea neîntreruptă a armelor chimice. Trebuie ținut totodată cont și de faptul deosebit de important că arma chimică, deși sub aspectul forței sale de nimicire tinde să se apropie de armamentul atomic, este mult mai puțin costisitoare. Și iată că acum amenințarea chimică este la ordinea zilei. Recent, Statele Unite și-au anunțat oficial intenția de a moderniza și de a relua producția de arme chimice; la 22 mai, Comitetul de planificare al N.A.T.O. și-a dat consimțământul. Cum și în alte țări există stocuri masive de arme chimice, amenințarea chimică în lume tinde în prezent să o egaleze pe cea nucleară.

În spiritul poziției principale românești, țara noastră, președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au acționat și acționează cu hotărâre pentru interzicerea completă și pen-

tru distrugerea totală a armelor chimice. De-a lungul anilor, România a prezentat, în cadrul Conferinței de la Geneva, propuneri concrete în acest sens, din care amintim: obligația statelor de a declara stocurile de arme chimice de care dispun; elaborarea unui program de lichidare progresivă, pe etape, a acestor arme; întocmirea unui calendar precis de desfășurare a operațiunilor de distrugere, care să înceapă cu mijloacele de război chimice supertoxice; instituirea unui sistem corespunzător de verificare a respectării obligațiilor ce urmează să și le asume statele. Ca și în cazul armelor nucleare, o însemnătate deosebită ar avea crearea de zone libere de arme chimice în Europa și în alte părți ale lumii. Problema interzicerii regionale a armelor chimice a fost ridicată pentru prima dată în Declarația adoptată în 1983 la Consfățirea de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al Statelor participante la Tratatul de la Varșovia, când țările socialiste membre ale Tratatului s-au pronunțat pentru eliberarea Europei de această armă de exterminare în masă și s-au declarat gata să înceapă negocierii cu alte state interesate în vederea realizării acestui obiectiv. În acest cadru, o mare importanță o are Declarația-Apel româno-bulgară de la sfârșitul anului trecut privind realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. Au fost și alte inițiative, dintre care amintim hotărârea R.D.G. și Cehoslovaciei privind crearea unei zone libere de arme chimice în centrul Europei, înțelegerea dintre P.S.U.G. din R.D.G. și P.S.D. din R.F.G. în legătură cu prevederile unui proiect de tratat de interzicere a armelor chimice în centrul Europei, precum și remiterea concomitentă, la 22 mai a.c. guvernului de la Bonn, de către guvernele R.D.G. și Cehoslovaciei, a documentului intitulat „Principiile și direcțiile principale ale viitoarelor tratative dintre R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană și R.F. Germania cu privire la crearea în Europa a unei zone libere de arma chimică”. Toate aceste acțiuni și demersuri arată limpede că situația internațională actuală, pericolul armelor de distrugere în masă reclamă adoptarea unui program complex de dezarmare, în centrul căruia să se afle dezarmarea nucleară și chimică — necesitate vitală pentru toate popoarele lumii.

ION CODRU ■

Fără statut
oficial

Fenomenul, răspândit pe întinse arii ale globului, apare pe toată durata primăverii, dar cu deosebire „în minunata lună mai”, cum spunea poetul. O oboseală imensă îi cuprinde pe mulți oameni; pleoapele le sînt ca de plumb și, o dată culcați, li se pare că ridicarea lor în poziție verticală se poate face numai cu macaraua; ei sînt lipsiți de forță, se simt epuizați, singura lor dorință este să fie lăsați în pace. Și cei cărora li se întâmplă acest chin nu fac deloc parte dintre membrii mai puțin valorosi ai societății: de cele mai multe ori suferințele apar la oameni care prestează muncă intelectuală, la cei bine înzestrați cu materie cenușie. Dar cu ce fenomen avem de-a face? E vorba de faimoasa „astenie de primăvară”.

Nu mai este nevoie să arătăm că, cel puțin deocamdată, astenia de primăvară nu este recunoscută oficial, fiind considerată ca un moft, ca un pretext pentru lenevire. Ceea ce nu înscamnă deloc că această suferință nu există, fie și așa, în ilegalitate. Medicii s-au ocupat de ea și au căutat să-i determine cauzele și mecanismul declanșării. Cercetările au arătat că în organism se petrec procese specifice. Cantitatea de calciu și de fosfor scade la minimum, activitatea tiroidei se reduce, și numai razele ultraviolete, cu alte cuvinte, razele soarelui pot să-o readucă la normal; se intensifică eliminarea potasiului; bărbaților le crește mai repede barba și mustățile; activizarea unor glande cu secreție internă duce la dereglare hormonală, mulți observă că „ceva nu-i în regulă” cu capul lor, crește numărul de boli psihice. Ca urmare, primăvara se înregistrează cel mai mare număr de sinucideri, de crime și de accidente de tot felul.

Fără îndoială că, așa cum s-a intuit de multă vreme, schimbările dese ale stării vremii, caracteristice primăverii, joacă un rol important în astenia specifică acestui anotimp. De altfel, starea vremii provoacă astăzi multe dificultăți în ceea ce privește sănătatea oamenilor. Umiditatea ridicată și presiunea atmosferică scăzută au devenit un adevărat flagel pentru omul zilelor noastre. Căci dependentă stării fizice și psihice a locuitorilor planetei noastre de starea vremii, dependentă care era cîndva doar „privilegiul” naturilor hipersensibile, a crescut în ultimii ani foarte mult.

Ce trebuie să facem, cum putem să ne apărăm, ce măsuri putem lua pentru a ne izbăvi de astenia de primăvară? Din păcate, pînă în prezent știința n-a putut oferi nici o rețetă, în afara unei recomandări valabile în tot cursul anului: mai multe vitamine, mai multă mișcare, mai mult aer curat. Să acționezi eficient împotriva asteniei de primăvară este greu în primul rînd pentru că, desi simptomele sînt clare, cauzele profunde ce dau nastere la procesele amintite ca însoțind boala nu sînt clarificate. De aici și caracterul contradictoriu al datelor cercetărilor. De pildă, unii savanți afirmă că cei mai vulnerabili la „astenia de primăvară” sînt oamenii slabi, în timp ce alții inclină spre părerea că la schimbările stării timpului cel mai puternic reacționează grașii. Cu alte cuvinte, în problema asteniei de primăvară știința se dovedește a fi tot așa de capricioasă ca și starea vremii. Specialiști de prestigiu au arătat că, pînă una-alta, cel mai bine ar fi, pentru a lupta cu astenia, ca oamenii să facă ceea ce organismul lor reclamă mai tot timpul: să doarmă mai mult.

ION D. GOIA ■

Fetița
cu mii de mame

„Abia după 10 ani de căsătorie am rămas însărcinată, tocmai atunci cînd și eu și soțul meu ne resemnasem cu ideea că nu vom avea copii. Eu am fost avertizată de medici că sînt sterilă, iar soțul meu, care suferise de oreion, era în aceeași situație. Miracolul s-a produs, fetița noastră Lacie s-a născut, dar medicii au constatat că suferă de o boală rară și ciudată — intoleranță la orice fel de lapte cu excepția celui matern, la orice fel de aliment”, povestește Phyllis Smith, mama copilului.

O familie confruntată cu probleme de viață și de moarte, Mama nu mai putea alăpta și la trei luni fetița era pică și os. Avea doar 2 kg și era atât de slabă încît nici să plîngă nu putea. Părinții și medicii așteptau neputincioși la agonia copilului cînd, un tânăr pediatru a sugerat întoarcerea la alimentația primară, laptele de mamă. Au început cu 20 de grame, mai puțin de o lingură și rezultatele au fost încurajatoare. Era nevoie de lapte, mult lapte matern. „Nu știam de unde să începem, eram ca doi naufragiați cărora li se oferea spre salvare paui din proverbe. Am început marea noastră bălăie pentru lapte”. Spitalul din Mulburn, Oklahoma, a făcut toate eforturile posibile luînd de la gura altor copii lapte pentru Lacie. Dar era prea puțin, copilă rămînea flămîndă. Părinții au dat anunțuri emoționante la radio și TV apelînd la toate mamele din statul Oklahoma. Un timp laptele a ajuns, dar Lacie a secătuit și această rezervă. Copila creștea. La 4 ani, cît are acum, consumă 12 litri de lapte pe zi, 90 pe săptămînă! Noile încercări făcute de medici au rămas fără rezul-

tat. O fărîmă de biscuit, o frunză de salată sau un grăunte de carne provocau comă. Lapte, tot mai mult lapte! „Atunci m-am comportat ca o cerșetoare fără rușine. Am bătut la toate porțile, am încercat toate posibilitățile. America vorbea de noi. Povestea lui Lacie făcea ocolul lumii. Am descoperit însă că transportul de lapte uman dintr-o țară în alta, ba chiar dintr-un stat american în altul e o acțiune aproape imposibilă. Fără ajutorul Crucii Roșii Americane și al unei societăți de transporturi care ne aduce gratuit laptele din toată lumea n-am fi reușit să o salvăm pe Lacie”.

Azi, fetița primește lapte matern din New York sau Chicago, din Londra, Frankfurt și Copenhaga într-o splendidă demonstrație de solidaritate umană.

Părinții, care speră că în curînd viața fetiței nu va mai fi în pericol, nutrește pentru toate necunoscutele mame adoptive sentimente de recunoștință ce nu pot fi banalizate prin cuvinte. „Gestul acestor femei — spunea Phyllis Smith — nu numai că mi-a salvat copilul dar m-a făcut să înțeleg că nu sîntem singuri, că putem conta pe generozitatea umană. Pot afirma cu tot sufletul că bună-tatea, mina de ajutor dată la necaz n-au dispărut, sufletele oamenilor nu s-au uscat în lumea noastră chinuită”.

IOAN ROȘCA ■

„Sam”
la 80 de ani

„Cine l-a văzut la fată nu-l poate uita. Trăsături energice, obrații brăzdați de zbircituri, ochii gri albaștri, nasul încovoiat ca un cioc de pasăre”. Acest

portret difuzat de una din marile agenții internaționale de presă, surprinde foarte plastic figura marelui scriitor Samuel Beckett, care a împlinit, la 13 aprilie, venerabila vîrstă de 80 de ani. Evitînd mass media, Beckett — căruia prietenii i se adresează cu apelativul „Sam” — nu a participat la nici una dintre ceremoniile organizate în Franța și în străinătate cu prilejul celei de-a 80 aniversări a nașterii. Trăiește retras într-un mic apartament parizian și din cînd în cînd se retrage într-o modestă casă la țară. O adevărată catastrofă pentru presa avidă de senzatie, ai cărei reprezentanți nu au reușit să treacă de ușile închise, de faimosul zid de tăcere care îi înconjoară viața particulară a marelui irlandez care a dăruit Franței una din principalele opere ale acestui secol. Și totuși el este autorul în viață asupra căruia se scriu cele mai multe studii.

Beckett s-a născut la Dublin, și-a luat doctoratul în literatură cu eseuri despre Joyce și Proust și s-a instalat definitiv în Franța în 1938, la Paris, unde a lucrat o vreme ca lector de engleză. În perioada războiului activează în Rezistență și este decorat. Cărțile sale, a căror serie a fost inaugurată de „Murphy” în 1947, îi vor aduce în 1969, Premiul Nobel. Unul dintre prietenii săi apropiați, Jerome Lindon, arăta că „Sam nu dă importanță gloriei, puterii și banilor”. Crezul său este probabil cel atît de bine sintetizat într-o celebră replică din lucrarea sa „Nenumitul”: „Nu am nimic de făcut, mai bine zis nimic deosebit. Trebuie doar să vorbesc, ceea ce este vag. Trebuie să vorbesc fără a avea nimic de spus, nimic decît cuvintele celorlalți. Nestiind să vorbesc, ne dorind să vorbesc, trebuie să vorbesc”.

Omul în fata neantului, cău-tînd să-si depășească absurdul condiției sale, aceasta a fost tema predilectă a autorului cunoscutei piese „Așteptîndu-l pe Godot”. La mulți ani, Sam!

ROMEO NĂDĂȘAN ■

Uitări
nepermise

Cu ani în urmă citeam un articol apărut în urma unui sondaj întreprins în rîndul unor tineri de 16—18 ani, mi se pare că americani, avînd ca unică întrebare: „Știți cine a fost Hitler?” Răspunsurile au fost în marea majoritate surprinzătoare; „Hitler? Nu cunosc!” Era ca un semnal de alarmă, ca o uitare nepermisă a atrocităților comise în timpul celui de-al doilea război mondial.

Mi-am amintit zilele trecute de acest articol aflînd, cu stu-poare, că, în Franța, a fost acceptată o teză de doctorat în care autorul căuta să demonstreze că în timpul celei de-a doua conflagrații mondiale nu au existat lagăre de exterminare și nici camere de gazare. Nu știu ce notă a luat cel în cauză, dacă a devenit doctor sau nu. Știu doar că anul acesta, în septembrie, România va fi gazda întîlnirii membrilor Comitetului internațional al foștilor deținuți din lagărul de la Auschwitz. Și mai știu că lagărul de la Auschwitz a existat, au existat și camerele de gazare (ce pot fi vizitate) și criminalii de război (chiar dacă par astăzi doar niște bunici cumsecade). Mai știu că sînt oameni ce poartă încă stigmatul Hiroshimei după 41 de ani.

Există pe lume foame, sărăcie, boli, răni care dor, dar gel mai tare înfricoșează imensul arsenal nuclear, potențialul pericol al dispariției planetei.

Dar mai există și o mare dorință de pace a popoarelor lumii.

Stau și mă întreb dacă nu se va ivi, peste ani, cineva care să susțină că bomba atomică nu există. Aș vrea din toată inima să-i pot da dreptate!

DAN DĂNUȚ DORU ■

Explorarea
adîncurilor

Pentru explorarea adîncurilor oceanelor, anul 1987 reprezintă o etapă nouă. Un institut de cercetări din Marsilia preconizează pentru acest an experimentarea unui sistem de alimentare

a scafandrilor marini cu un compus pe bază de hidrogen care va permite desfășurarea unor activități subacvatice la o adîncime de 500—700 metri.

Primii „coloniști”

Cercetările întreprinse de oamenii de

știință brazilieni, prin-tre care paleontologul Altair Sales Barbosa, demonstrează că omul preistoric a colonizat pămînturile celor două Americi acum 43 000 de ani, nu în urmă cu 23 000 de ani, venind din Asia, cum se credea. Se pare că „Homo

americanus” traversînd strîmtoarea Behring, organizat în grupuri de vînători, se deplasa puțin cîte puțin, luînd în stăpînire noi teritorii. Noile părări sînt susținute de analizele de laborator ale alimentelor foștile pietrelor tăiate,

uneltelor descoperite în mai multe locuri pe teritoriul latino-american.

Familie numeroasă

În Siria au încetat din viață doi dintre cei mai în vîrstă locuitori ai țării: o fe-

meie, din regiunea Deraa, de 129 de ani și un bărbat din districtul Deir Ez-Zor, în vîrstă de 126 ani. În urma lui rămîne o familie ce numără peste 100 de nepoți. Nu a trăit în zadar!

ELENA GRECESCU ■

ACCENTE
IN LUME

Cîntecul de la Santa Clara

Drumul spre dreptatea istoriei

Păsările se numesc totuși. Sint asemănătoare cu grauriile noastre; ori poate cu lăstunii. Vin în fiecare seară, cu miile. Se așează pe ramurile pomilor din parcul central al orașului Santa Clara din Orientale Cubi; ca pe niște portative dezordonate... Mii de flori negre răsăr în arbori, seara. Apoi, începe concertul: din mii de glasuri. Zilnic, la aceeași oră. Localnicii și-au făcut un obicei din a le asculta. Cîntecul totilor a intrat în ritmurile orașului. L-am ascultat îndelung, într-o seară. Apoi, cîntecul s-a stins. Au rămas doar pomii din inima orașului care, sub lumina becurilor, împodobii de miile de puncte negre, de miile de păsări care dorm aici, par niște uriașe, stranii sorcove. Dimineața, păsările își vor lua zborul, spre cimpuri, spre pădurile din preajmă. Vor lipsi toată ziua. Vor reveni, punctuale, la întinirea cu cîntecul, seara. Ritual, același, de zeci de ani.

— „Doar citeva zile n-au mai venit!“ imi spune Orlando Sebahanes, activist la comitetul județean de partid.

N-au mai venit în acele zile cînd Santa Clara a trecut prin vîltoarea revoluției. Cînd numărul gloanțelor a fost mai mare decît numărul frunzelor pomilor de aici, din parcul central al orașului. Parcul prin care acum, o căpîrîță, împodobită ca un cal de paradă, poartă în cerc, îndemnat de un birjar cu veșminte pitorești, o trăsucă plină cu copilași.

— „Zidurile caselor mai păstrează urmele acelor zile...“, observ.

— „Eroice!“ adaugă Pedro.

Da, eroice! Era spre sfîrșitul lui 1958. Brigăzile revoluționarilor coboriseră din Sierra Maestra, îndreptîndu-se spre Havana. Drumul venea însă mult mai demult, din timp. Venea încă de la José Martí. Cel care spusese: „Libertatea costă mult; e necesar să te resemnezi a trăi făcând ea, ori să te decizi s-o cumperi la prețul ei“. Și: „A cădea învins într-o bătălie pentru o cauză dreaptă, e o victorie“.

...Atunci, în 1958 brigăzile de insurgenți își purtau drumul spre victorie. Mulți dintre ei pierzindu-și trupurile în lupte ca să urce-n statui.

Drumul începea mai demult. Pietrele de kilometri ale Revoluției cubaneze însemnaseră: procesul intentat după 1952, dictatorului Fulgencio Batista, în urma loviturii de stat date de acesta, printr-un complot împotriva țării; însemnaseră vestejirea „alegerii libere“, care îl consacraseră pe Batista „Padre Benefactor de la Patria“; și suferința patrioților în beciurile siguranței lui Ventura. Și, mai ales, pietrele de kilometri ale Revoluției cubane însemnaseră: atacul întreprins de un grup de tineri la Santiago de Cuba, în timpul carnavalului, împotriva fortăreței Moncada, considerată al doilea bastion al tiraniei lui Batista. Ele însemnaseră represaliile de o cruzime inimaginabilă, de un cinism dincolo de închipuire. După „baia de sînge“ de la Moncada, revoluționarii au fost vînați fără milă, închiși, torturați, judecați. Se relatează întimplări cutremurătoare. Sergentul González, supranumit Tigru, îi arată Haydée Santamaria doi ochi, smulși din orbitele cuiva. Tîndă revoluționară îi privește impietrită. Culoarea ochilor, morți acum, fără lumină, îi aduce în inimă țipătul. Și-l reprimă. „Tigru!“ îi spune, cu laconism:

— „Sint ai fratelui tău!“ (Abel Santamaria era unul din tovarășii apropiați ai lui Fidel).

— „Dacă i-ai scos ochii și el n-a vorbit, cu atît mai puțin voi vorbi eu care am doi ochi!“ își smulge tîndă demn cuvintele din durere.

„Tigru!“ o privește cu ură. Pleacă furios. Revine peste o vreme. O privește lung, inexpressiv.

— „Nu mai ai logodnic! îi spune. Ți l-am omorît!“

— „Nu e mort! răspunde tîndă. A muri pentru patrie înseamnă a trăi!“

Judecat, într-o sălîță bine păzită a Spitalului civil, după neizbinda temporară de la Moncada, conducătorul Revoluției va rosti cuvinte răsculoare, adevărate sentințe pentru memoria istoriei. (Ideile mari ale adevărului n-au putut fi nimicind zăvorite după gratii, umilite în strimtele grilaje ale bozelor de tribunale; e un adevăr pe care, la noi, și-a pus semnătura în 1936, la Brașov, în 1939, la București, în întunecimea ce nu l-a putut înfrînge a zidurilor Doftanei, pe atunci tîndă revoluționar, cel ce conduce azi, destinele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu). Arătînd spre tinerii îngheșiți în boza neîncăpătoare conducătorului asaltului de la Moncada, Fidel Castro, a spus atunci:

— „Acești tineri n-au comis nici un delict! Dacă dumneavoastră nu veți numi delict dragostea de patrie...“

Dar nu adevărul îl căuta pe cine judecau ci căile de încetare a drumului lui. Ca să nu ajungă la lumină.

— „Condamnați-mă! li s-a răspuns. N-are importanță. Istoria imi va da dreptate...“

„Istoria imi va da dreptate!“

Privirile din monumente

În ianuarie 1985, în arborii din Parcul central din Santa Clara, păsările numite totuși înțrec glasurile într-un cîntec care, după atenția cu care e ascultat de oameni, pare că nu numai de ele e înțeles. Acum, în ianuarie 1985, într-un alt loc din oraș, într-un mic părculeț, statuia căpitanului Roberto Rodríguez Fernandez (Vacherito) este mereu păzită de florile recunoștinței. Dar despre Vacherito vom vorbi mai tîrziu.

Ca istoria să facă dreptate, au fost mai întii anii de temniță, anii exilului. A

post revenirea în țară, cu yahtul „Granma“, a revoluționarilor îndepărtați de patrie. Și debarcarea pe plaja de la Nigüero, în Oriente, în decembrie 1956. O debarcare anunțată, știută. Pentru că acei tineri aveau conștiința că „nu intră în țară pe ușa din dos“, că „patria îi așteaptă“, că „patria îi vrea“. N-au fost întimplați cu flori, ci cu gloanțele urii trupelor dictatorului. Veniseră cu yahtul aproape o sută. Veniseră pe mare, spre insula ca un crocodil înflorit, urmîndu-și, cu ardoare și încredere, idealul libertății. Nu, n-a fost un drum pe mare — a fost un drum prin istorie. I-au întimplat nu florile insulei datorite cu frumuseți. I-au întimplat oamenii dictatorului înarmați. Pină-n dinți înarmați. Și... Hăituiți prin mlaștini, asurzindu-se în pădurile de trestie de zahăr, din cei o sută au mai rămas doisprezece. Ei au izbucit, după luni de cumplită urmărire, să ajungă în munți, să ia putere de la culmile marelui și demne ale Sierrei Maestra. Rămăseseră doisprezece. Apoi, numărul lor a crescut. A crescut mereu. Ideile lor au cuprins țara. „Vencer o morir“, gîndea, în 1958, poporul însuși. Așa gîndeau și milioanele de oameni din Oriente. Așa gîndeau zecile de mii de muncitori și intelectuali din Santa Clara, care ne întimplă în această zi de ianuarie, a lui 1985, cu oamenii ei, cu lumina zilei, înconjurabilă. Ca un suris. Pe strada care vine de la Universitate spre centru se înalță, azi, un mormînt-monument. Este al primilor revoluționari căzuți la Santa Clara. Înălțat pe locul unde, dintr-un detașament de revoluționari, mitraliera unei tanchete vrăjmașă a secerat primele vieți, făcînd să răsără pe asfaltul străzii goroașele primelor jertfe. Lîngă gară, un alt monument, cinci stilpi paralelipipici, de înălțimi di-

ferite, care a călătorit în Cuba nu la mulți ani de la izbînda revoluției, evoca în cartea sa un episod care arată că viața poate — și o face nu odată cu succes — concura firesc, literatura. Reproducem acest fragment pentru că în el sint concentrate, expresiv și sobru, evocările, amintirile ce ni le-au înfățișat cu mindrie. la începutul lui 1985, chiar în parcul central al orașului, localnicii. Povestea cu ochii învăpăiați în lumină privind într-un fel anume spre fostul El Gran Hotel. Dar să-i dăm cuvîntul scriitorului:

„Într-un «jeep», Guevara sosește la campamentul militar; subțire, cu barba sa rară și părul bogat, fișind în șuvițe de sub basca neagră, devenită legendară (La boina del Che) calm, ironic.

— Colonele, vin să vă cer să vă predați pentru a evita vărsarea de sînge.

— Maiorule, pină cînd am un glonte nu mă predau. Am să prefac Santa Clara în praf și pulbere și am să vă scot din oraș, oricît ar costa asta. Cu armele pe care le am, dumneata nu poți să mă învingi.

Che suride ironic:

— Colonele, aveți arme, dar nu prea aveți cine să le minuiască.

Casillas începe să urle:

— Am terminat întrevăderea. Poți să încerci să intri aici, comandante!

— Nu, colonele, dumneata trebuie să ieși de aici și să vii să te predai.

Se înclină cu suavitate și cu pipa între dinți. Iese, străbătînd șirul de soldați care-l priveau cu teamă dar și cu admirație secretă.

„Pe zidurile aceluia timp se păstrau încă așeze prin care se oferea un mare premiu celui ce-l va preda viu sau mort pe demult celebrul insurgent, tovarăș apropiat

Însemnări de călătorie din Cuba

ferite, ca niște soldați în mers, par să păzească și azi vagoanele trenului blindat aruncat în aer de insurgenți. Ca un semn că nimic nu le putea sta împotriva, că valul revoluției nu mai putea fi oprit. El venea de demult, de la Martí, Gomez, Calixto Garcia, Maceo. El era vestit de afișele revoluționare ce apăreau — în poziția tuturor măsurilor severe de pază. — pe zidurile caselor din Santiago de Cuba, Santa Clara, Havana, din alte orașe ale țării, toate purtînd aceleași mesaje: „Abajo Batista! (Jos Batista), Viva Cuba libre!“

Venise vremea! ...Acum, în pomii din parcul central al orașului se-ntrec în cîntec totille. Același parc, la sfîrșitul lui 1958, a trăit din plin tensiunea Revoluției. Se mai păstrează urmele ei, în semnele lăsate de gloanțe în zidurile caselor, în scoarța copacilor. Nemurite mai tîrziu în monumente.

Legendele s-au scris întotdeauna cu jertfe

Se apropia, atunci, acum aproape 30 de ani, Anul Nou. Cu speranțe pentru revoluționari, pentru cei mulți. Cu amenințări de neignorare pentru „lumea bună, coruptă“, pentru cei ce-și aveau puterea, cei ce-și biciauă simțurile și-și agrementau, cu imaginație bogată, plăcerile prin dolarii irosiți în localuri luoase, dezlănțuindu-se în ritmurile celebrelor dansuri sud-americane, întinînd cu deșănțate poftă „tierra más hermosa“. Și totuși, se va fi întrebă lumea bună: „E posibil oare să se clatine armoniile acestui spațiu, legile lui?“ (legi ale căror alcătuiri erau indiușoșoare, dacă le priveai cu ochii celor ce le decretaseră, pentru a le pune la adăpost fărădelegile, jafurile, oprîmirile). Și-și răspundea tot ea, această „lume bună“, cu suficiență: „Nu, nu-i posibil“. Argumentele? Intre multele: La Santa Clara, oamenii puterii făcuseră din Palatul Provincial, din Palatul Justiției, din închisoare, din posturile de poliție, din El Gran Hotel, ridicîndu-și timpla etajelor sale lîngă cîntecul celebrilor păsări, și chiar din biserici adevărate fortărețe.

Și totuși... la 25 decembrie, dimineața de noapte, Che Guevara ocupă primele puncte din oraș. Trenul blindat, trimis să aducă triumful apărătorilor lui Batista, este blocat, incendiat. Se solidarizează cu revoluționarii și țărani din împrejurimi. Din imobile, din automobile, din tot ce putea fi de ajutor se ridică baricade împotriva tancurilor. De unde nu se așteptau, spre tancurile lui Batista, veritabile fînte ale urii, veneau ca niște proiectile neiertătoare sticlele cu benzînă. Incendiîndu-le. E liniște acum în parcul central al orașului Santa Clara. Și fațada hotelului Santa Clara (fostul El Gran Hotel) e liniștită. Dar atunci. Documentele acelor zile, memoria oamenilor readuc în prezent trecutul. Acele ore de mare încordare, de eroism popular, cînd sub tirul neîncetat al unor trăgători de elită, dintr-unul din multele regimente de elită, revoluționarii înaintau, lăsînd jertfe pe iarba parcului, să cucerească Gran Hotel, sediul apărării batistiene a orașului, inexpugnabilul sediu.

Drept întăriri pentru trupele lui Batista au fost trimise și elicoptere militare, ce bombardau fără încetare și la întimplare orașul. Întreg orașul... din moment ce de pretutîndeni erau de reperat semne ale ostilității fățșe.

Și hotelul a fost cucerit etaj cu etaj, apartament cu apartament.

Surprinzînd momente ale luptelor de atunci, de la Santa Clara, scriitorul Titus

de idei și luptă al liderului revoluției, Fidel Castro. Premiul a rămas, desigur, neînminat. Cine și-ar fi murdărit mîna, cine și-ar fi otrăvit sufletul cu arginții trădării. Peste o oră soldații lui Casillas s-au predat. El? El, viteazul Casillas, intransigentul, cel ce hotărîse că pină cînd va mai avea un glonte nu se va preda, a fost prins, se spune, mai tîrziu, în timp ce încerca să ajungă pe coastă spre a se imbarca pentru S.U.A.

La 1 ianuarie 1959, Revoluția triumfă. Acum, în ianuarie 1985, e liniște la Santa Clara. E liniște și în Muzeul orașului. Oamenii trec în tăcere prin fața exponatelor. Să nu tulbure somnul eroilor.

Faptele — florile recunoștinței

Muzeul orașului a fost inaugurat în clădirea care a fost cîndva cea mai mare cazarmă a lui Batista. La intrare, o expoziție de pictură, mărturisind multă țință și voință de a înțelege istoria, organizată în urma unui concurs pentru copii cu tema „Bătălia de la Santa Clara“, traduce în modul cel mai concret preocuparea de a lăsa generațiilor ce vin, înalterat, mesajul fierbinte al acelor zile ale Revoluției. Apoi, sălile muzeului te plonjează, prin exponatele lor, în istorie. Timpul acestor oameni începe de mult. Cum începe pretutîndeni, timpul omenirii. Începe cu îndigenii de la care s-au păstrat măturii că se indeletniceau cu agricultura și prelucrarea bronzului, că stăpîneau arta modelării lutului; ceramică păstrată aducînd dovezi unei civilizații în care cerințele utilului nu alungau legile frumuseții. Un tun cu care se însoțea, dorînd-o invincibilă, o barcă de corsari își dovedește azi utilitatea altfel: ca document de muzeu. Fotocopia Catedralei din Remedios, evocă momentul cînd, în 1689, într-un timp bîntuit de pirați, de corsari, 18 familii, fugînd din calea lor, au venit aici și au fondat Santa Clara. O gravură reprezentînd Parcul Central în secolul al XIX-lea, plăci cu nume de străzi, de la începutul secolului XX, se îngemănează, după logica vremurilor, cu instrumente ce mărturisesc asprimea metodelor de tortură a sclavilor aduși din Africa, cu certificate prin care se dădea libertate sclavilor asiatici (un asemenea certificat atestă acordarea libertății unei sclave femei).

Documente, arme, uniforme purtate de cei ce, la sfîrșitul secolului al XIX-lea, au purtat cu bărbăție flacăra luptei pentru independență. Documente reconstituînd o parte a drumului de luptă prin secole, lăminat de legendarele figuri ale lui Martí, Gomez, Maceo (acesta din urmă numit „titanul de bronz“, pentru că a început războiul ca simplu soldat, a luat parte la 800 de acțiuni de luptă, între care bătălia de la Mal Tiempo, a fost rănit de 23 de ori și a ajuns general, cîștigîndu-și gradul cu maceta). Sint prezente și fotografiile martirilor „Bătăliei de la Santa Clara“, devenită, cum am văzut, subiectul concursului de pictură pentru copii. Aici, ghidul devine mai parcimonios în explicații. Te lasă să privești. El însuși privește în tăcere. Parcă silabisește numele scrise sub fotografiile. Acești eroi au trăit, aproape pină ieri, cînd au căzut, pentru revoluție, la Santa Clara, și o să trăiască veșnic. Cu litere adînci le scriu numele în carnetul de însemnări: căpitan Roberto Fleites, Gonzalez, Anibal Arceo, Dagoberto Pena Garcia, Arturo Almeida, Ramiro Santiago, Antonio Perez Gonzalez, Abelardo Perez Gonzales (ultimul avea 14 ani).

Mai scriu: căpitan Roberto Rodriguez Fernandez. Cel numit Vacherito pentru că a plecat spre Sierra Maestra în bocanci de cowboy. Privește din fotografie

cu liniște, parcă purtînd în colțul buzelor un ușor suris. Desigur, fotografia lui Vacherito a fost făcută înainte de a conduce lupta pentru a imobiliza trenul blindat. Și cu atît mai mult înainte de clipa cînd gloanțele l-au secerat, cînd, angajat în cucerirea unui post de poliție, a căzut. A căzut? Nu, s-a înălțat! La moartea lui, Guevara a spus: „Mi-au omorît o sută de oameni!“ Trupul eroului, ciuruit de gloanțe, a fost acoperit cu steagul cubanez. Acum, cînd e liniște la Santa Clara, steagul acela, purtînd în pinza lui pete de sînge, vorbește dintr-o vitrină a muzeului despre un tîndă revoluționar, pornit pe drumul legendei ca atîția alții. Acum, cînd e liniște la Santa Clara, lîngă catedrala din micul parc Carmen, lîngă monumentul cu cei 18 stilpi pe care sint scrise numele soților din cele 18 familii care au întemeiat orașul, se înalță monumentul lui Vacherito, păzit de flori. Marmura monumentului consacrat întemeietorilor orașului este ciuruită de gloanțele luptelor prin care s-a înălțat Vacherito. Ca luptător pentru o nouă întemeiere. Rup o floare, o simplă floare, dintr-un copăcel ce luminează strada, în ianuarie, cu multimea petalelor vii. Și o așez, în liniște, lîngă mormîntul eroului. Pentru că pretutîndeni, în lume, eroii, cei care s-au dăruit pentru poporul lor, au dreptul la recunoștința florilor.

...De la Havana pină la Santa Clara, pe o autostradă cu șase benzi de circulație, cei trei sute de kilometri nu par o distanță prea mare. Parcă ieri au străbătut acest drum. Drumul trece printr-o cîmpie netedă, nesfîrșită. Palmieri cu coroanele uitate în înălțimi, ignorînd parcă tulpinile, par gata să zboare (Pedro Hernandez, ănrul ceremonios, discret care m-a însoțit în călătoria la Santa Clara, imi spune că fiind în străinătate pentru mai multă vreme simțea că îi lipsește ceva, un punct de sprijin: abia la întoarcerea acasă și-a dat seama ce-i lipsește: „erau palmierii“). În depărtare din loc în loc, se ridică înalte, costurile unor fabrici. Multe sint vechi. Sint mai mici. În ultimii ani s-au construit cinci fabrici mari, moderne. Costurile ce se vad de departe sint ale lor. În plin cîmp — clădiri atrăgătoare, ca niște uriașe vile de odihnă. — „Sint școli unde tinerii vin să învețe munca și spiritul revoluționar“, mi se explică.

Drumul ce vine de la Havana te apropie de Santa Clara, trecînd prin provinciile Matanzas, Cienfuegos. Undeva, în dreapta, mi s-a spus, nu prea departe de șosea, se află celebra Poia Giron, locul invaziei celor 1500 de mercenari ce ar fi vrut să invie trecutul. Vroiau, e limpede, imposibilul. Poate merită notat că locul debarcării mercenarilor nu era departe de... mlaștina crocodililor.

În intîia zi a lui ianuarie 1959, Revoluția a învins în Cuba. Într-un sfîrșit de ianuarie a lui 1985, mă îndreptam spre Santa Clara, capitala provinciei Villa Clara, una din provinciile istorice pârți de țară, cunoscută pretutîndeni ca leagăn al luptelor pentru independență, ca leagăn al Revoluției. Acea parte de țară se numește Oriente (Răsăritul).

— „Cei 780 000 de locuitori ai provinciei — ne spunea Friol Eugenio, membru al Biroului Comitetului de partid din provincia Villa Clara — știu să aducă cinstirea lor trecutului glorios al acestor locuri“.

O fac prin muncă în cele 28 de complexe agroindustriale pentru trestia de zahăr, unde se produc un milion de tone — 1/8 din producția țării. O fac muncitorii de pe platforma industrială a reședinței provinciei, în fabricile eăreia se produc frigider, mașini de gătit, aragaze sau cei ce înalță, acum, un Combinat a cărui producție va fi destinată realizării fabricilor de zahăr. Sau muncitorii de la Combinatul de textile. O fac țărani pe cele 130 000 ha din care 85 000 reprezintă sectorul cooperativizat. Și o fac deopotrivă elevii celor șase licee, ai școlilor tehnice, studenții Universității din Santa Clara sau de la Institutul Pedagogic, unde secretara de partid, Elsa Petrosa, a rostit cuvinte pline de căldură și prețuire față de România. Da, numărul de aproape 110 000 de elevi și 25 000 studenți, al celor 15 spitale și 39 policlinici, poate fi un răspuns al faptei aduse drept omagiu jertfelor — cu care s-a scris drumul Revoluției.

Am cunoscut, aici, la Santa Clara mulți oameni. Oameni simpli, prietenoși. Care rosteau cu dragoste numele României, al românilor. Cu conștiința că vorbeau despre prieteni. Revenînd la Havana, pe aceeași șosea, pe drumul pe care l-au străbătut revoluționarii îndreptîndu-se, în 1958, spre marea Victorie, sub cerul albastru, în tîrăile cărăuși își roteau linul zbor vulturi nenumărați, purtînd gîndul nostalgic de la coroana parcă ruptă de trup a palmierilor la vigoarea stejarilor țării, rememorînd cuvintele rostite la Santa Clara despre țara noastră. Te adun pe toate în cuvintele pe care mi le-a spus, evocînd România, Humberto Castillo, fost ambasador al Cubi la noi, întîlnit la Havana: „Tin mîntă bine România. Cu florile ei. Cu munții ei solemn și riurile ei limpezi. Cu oamenii ei minunați“.

Rostea aceste cuvinte cu emoție, ca-ntr-un cîntec, inspirat, de parcă ar fi citit un poem direct în oglinda sufletului. Gîndul se întorcea firesc la cîntecul acelor păsări, acelor mii de păsări care, seară de seară, vin în parcul central al orașului să-și spună cîntecul. Știînd că oamenii vin să li-l asculte.

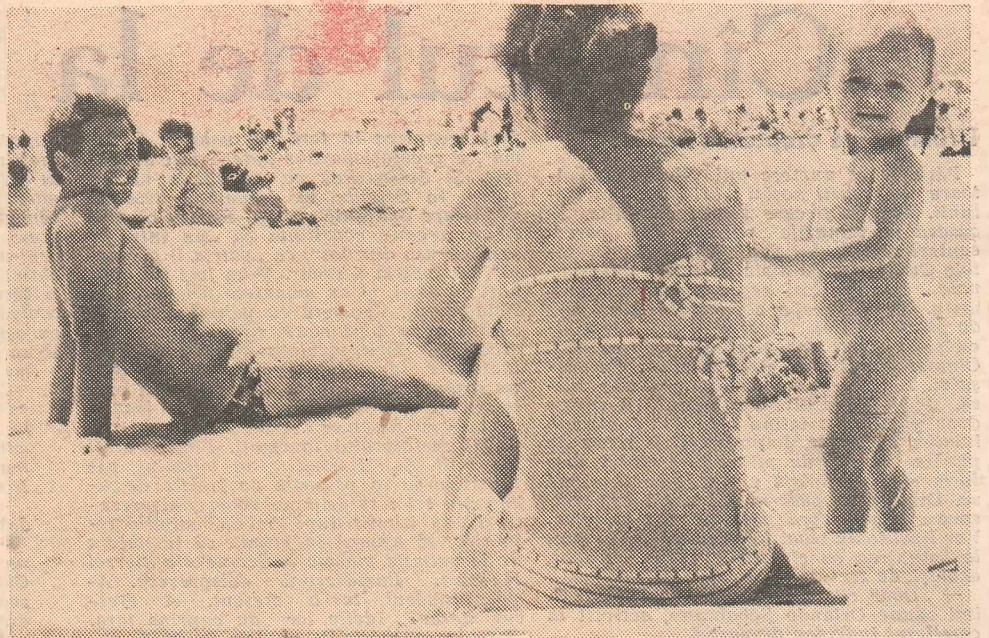
E cîntecul de la Santa Clara pentru care omreșc acum cuvintele și încen s-l ascult... De parcă ieri m-am despărțit de el.

NICOLAE DRAGOS

Correspondență ilustrată, de la trimisul nostru special pe litoral, VICTOR RĂDULESCU

A început marea!

Inceput de iunie. Soarele se apropie mai mult de mare, marea se apropie mai mult de noi. O îmbrățișare pe care și-o dorește fiecare. Pe Litoralul românesc, liman al vacanțelor, sosesc zeci de mii de oameni ai muncii, oaspeți din diferite colțuri ale lumii. Hoteluri confortabile, restaurante elegante, adevărate perle de arhitectură, așteaptă pe cei ce le vor trece pragul. Lucrătorii din turism depun eforturi pentru a găsi noi și atractive moduri de petrecere a sejurului. Ca peste tot pe Litoralul românesc, și în stațiunea Neptun, de unde puteți privi imaginile, barometrul veseliei și al bunei dispoziții este în continuă creștere.

Soarele, o bucurie a tuturor generațiilor

Grăbiți-vă! Mai sînt locuri pe plajă...

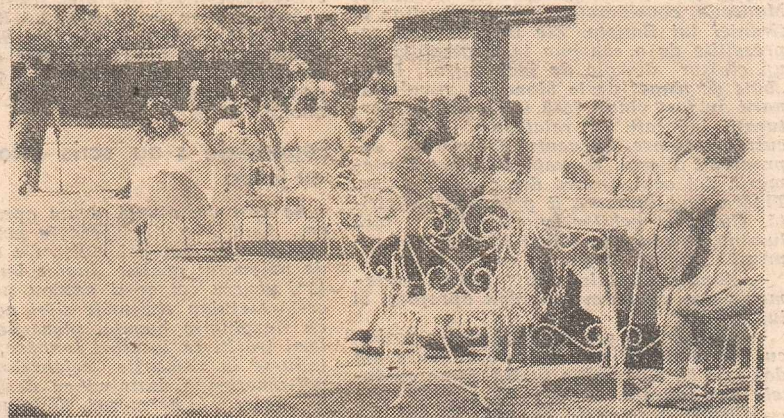
...și chiar la o partidă de pescuit

După baie, la odihnă

Un zîmbet cald și...

...o bere rece

Turiști străini abia sosiți pe litoral

Flacăra, Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.